

**”JA SITTE SE MUSIIKKI, JOTENKI SIITÄ TULEE
SEMMONEN OLO ETTÄ EI OO YKSIN” - MUSIIKIN
ROOLI JA MERKITYKSET 19-24-VUOTIAIDEN NUORTEN
ARJESSA**

Lotta Kourilehto
Maisterintutkielma
Musiikkitiede
Musiikin, taiteen ja
kulttuurin tutkimuksen
laitos
Jyväskylän yliopisto
Kevät 2023

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos
Tekijä Lotta Kourilehto	
Työn nimi "Ja sitte se musiikki, jotenki siitä tulee semmonen olo että ei oo yksin" - Musiikin rooli ja merkitykset 19-24-vuotiaiden nuorten arjessa	
Oppiaine Musiikkitiede	Työn laji Maisterintutkielma
Aika Kevät 2023	Sivumäärä 60 + 3
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämän tutkielman tarkoituksena on selvittää, millaisia rooleja ja merkityksiä 19-24-vuotiaat suomalaiset nuoret arkipäiväiselle musiikin käytölle antavat, sekä sitä, mitkä eri tekijät voivat olla yhteydessä siihen, millaiseksi musiikin roolit ja merkitykset arjessa koetaan. Lisäksi tarkoituksena on selvittää, millä tapaa musiikki voi arjessa toimia hyvinvointia rakentavana tai heikentävänä tekijänä. Tutkielma toimii Jyväskylän yliopiston MUSICONNECT-tutkimusprojektin työpaketti 3:n pilottitutkimuksena.</p> <p>Musiikilla on havaittu olevan merkittävä rooli nuoruudessa sen vaikuttaen niin nuoren yleiseen hyvinvointiin (MacDonald, Kreutz & Mitchell, 2012), emootioihin ja tunteiden säätelyyn (Sloboda & Juslin, 2001), identiteettiin (Hargreaves, Miell & MacDonald, 2002) sekä sosiaalisiin suhteisiin (Welch ym., 2014). Arkiseen käyttöön suuntautuvan tutkimuksen avulla voidaankin tarkastella nuorten omaehtoista musiikkisuhdetta sekä sitä, miten se voi toimia hyvinvointia rakentavana tekijänä. Tutkielman teoreettinen viitekehys pitää sisällään nuoruuden ikävaiheen määrittelyn, 2020-luvun nuorisokulttuurin käsittelyn sekä musiikin kuuntelun roolin nuoruudessa. Lisäksi se kattaa niin tunteiden säätelyn, identiteetin kuin musiikin sosiaalisenkin roolin. Tässä tutkielmassa tutkimusmenetelmänä toimii etnografista otetta hyödyntävä haastattelututkimus. Aineisto on kerätty haastattelemalla kolmea 19-24-vuotiasta nuorta, jotka on rekrytoitu erään suomalaisen suuren kaupungin vapaaehtoisen nuorisotoiminnan piiristä. Aineisto on analysoitu temaattisen analyysin keinoin, jonka pohjalta on muodostettu temaattinen kartta sekä kirjallinen raportti tuloksista. Aineiston analyysin apukeinona on käytetty ATLAS.ti-ohjelmaa.</p> <p>Analyysin pohjalta voitiin luoda kaksi pääteemaa sisältävä temaattinen kartta. Ensimmäinen pääteema, musiikin henkilökohtaiset ja sosiaaliset strategiat, piti sisällään tunteiden ja toimijuuden sekä identiteetin ja sosiaalisten suhteiden teemat. Toinen pääteema, strategioiden taustalla olevat taustatekijät, piti sisällään tilanteelliset tekijät, sekä yksilölliset tekijät. Tulokset vahvistavat aiempien tutkimusten havaintoja musiikin merkityksestä niin tunteiden säätelyn, identiteetin kehittymisen kuin sosiaalistenkin suhteiden apukeinona.</p>	
Asiasanat: Musiikki ja hyvinvointi, kokemus, nuoruus, tunteiden säätely, identiteetti, sosiaaliset suhteet, haastattelututkimus	
Säilytyspaikka: Jyväskylän yliopisto	

KUVIOT

Kuvio 1. Nuorten musiikin kuuntelun temaattinen kartta (Papinczak ym., 2015; kuvion luoneet Dingle, Sharman & Larwood, 2019).	10
Kuvio 2. Musiikin emotionaaliset käyttötavat (McFerran, 2019).	13
Kuvio 3. Osittainen lista alustavista koodeista.	27
Kuvio 4. Analyysin pohjalta muodostunut temaattinen kartta.	29

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	NUORUUDEN IKÄVAIHE	5
	2.1 2020-luvun nuorisotutkimus ja -kulttuuri	6
3	MUSIIKIN ROOLI NUORUUDESSA	9
	3.1 Emootiot ja tunteiden säätely	11
	3.2 Musiikki ja identiteetti.....	15
	3.3 Musiikin sosiaalinen rooli.....	16
4	TUTKIMUSASETELMA	21
	4.1 Tutkimusongelma ja -kysymykset.....	21
	4.2 Tutkimusmenetelmät.....	22
	4.3 Tutkimuksen aineisto	23
	4.4 Aineiston analyysi.....	25
	4.5 Eettiset kysymykset	29
5	TULOKSET	32
	5.1 Musiikkiin liittyvät henkilökohtaiset ja sosiaaliset strategiat.....	32
	5.1.1 Tunteet ja toimijuus.....	33
	5.1.2 Identiteetti ja sosiaaliset aspektit.....	40
	5.2 Strategioiden taustalla olevat taustatekijät.....	46
	5.2.1 Yksilölliset tekijät.....	46
	5.2.2 Tilannesidonnaiset tekijät.....	47
6	POHDINTA.....	52
	6.1 Luotettavuus.....	57
	6.2 Jatkotutkimuskohteet	59
	LÄHTEET	61

LIITTEET

Liite 1 – Kutsu osallistua tutkimukseen

Liite 2 – Haastattelukysymykset

1 JOHDANTO

Musiikilla on havaittu olevan merkittävä rooli nuorten elämässä. Nuoruus on aikakausi, jolloin musiikkia kulutetaan paljon ja sen katsotaan olevan merkittävä osa nuorten arkipäiväistä elämää (North, Hargreaves & O'Neill, 2000). Musiikki vaikuttaa nuorten hyvinvointiin (esim. MacDonald, Kreutz & Mitchell, 2012), identiteettiin ja sen kehittymiseen (esim. Hargreaves, Miell & MacDonald, 2002) sekä emootioihin ja tunteiden käsittelyyn (esim. Sloboda & Juslin, 2001). Musiikillisen toiminnan on havaittu myös toimivan sosiaalisia suhteita ja yhteisöllisyyttä rakentavana ja tukevana tekijänä (esim. Welch ym., 2014), ja nykyisten digitaalisten alustojen ja sosiaalisen median kautta musiikin avulla voidaankin yhä monipuolisemmilla tavoilla vaikuttaa esimerkiksi sosiaalisen identiteetin rakentumiseen (Pluretti & Bobkowski, 2019) ja yhteisöllisyyden kokemuksiin (Poikolainen, 2020). Musiikin roolia nuorten arjessa onkin tutkittu enenevässä määrin, ja sillä on havaittu olevan merkittäviä positiivisia hyvinvointivaikutuksia. Tämä tutkielma tähtääkin tarkastelemaan ilmiötä yksityiskohtaisesta, kokemuksellisesta näkökulmasta, ja tavoitteena on tuottaa yhä rikkaampaa ja nyansoitua tutkimustietoa koskien nuorten arkipäiväistä musiikin käyttöä.

Musiikin kuuntelun on todettu olevan yksi suosituimmista nuorten vapaa-ajan vieton tavoista (Fitzgerald ym., 1995). Musiikin suoratoistopalveluiden ja mobiililaitteiden vuoksi musiikin kuunteleminen on helpompaa kuin koskaan. Musiikin kuuntelusta onkin tullut yhä joustavampaa ja henkilökohtaisempaa, ja se on helposti saavutettavissa (Randall & Rickard, 2017). Lisäksi musiikin kuuntelulla on todettu olevan lukuisia hyvinvointivaikutuksia nuorten elämään (esim. Schäfer & Eerola, 2020), jonka vuoksi on tärkeää tarkastella musiikin kuuntelun roolia juuri nuorten arkisen elämän piirissä.

Nykynuoret elävät maailmassa, joka pitää sisällään useita epävarmuustekijöitä sekä kriisejä. Uusimman Nuorisobarometrin (Kivijärvi, 2022) mukaan nuorten arjessa korostuivat kaksi piirrettä: resilienssi ja kyky pärjätä epävarmuuksien ajassa. Muun muassa koronapandemia, Venäjän hyökkäyssota ja ilmastokriisi ovat vaikuttaneet nuorten arkeen, ja nuorten voidaankin nähdä elävän ajassa, joka vaatii heitä jatkuvaa mukautumista ja sopeutumista (Kivijärvi, 2022). Nykypäivän globaalit epävarmuudet

voivatkin luoda nuorille lisääntyneen tarpeen esimerkiksi tunteiden säätelylle, johon musiikki voi mahdollisesti omalta osaltaan vastata.

Suomessa on raportoitu viimeisen kymmenen vuoden aikana huolestuttavia tuloksia lasten ja nuorten mielenterveyden ongelmien lisääntymisestä. Mannerheimin lastensuojeluliiton lasten ja nuorten puhelimen ja nettipalveluiden vuosiraportin (2019) mukaan lasten ja nuorten pahoinvointi on lisääntynyt huomattavasti viimeisen vuosikymmenen aikana Suomessa. Kun vuonna 2010 lasten ja nuorten puhelimeen tulevista yhteydenotoista kuudenneksi yleisin syy oli psyykkinen terveys, vuonna 2019 oli mielenterveyteen liittyvät ongelmat nousseet yleisimmäksi syyksi yhteydenotolle. Lisäksi arjessa koettu yksinäisyys nousi aikaisempaa yleisemmäksi teemaksi lasten ja nuorten puhelimesta. Nuorten pahoinvoinnin syyt ovat raportin mukaan moninaisia, mutta etenkin masennuksen ja ahdistuksen kokemukset nousivat esiin nuorten yhteydenotoissa. Lasten ja nuorten lisääntynyt pahoinvointi voi kertoa esimerkiksi hoitoon pääsemisen vaikeuksista ja tuen saamisen haasteista. (Mannerheimin lastensuojeluliitto, 2019.) McFerranin (2019) mukaan musiikin tutkimus voikin osaltaan vastata nuorten lisääntyneen pahoinvoinnin hoitamiseen. Tutkimalla nuorten musiikin käyttöä voidaan ohjata ja rohkaista nuoria tunnistamaan musiikin tuomia emotionaalisia käyttömahdollisuuksia ja näin vaikuttaa myös heidän hyvinvointiinsa positiivisella tavalla. (McFerran, 2019.)

Vaikka esimerkiksi musiikkiterapian ja musiikkikasvatuksen on havaittu toimivan oivina hyvinvoinnin rakentajina nuoruudessa (esim. Gold ym., 2017; Sangiorgio 2010, viitattu lähteessä Cohen, Silber, Sangiorgio & Iadeluca, 2012) tulisi tutkimusta suunnata koskemaan nuoria myös instituutioiden ulkopuolelta, ja tarkastelun tulisi kohdistua etenkin nuorten omaehtoiseen toimintaan sekä sen yhteydestä nuorten hyvinvointiin. Suurpään (2009) mukaan esimerkiksi syrjäytymisvaarassa oleviin nuoriin on kohdistunut tutkimusta etenkin institutionaalisisista lähtökohdista, mutta nuorten omien kokemusten tutkimus on jäänyt vielä vähäiseksi. Tutkimalla nuorten arkisia kokemuksia heidän omaehtoisesta toiminnastaan – kuten esimerkiksi musiikin kuuntelusta – voidaan mahdollisesti saada selville jotain sellaista, joka on aiemmassa tutkimuksessa jäänyt tilastojen ja mittareiden varjoon. (Suurpää, 2009.) Olisikin tärkeää, että tutkimuksessa kiinnitettäisiin huomiota juuri nuorten omaehtoiseen toimintaan, jota musiikin kuuntelu yleensä on. Voidaan olettaa, että omaehtoinen musiikin kuuntelu tarjoaa matalan kynnyksen tilaisuuksia esimerkiksi tunteiden säätelylle. Vaikka eri instituutioiden, kuten koulujen musiikkikasvatuksen tai musiikkiterapian on havaittu vaikuttavan nuorten hyvinvointiin positiivisella tavalla, on kuitenkin aiheellista pohtia, kuinka saavutettavissa nämä nuorille todellisuudessa ovat. Tämän vuoksi tutkimuksen tulisi suuntautua myös nuorille helposti saavutettavaan musiikilliseen toimintaan, kuten juuri arjessa tapahtuvaan musiikin kuunteluun.

Musiikin roolit ja merkitykset ovat ansaitusti kasvattaneet tutkimuksellista mielenkiintoa, mutta suurin osa musiikkipsykologisesta tutkimuksesta on keskittynyt valtaväestöön. Jotta ilmiötä voitaisiin ymmärtää mahdollisimman laajasti ja universaalisti, tulisi tutkimusta kohdistaa myös esimerkiksi erilaisista maantieteellisistä, kulttuurisista, sosio-ekonomisista ja institutionaalisista taustoista tuleviin nuoriin. Tämän vuoksi tässä tutkimuksessa nuoria on haluttu lähestyä instituutioiden ulkopuolelta, ja tutkittavat on rekrytoitu eräästä vapaaehtoisen nuorisotoiminnan piiristä. Lisäksi kyseinen nuorisotoiminta on suunnattu nuorille, jotka ovat mahdollisesti kohdanneet erinäisiä haasteita elämässään, ja nuorisotoiminta mahdollistaakin sekä yksityisen ohjauksen että ryhmämuotoisen toiminnan, joiden tarkoituksena on löytää jokaisen nuoren henkilökohtaiset voimavarat. Näin ollen tutkimusta voidaan laajentaa koskemaan nuoria instituutioiden ja valtavirran ulkopuolelta.

Tämä tutkimus pyrkii tarkastelemaan sitä, millaisia kokemuksia 19–24-vuotiailla nuorilla on arkipäiväisestä musiikin käytöstä. Tarkoituksena on selvittää, mitä rooleja ja merkityksiä nuoret arkiselle musiikin käytölleen antavat, sekä sitä, millaisia rooleja mahdollisille musiikin käyttöön vaikuttaville taustatekijöille annetaan. Lisäksi tutkielmassa pyritään tarkastelemaan sitä, mitä hyvinvointia tukevia tai toisaalta heikentäviä merkityksiä nuoret musiikille antavat.

Tämä pro gradu -tutkielma toimii osana Jyväskylän yliopiston ERC-rahoitettua tutkimusprojektia *“Music as youth empowerment: creating connection to self and others.”* Tämän tutkielman roolina on ollut toimia MUSICONNECT-tutkimusprojektin työpaketti 3:n pilottitutkimuksena, ja tarkoituksena on ollut tarkastella etenkin aineistonkeruumenetelmien, kuten haastatteluiden ja digi-etnografisen aineistonkeruun toimivuutta. Tämän tutkielman tuloksia voidaan hyödyntää osana tätä laajempaa tutkimusprojektia.

Seuraavassa pääluvussa (luku 2) siirryn tarkastelemaan nuoruuden käsitettä. Alaluvussa (2.1) pyrin tarkastelemaan sitä, miltä nuorten arki tänä päivänä tutkimusten valossa näyttää, sekä sitä, mitkä tekijät vaikuttavat nuorten hyvinvointiin 2020-luvun Suomessa. Kolmannessa pääluvussa (luku 3) tavoitteenani on tarkastella musiikillisista aktiviteeteista etenkin musiikin kuuntelun roolia nuoruudessa. Tavoitteenani on avata musiikin kuuntelun roolia nuoruudessa niin emootioiden (3.1), identiteetin (3.2) kuin yhteenkuuluvuudenkin näkökulmasta (3.3). Seuraava pääluku (luku 4) on metodiluku, jossa tarkoitukseni on esitellä tutkimusongelma ja -kysymykset (4.1) sekä avata tutkimuksessa käytettyjä tutkimusmenetelmiä (4.2). Lisäksi esittelen tutkimuksen aineiston (4.3) sekä sen, miten aineistoa on tässä tutkielmassa analysoitu (4.4). Lopuksi esittelen vielä tutkimukseen liittyvät eettiset kysymykset (4.5). Seuraavassa pääluvussa (luku 5) esittelen tutkimustulokset, jotka olen jakanut musiikin henkilökohtaisiin ja sosiaalisiin strategioihin (5.1) sekä

strategioiden taustalla vaikuttaviin taustatekijöihin (5.2). Pohdinnassa (luku 6) vastaan tulosten avulla tutkimuskysymyksiin ja esittelen tutkielman johtopäätökset, jonka jälkeen käsittelen tutkielman luotettavuutta (6.1) sekä mahdollisia jatkotutkimuskohteita (6.2).

2 NUORUUDEN IKÄVAIHE

Nuoruus on yksi tärkeistä kehityopsykologisista vaiheista ihmisen elämässä. Nurmen ja kollegoiden (2015) mukaan nuoruuden kehityskulkuun liittyvät niin fyysinen kasvu, ajattelun kehitys kuin sosiaaliset suhteetkin. Fyysistä kasvua ohjaa nuoruudessa puberteetti, johon liittyy useita fysiologisia ja hormonaalisia muutoksia. Myös ajattelu kehittyy tyypillisesti abstraktimpaan, tulevaisuuteen suuntautuvaan ja yleisemmän tason ajatteluun, joka luo pohjaa esimerkiksi nuorten kyvyille laajentaa omaa maailmankuvaa ja ideologiaa, orientoitua tulevaisuuteen sekä moraaliseen ajattelulle ja periaatteille. Lisäksi nuorten suhde vanhempiin muuttuu ja ikätoverien merkitys korostuu. (Nurmi ym., 2015.) Nuoruus onkin aikakausi, joka pitää sisällään isoja muutoksia monilla elämän osa-alueilla, joka voi mahdollisesti näkyä lisääntyneenä tarpeena esimerkiksi tunteiden säätelylle.

Nuoruuteen liittyy myös useita ikäsidonnoisia, normatiivisia odotuksia, joita kutsutaan kehitystehtäviksi. Nuoruuden keskeiset kehitystehtävät liittyvät sukupuoli-identiteetin vakiintumiseen, sosiaalisten suhteiden luomiseen, koulutukseen, työelämän aloitukseen, perhe-elämään valmistautumiseen sekä henkilökohtaisen ideologian omaksumiseen. Myöhäisnuoruudessa ilmeneviä kehitystehtäviä ovat puolestaan kumppanin valinta, perheen perustaminen ja siirtyminen työelämään. Kehitystehtävissä onnistuminen luo hyvinvointia ja rakentaa pohjaa myöhemmälle positiiviselle kehitykselle. (Havighurst, 1948, viitattu lähteessä Nurmi ym., 2015.) Toisin sanoen nuoruus on aikakausi, joka on tärkeässä roolissa myös myöhemmän hyvinvoinnin kannalta.

YK:n mukaan nuoruuden katsotaan koskevan ikävuosia 15–24 (United Nations, n.d.), kun taas Suomen nuorisolain mukaan nuoreksi määritellään kaikki 18–24-vuotiaat (Nuorisolaki 1285/2016, 3 §). Nurmen ja kollegoiden (2015) mukaan nuoruuden ikävaihe on jatkuvassa muutoksessa, ja sen rajaaminen koskemaan vain tiettyjä ikävuosia on haastavaa. Elintason parantuminen on esimerkiksi vaikuttanut puberteetin aikaistumiseen, joka on tuonut nuoruuden alkua yhä aikaisemmaksi. Jos

nuoruuden ikävaihe määritellään sen kehitystehtävien mukaan, voidaan nuoruuden siinä tapauksessa katsoa ulottuvan jopa neljännelle vuosikymmenelle. Siirtyminen työelämään ja perheen perustaminen ovat kehitystehtäviä, jotka ovat jatkuvasti siirtyneet myöhemmille ikävuosille. Yhteiskunnan elinkeinorakenteen muuttuminen sekä koulutuksen pidentyminen ovat osaltaan vaikuttaneet tähän muutokseen etenkin viimeisen sadan vuoden aikana. Nykyisin nuoruuden voidaan katsoa olevan jopa kaksi vuosikymmentä pitkä ajanjakso. (Nurmi ym., 2015.) Nuoruus on siis jatkuvassa muutoksessa, eikä nuoruuden ja aikuisuuden rajat ole selkeitä, vaan siirtymät ikävaiheesta toiseen ja kehitystehtävien toteutuminen voivat tapahtua eri aikoihin.

2.1 2020-luvun nuorisotutkimus ja -kulttuuri

Nuoruus ja nuorten arki ovat jatkuvassa muutoksessa, josta kertoo osaltaan myös Kivijärven (2022) toimittaman uusimman Nuorisobarometrin teemat: resilienssi ja kyky pärjätä epävarmuuksien ajassa. Venäjän hyökkäyssota, ilmastokriisi ja pandemia-aika ovat väistämättä vaikuttaneet nuorten elämään. Lyhyesti sanottuna nuoret elävät ajassa, joka vaatii heiltä kykyä joustaa, sopeutua, mukautua ja palautua yllättävistäkin arjessa esiintyvistä epävarmuuksista ja muutoksista. Nuoria ympäröivistä globaaleista kriiseistä huolimatta nuorten kokemus arjen hallinnasta ja sen mielekkyydestä oli korkealla tasolla, ja yli 80 prosenttia vastaajista koki arkensa täysin tai jokseenkin hallituksi ja merkitykselliseksi. Nuoret, joilla ei ollut koulu- tai työpaikkaa, kertoivat alhaisemmasta arjen hallinnan ja merkityksellisyyden kokemuksista. (Kivijärvi, 2022.)

Myös nuorten tyytyväisyyttä omaan arkeensa on tarkasteltu uusimman Nuorisobarometrin (Kivijärvi, 2022) toimesta. Tulosten mukaan tyytyväisyys oli korkeimmillaan terveydentilaa ja ihmissuhteita koskevissa osioissa, ja eniten tyytymättömyyttä aiheuttavat osa-alueet arjessa olivat taloudellinen tilanne ja vapaa-aika. Suurimpia tekijöitä, jotka selittivät nuorten tyytyväisyyden vaihteluja, olivat aiempien Nuorisobarometrien kaltaisesti ikä, koulutus, pääasiallinen toiminta sekä vähemmistökokemukset. Yleisesti arkeensa tyytymättömmimpiä nuoria olivat yli 20-vuotiaat, kouluttamattomat ja työttömät nuoret sekä useita vähemmistökokemuksia omaavat nuoret. (Kivijärvi, 2022.)

Nuorisobarometrin tulokset osoittavat, kuinka nuorten kokemukset koskien arjen hallintaa, merkityksellisyyttä sekä tyytyväisyyttä vaihtelevat yhteiskunnallisen aseman ja elämäntilanteiden myötä. Haastavat elämäntilanteet tai erilaiset vähemmistökokemukset voivat vaikuttaa nuorten arkeen monin eri tavoin, ja tarve hallinnan kokemuksille voi kasvaa. Tämän vuoksi myös musiikkipsykologista

tutkimusta tulisi suunnata kohti nuoria, jotka ovat kokeneet tai kokevat elämässään haastavia elämäntilanteita. Lisäksi erilaisia kriisejä sisällään pitävä aikakausi tuo musiikin tutkimuksen nuorten arjessa yhä ajankohtaisemmaksi. Tutkimalla musiikin arkisia käyttötapoja ja rooleja sekä tuomalla niitä nuorten tietoisuuteen voidaan täten pyrkiä vaikuttamaan nuorten hyvinvointiin positiivisella tavalla.

Salasuon, Tarvaisen ja Myllyniemen (2021) lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksen mukaan suomalaiset 7–29-vuotiaat lapset ja nuoret harrastavat paljon, ja yhdeksällä kymmenestä lapsesta tai nuoresta oli jokin harrastus. Vaikka harrastuneisuus vaikuttaisi laskevan myöhemmin nuoruudessa, kerrotaan sen olevan silti kaikissa ikäluokissa liki 90 prosenttia. Nykypäivänä harrastamisen käsite onkin laajentunut, ja lapset, nuoret sekä vanhemmat määrittelevät yhä useamman vapaa-ajan toiminnan harrastukseksi. Vuonna 2020 julkaistuissa tilastoissa suosituimmaksi kulttuurin, taiteiden ja median harrastukseksi kerrottiin olevan kahviloissa, baareissa tai ravintoloissa käyminen, joka oli vaihtoehtona vain yli 15-vuotiailla kyselyyn osallistuneilla. Lisäksi pelaaminen, lukeminen, valokuvaaminen, käsitöiden tekeminen, kuvataide sekä musiikin harrastaminen kerrottiin suosituiksi lasten ja nuorten harrastuksiksi. (Salasuo ym., 2021.)

Myös erilaiset digitaaliset alustat ja -mediat ovat suuri osa nuorten arkielämää ja harrastuksia nyky-yhteiskunnassa. Mulari, Vilmilä ja Merikivi (2017) ovat kuvanneet lasten- ja nuorisokulttuuria paljolti medioituneeksi: lasten ja nuorten mediankäytön voidaan katsoa olevan osa sekä heidän arkielämäänsä, sosiaalisia suhteitaan ja harrastuksiaan. Viime vuosien aikana lapsia ja nuoria koskeva keskustelu on ollut mediassa kiivasta, ja toisinaan nuoret nähdään taitavana digisukupolvena, kun taas toisinaan lasten ja nuorten mediankäytöstä tuodaan esiin sen aiheuttamat huolet tai rajoitukset. Mediassa esiin tulevan keskustelun vaarana onkin, että se pelkistyy toisaalta innostusta korostaviin ja toisaalta huolipuhetta korostaviin artikkeleihin, joissa lasten ja nuorten oma ääni jää kuulumattomiin. (Mulari, Vilmilä & Merikivi, 2017.) Vilmilän (2015) mukaan keskustelun polarisoitumisen välttämiseksi tulevaisuudessa lasten ja nuorten mediasuhteeseen liittyvää tutkimusta tulisi suunnata juuri lasten ja nuorten kokemusten sekä arkipäiväisen käytön tarkasteluun. Tutkimuksen tulisikin keskittyä yhä vahvemmin siihen, millaisia merkityksiä lapset ja nuoret medialle arjessaan antavat. (Vilmilä, 2015.) Viimeaikaisissa tutkimuksissa korostuu siis tarve lasten ja nuorten oman äänen kuuluville tuomiseen, ja juuri kokemuksiin perustuvaa tutkimusta lasten ja nuorten median käytöstä arjessa tarvitaan yhä enemmän.

Nuorisokulttuurien rajapintaan sijoittuvat tutkimustulokset kertovat osaltaan siitä, kuinka nuorten kokemat haasteet sekä niin yhteiskunnalliset kuin globaalitkin ilmiöt vaikuttavat väistämättä myös nuorten arkielämään, jotka on voineet lisätä nuorten tarvetta esimerkiksi tunteiden säätelylle. Resilienssiä vaativassa ja

epävarmuutta aiheuttavassa maailmantilanteessa nuorten omaehtoisen toiminnan tärkeys korostuu. Nuorten omaehtoisen toiminnan tutkimuksen avulla voidaankin pyrkiä tunnistamaan yhä paremmin omaehtoisen toiminnan yhteyttä nuorten arkiseen hyvinvointiin tai pahoinvointiin. Etenkin nykyisessä epävarmuuksien maailmassa nuorten omaehtoisen toiminnan sekä sen hyvinvointivaikutusten tarkasteleminen nuorten omien kokemusten kautta instituutioiden sijaan onkin tärkeämpää kuin koskaan.

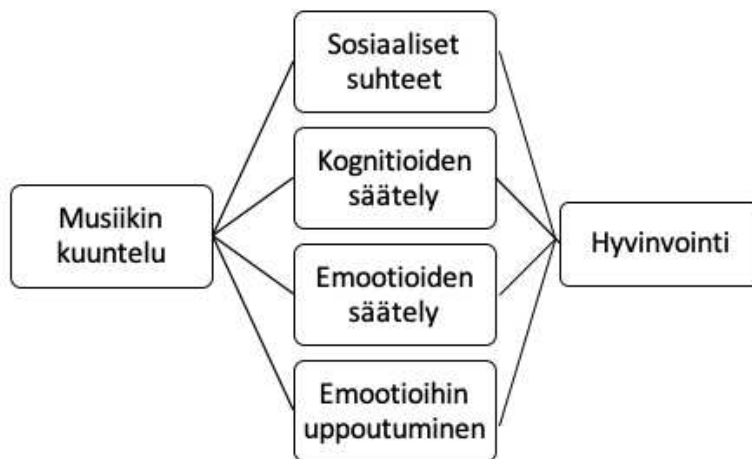
3 MUSIIKIN ROOLI NUORUudessa

Musiikin kuuntelu on jo pitkään ollut yksi merkittävimmistä nuorten vapaa-ajan viettotavoista (ks. esim. Fitzgerald ym., 1995). Mobiililaitteiden ja musiikin suoratoistopalveluiden ansioista musiikin kuuntelu on helpompaa kuin koskaan, ja siitä onkin tullut tänä päivänä yhä henkilökohtaisempaa, saavutettavampaa ja joustavampaa kuin koskaan ennen (Randall & Rickard, 2017). Tutkimukset ovat osoittaneet nuorten hyötävän musiikin saavutettavuudesta, ja nuoret kuuntelevatkin musiikkia usein samanaikaisesti esimerkiksi pelatessa, käyttäessä sosiaalista mediaa ja opiskellessa (Krause, North & Hewitt, 2015). Musiikin saavutettavuus ja uusi teknologia ovat tarjonneet nuorille mahdollisuuden käyttää musiikkia hyvinvoinnin edistämiseksi jokapäiväisessä elämässä. Koska musiikki ja sen kuuntelu ovat nuorille tänä päivänä saavutettavia ja arkisia aktiviteetteja, on musiikkiterapian, musiikkipsykologian ja yleisen terveydenhuollon pyrittävä varmistamaan musiikin täysi potentiaali hyvinvoinnin edistäjänä (McFerran, 2019).

Musiikin on havaittu vaikuttavan nuorten elämään ja hyvinvointiin usealla eri tavalla. Musiikki vaikuttaa emootioihin ja tunteiden hallintaan, ja sitä voidaan käyttää joko tiedostamattomasti tai tietoisesti (McFerran, 2019). Musiikkia voidaan käyttää tunteiden säätelyn apukeinona, ja musiikin kuuntelu mahdollistaa esimerkiksi huolien siirtämisen pois mielestä, tilaisuuden rentoutua, saada energiaa tai vaikkapa kokea voimakkaita emotionaalisia kokemuksia (Baltazar & Saarikallio, 2016; Saarikallio & Erkkilä, 2007). Nuoruus onkin ajanjakso, joka pitää sisällään useita kehitystehtäviä (Nurmi ym., 2014), mikä voi aiheuttaa emotionaalista epävakautta sekä erityistä tarvetta tunteiden säätelylle (Halle, 2003). Tähän musiikki voi omalta osaltaan vastata. Musiikki vaikuttaa nuoruudessa myös identiteettiin ja sen kehitykseen, ja musiikin on havaittu toimivan voimavaratekijänä nuoruudessa etenkin silloin, kun joudutaan pohtimaan omaa identiteettiä määrittäviä tekijöitä (Saarikallio, 2019). Lisäksi musiikin on havaittu vaikuttavan nuoruudessa myös

yhteenkuuluvuuden tunteeseen (esim. Derrington, 2019), ja musiikki voi toimia jopa eräänlaisena virtuaalisena ystävänä (Schäfer, Saarikallio & Eerola, 2020).

Papinczakin ja kollegoiden (2015) nuoriin kohdistuneen kvalitatiivisen haastattelututkimuksen ja temaattisen analyysin (kuvio 1) mukaan nuoret käyttävät musiikkia neljästä eri syystä, joiden on havaittu olevan yhteydessä myös nuorten hyvinvointiin: (1) sosiaalisten suhteiden rakentamiseen, parantamiseen, ylläpitämiseen, sekä yhteenkuuluvuuden tunteen luomiseen; (2) kognitiivisten toimintojen muokkaamiseen, rationaalisempaan ajatteluun sekä luovuuden inspiraatioon; (3) tunteiden ja vireystilan säätelyyn; (4) tunteiden tietoiseen voimistamiseen. (Papinczak ym., 2015.) Nuoret itse kertovat musiikin kuuntelulla siis olevan useita eri rooleja ja merkityksiä, ja kaiken kaikkiaan sen nähtiin vaikuttavan positiivisesti myös kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.

Kuvio 1. Nuorten musiikin kuuntelun temaattinen kartta (Papinczak ym., 2015; kuvion luoneet Dingle, Sharman & Larwood, 2019).

Saarikallio, Randall ja Baltazar (2020) tarkastelivat tutkimuksessaan nuorten arkipäiväisen musiikin kuuntelun ja toimijuuden kokemusten yhteyttä. Tutkimustulosten mukaan nuoret pyrkivät musiikin avulla hallitsemaan sisäisiä tunnetilojaan, ja sisäinen toimijuus oli korkeimmillaan silloin, kun kuulijan alkuperäinen mieliala oli positiivinen, sekä silloin, kun musiikin kuunteluun liitettiin spesifejä syitä. Toimijuus nähtiin merkitykselliseksi myös laajemmassa sosiaalisessa kontekstissa, ja nuoret pyrkivätkin musiikin avulla hallitsemaan myös ympäristöönsä etenkin silloin, kun matkustettiin paikasta toiseen, esimerkiksi kävellen tai kulkuneuvolla. (Saarikallio ym., 2020.) Musiikin kuuntelulla näyttäisi siis olevan yhteyksiä myös toimijuuden kokemuksiin, ja nuoret pystyivät sen avulla toisaalta lisäämään kokemusta ulkopuolisen ympäristön hallinnasta, ja toisaalta muokkaamaan sisäisiä tunnetiloja ja mielialoja haluttuun suuntaan. Arjessa

tapahtuvan musiikin kuuntelun yhteyttä toimijuuteen onkin tarkasteltu empiirisesti vasta kovin vähän, ja tulevaisuuden tutkimuksen tulisi tarkastella musiikin ja toimijuuden yhteyttä nuorten hyvinvointiin yhä enemmän.

Vaikka musiikilla on havaittu olevan lukuisia hyvinvoinnille positiivisia vaikutuksia, ovat tutkijat viime aikoina kyseenalaistaneet, voiko musiikki joskus toimia jopa hyvinvoinnin esteenä. Musiikin onkin havaittu joissain tapauksissa olevan yhteydessä häiriökäyttäytymiseen (Mulder ym., 2007) sekä lisäävän masennuksen oireita (McFerran, Garrido & Saarikallio, 2016). Musiikillisista aktiviteeteistä myös musiikin kuunteluun on liitetty joitain haitallisia käyttötapoja, ja sen on havaittu joissain tapauksissa lisäävän esimerkiksi negatiivisissa tunteissa vellomista (Garrido & Schubert, 2013) ja toimivan välineenä tehottomille selviytymisstrategioille, kuten välttämiskäyttäytymiselle (Miranda & Claes, 2009). Musiikin kuuntelu voi myös olla addiktoivaa, liiallisesti stimuloivaa sekä haitallista kuulolle (Reybrouck, Podlipniak & Welch, 2019; 2020). Musiikki ei siis välttämättä aina vaikuta hyvinvointiin positiivisesti, vaikka usein niin automaattisesti ajatellaan olevan. Etenkin nuoret, jotka eivät tunnista omia haitallisia musiikin käyttötapojaan, voivat käyttää musiikkia tiedostamattomastikin hyvinvointia heikentävällä tavalla. Tunnistamalla musiikin haitallisia käyttötapoja ja lisäämällä tietoisuutta myös musiikin haitallisista käyttötavoista voidaan mahdollisesti vaikuttaa nuorten hyvinvointiin positiivisella ja rakentavalla tavalla.

Seuraavaksi tarkastelen musiikin roolia nuoruudessa emootioiden, identiteetin sekä yhteenkuuluvuuden näkökulmista. Vaikka emootioiden, identiteetin ja musiikin sosiaalisen roolin käsitteitä on jokseenkin haastavaa erotella toisistaan jokapäiväisessä elämässä niiden päällekkäisten roolien vuoksi (McFerran, 2019), tarkastelen niitä teoreettisista näkökulmista käsin erillisissä kappaleissa. Seuraavissa alakappaleissa pyrin käsittelemään musiikin roolia nuorten elämässä niin emootioiden (3.1), identiteetin (3.2) kuin sosiaalisen roolinkin (3.3) näkökulmista.

3.1 Emootiot ja tunteiden säätely

Musiikin kuuntelun on havaittu toimivan tehokkaana tunteiden säätelyn apukeinona nuorten elämässä (esim. Saarikallio & Erkkilä, 2007). Baltazarin ja Saarikallion (2019) mukaan musiikin, emootioiden sekä tunteiden säätelyn tutkimuskenttä on kuitenkin vielä suhteellisen uusi, ja tutkimukset lähestyvät tunteiden säätelyyn liittyviä strategioita ja mekanismeja hieman eri näkökulmista. Yhtä selkeää linjaa sen suhteen, ovatko emootioiden säätelyyn liittyvät prosessit yhteydessä yleisesti tunteiden säätelyyn psykologisena ilmiönä, vai ovatko ne spesifisti musiikillisiin ilmiöihin liittyviä prosesseja, ei vielä ole. Vaikka strategioiden ja mekanismien rakenteet ovat

vielä epäselviä, tutkijat ovat kuitenkin havainneet tiettyjä yhteyksiä musiikin ja tunteiden säätelyn välillä. (Baltazar & Saarikallio, 2019.)

Saarikallio ja Erkkilä (2007) havaitsivat nuorten musiikin kuunteluun liittyvän seitsemän tunteiden säätelyn strategiaa sekä alatavoitetta. Musiikin kuuntelua käytettiin ajanvietteenä ja hyvän mielialan ylläpitäjänä sekä arjessa jaksamisen apukeinona, ja se liitettiin myös sekä rentoutumiseen että energian saantiin ja keskittymiseen. Musiikin kuuntelua käytettiin tunteiden säätelyssä myös negatiivisten tunteiden unohtamisessa, ja sen avulla voitiin unohtaa epämiellyttäviä ajatuksia. Musiikin kuuntelua voitiin käyttää myös voimakkaiden positiivisten tunnekokemusten, kuten esimerkiksi kylmien väreiden tavoittelemiseen. Musiikin kuuntelun avulla voitiin myös selvittää omia ajatuksia, siihen voitiin samaistua, ja se tarjosi nuorille lohtua. Toisaalta musiikin kuuntelua käytettiin myös negatiivisten tunteiden, kuten esimerkiksi vihan tai surun käsittelyn apukeinona. (Saarikallio & Erkkilä, 2007.) Musiikin on siis havaittu toimivan oivana apukeinona esimerkiksi tunteiden käsittelyssä sekä niiden säätelyssä.

Dibbenin ja Haaken (2013) mukaan musiikin avulla voidaan luoda jopa eräänlaisia auditiivisia kuplia. Musiikin kuuntelun avulla voitiin eristää ympäristöstä muut keskittymistä häiritsevät auditiiviset tekijät, ja musiikin luoman kuplan avulla voitiin keskittyä paremmin sen hetken työtehtäviin. (Dibben & Haake, 2013.) Auditiivisten kuplien avulla voidaankin pyrkiä vahvistamaan kokemusta ulkoisen ympäristön hallinnasta (Saarikallio ym., 2020). Musiikilla voidaan siis pyrkiä sisäisten tunnetilojen ja emootioiden säätelyn lisäksi hallitsemaan myös ympäristötekijöitä. Musiikki voi tarjota nuorille tavan sulkea ympäröivä maailma ulkopuolelle, joka voikin toimia myös oivana keskittymisen apukeinona.

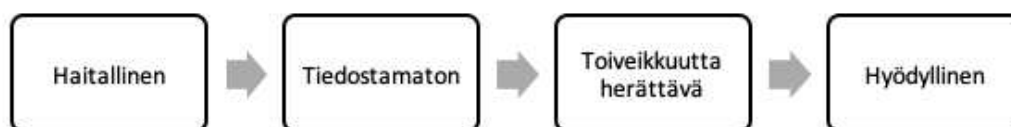
Chin ja Rickard (2014) havaitsivat tutkimuksessaan, kuinka musiikilla on vaikutusta myös kognitiiviseen uudelleenarviointiin. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, millainen rooli musiikilla on tunteiden säätelyn apukeinona ja henkisen hyvinvoinnin ylläpitäjänä. Tulosten mukaan tietoinen musiikin käyttö kognitiivisessa uudelleenarvioinnissa ja tunteiden säätelyssä ennusti korkeampaa hyvinvointia sekä vähensi masennuksen, ahdistuksen ja stressin oireita. Tuloksen korostavat musiikin käyttäjän aktiivista toimijuutta, ja juuri tarkoituksellisen musiikilliseen toimintaan osallistumisen on havaittu vaikuttavan hyvinvointiin positiivisesti kognitiivisen uudelleenarvioinnin kautta. (Chin & Rickard, 2014.) Voidaan siis päätellä, että musiikkia voidaan käyttää kognitiivisen uudelleenarvioinnin keinona, jonka avulla voidaan tietoisestikin vaikuttaa esimerkiksi ajattelutapoihin, joka edelleen voi vaikuttaa positiivisesti kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.

Musiikkiin liittyviä emotionaalisia aspekteja on tutkittu myös haastatteluiden sekä tutkittavien omien päiväkirjamerkintöjen avulla. Van Goethemin ja Slobodan (2011) tutkimustulosten mukaan musiikki auttaa yksilöitä säätämään tunteita

esimerkiksi harhauttamalla negatiivisista tunteista, ja musiikin avulla voidaan vaikkapa tarkastella erinäisiä tilanteita rationaalisemmasta näkökulmasta. Lisäksi musiikilla havaittiin olevan merkittävä rooli onnellisuuden ja rentoutumisen luojana. Edellä mainittujen lisäksi musiikin havaittiin olevan yleisesti ottaen tehokas tunteiden säätelyn apukeino, joka piti sisällään useita erilaisia mekanismeja sekä strategioita. (Van Goethem & Sloboda, 2011.) Useat tutkimukset siis vahvistavat musiikilla olevan yhteyksiä niin tunteiden säätelyyn kuin kognitiivisiin prosesseihinkin, joihin liittyy useita eri strategioita sekä mekanismeja, ja jotka ovat tutkimusten valossa vielä hieman epäselviä. Lisää tutkimusta tarvitaankin, jotta voitaisiin kirkastaa ajatusta siitä, millä eri strategioilla ja mekanismeilla musiikkia käytetään tunteiden säätelyn apukeinona.

McFerranin (2019) mukaan aktiivista vuorovaikutussuhdetta nuorten emootioiden ja musiikin käyttötapojen välillä tulisi tarkastella jatkumona (kuvio 2), jossa musiikin rooli voi olla yksilölle hyödyllinen (*helpful*), toiveikkuutta herättävä (*hopeful*), tiedostamaton (*unconscious*) tai haitallinen (*harmful*). Vaikka musiikin käytön olisi helppoa ajatella olevan joko hyväksi tai haitaksi terveydelle, rajaa tällainen binäärinen näkemys mahdollisuuksia nähdä musiikin monimuotoinen rooli. Sen sijaan, että nuoret jaoteltaisiin (mielen)terveydeltään terveisiin ja sairaisiin, tulisi nuoria ja heidän musiikin käyttöönsä tarkastella pikemminkin eräänlaisen jatkumon näkökulmasta. Nuoret käyttävät musiikkia hyvin moninaisin tavoin, ja sama kappale voi palvella erilaisia emotionaalisia tarpeita eri päivänä tai eri tilanteessa. (McFerran, 2019.) Koska useat eri tekijät (kuten esimerkiksi yksilölliset ja ympäristöön liittyvät tekijät) vaikuttavat nuorten musiikin käyttöön, asettaa se haasteita myös tutkimuksen yleistettävyydelle. Jotta ilmiöstä saadaan esiin myös yleistettäviä piirteitä, tulee nuorten musiikkikäyttöä tarkastella yhä moninaisimmissa ympäristöissä ja erilaisista lähtökohdista tulevien nuorten arjessa.

Kuvio 2. Musiikin emotionaaliset käyttötavat (McFerran, 2019).

Vaikka musiikin ja emootioiden tutkimuksen avulla on voitu havaita musiikilla olevan merkittävä rooli nuorten tunteiden säätelyn apukeinona, McFerranin (2019) mukaan tutkimusalaan liittyy yhä paljon sellaista, mitä ei vielä tiedetä. Useat musiikin ja emootioiden välisistä tutkimuksista sijoittuvat laboratorio-olosuhteisiin, ja ymmärtääksemme ilmiötä yhä syvällisemmällä tasolla, tutkimuksellista näkökulmaa tulisikin kohdistaa enemmän myös nuorten arkipäiväisiin tilanteisiin. Erilaisten

näkökulmien ja tutkimusmetodien (kuten esimerkiksi sosiaalisen median tai digitaalisen etnografian) tuominen osaksi nuorten musiikinkäytön tutkimusta, voidaan parhaimmillaan paljastaa jotain sellaista, mitä ei ole aiemmissa tutkimuksissa havaittu. (McFerran, 2019.) Tutkimukset siis osoittavat selkeästi tarpeen arkipäiväiselle, kokemuksiin perustuvalle ja monimenetelmäiselle tutkimukselle koskien nuorten musiikinkäyttöä.

Aina musiikin tunnevaikutukset eivät kuitenkaan ole positiivisia, ja myös surullisen musiikin yhteyttä tunteiden säätelyyn on tarkasteltu musiikkipsykologisesta näkökulmasta. Peltolan ja Eerolan (2016) mukaan surullinen musiikki voi aiheuttaa muun muassa negatiivisia tai neutraaleja surun ja melankolian tunteita, mutta myös puhtaasti positiivisia surun tunteita. Lisäksi tilanteellisten tekijöiden, kuten ympäröivän kulttuurin, sosiaalisen asetelman sekä kuunneltavan musiikin havaittiin vaikuttavan siihen, miten surulliseksi koetun musiikin aiheuttamia emootioita käsitettiin. Joissain tapauksissa tutkittavat kertoivat jopa välttelevänsä surullisen musiikin kuuntelua sen aiheuttamien negatiivisten tunteiden vuoksi. (Peltola & Eerola, 2016.) Tuloksista voidaan siis päätellä kuinka musiikin vaikutukset esimerkiksi omaan hyvinvointiin voidaan tiedostaa, ja musiikkia voidaan sen vuoksi jopa kokonaan vältellä. Lisäksi tilanteellisilla tekijöillä ja ympäristötekijöillä näyttäisi olevan suuri vaikutus siihen, miten millaisia kokemuksia musiikki tarjoaa arjessa.

Musiikin kuunteluun on yhdistetty myös joitain haitallisia käytötapoja. Saarikallio ja Erkkilä (2007) havaitsivat tutkimuksessaan nuorten kuuntelevan musiikkia negatiivisia tunteita reflektoidakseen, joka ei välttämättä johtanut negatiivisten tunteiden väistymiseen, vaan pikemminkin niiden vahvistumiseen. Garridon ja Schubertin (2013) tutkimukseen osallistujat kertoivat kuuntelevansa surullista ja melankolista musiikkia, vaikka eivät itse asiassa nauttineet musiikin kuuntelusta. Samansuuntaisia tuloksia on saanut Carlson ja kollegat (2015) joiden mukaan nuoret käyttivät musiikkia tunteiden säätelyssä siten, että negatiiviset tunteet ja mieliala ohjasivat nuoria kuuntelemaan aggressiivista tai surullista musiikkia, joka ylläpiti negatiivista mielialaa. Äärimmäisissä tapauksissa musiikin kuuntelua voidaan käyttää jopa itsetuhoisiin ajatuksiin, ei niinkään tunteiden hillitsemiseksi vaan pikemminkin niiden vahvistamiseksi (Peltola, 2018). Tutkimusten avulla voidaan siis todeta, että musiikilla ei aina ole positiivinen vaikutus yksilöiden tai yhteisöjen hyvinvointiin. Onkin tärkeää, että tulevaisuuden tutkimuksissa tiedostetaan myös musiikin mahdolliset haitalliset käyttötavat ja niiden vaikutukset hyvinvointiin.

Kaiken kaikkiaan nuorten on havaittu käyttävän musiikkia laajalti tunteiden säätelyn apukeinona. Musiikin avulla tapahtuvaan tunteiden säätelyyn liittyvät strategiat ja mekanismit ovat kuitenkin vielä epäselviä, joka osoittaa selkeän tarpeen

lisätutkimukselle. Lisäksi useat tutkimukset ovat osoittaneet etenkin tilanteellisilla tekijöillä olevan merkitystä siinä, miten musiikkia hyödynnetään tunteiden säätelyn apukeinona. Tämän vuoksi olisikin tärkeää suunnata tutkimusta juuri nuorten arkipäiväisten kokemusten pariin, ja uusien tieteellisten menetelmien käyttäminen voikin tarjota ilmiöstä jotain sellaista tutkimustietoa, joka on aiemmin jäänyt huomaamatta. Lisäksi on tärkeää tiedostaa musiikin mahdollisia haitallisia käyttötapoja, jotta niihin voidaan suunnata yhä laajempaa tutkimuksellista huomiota. Samalla tulisi kuitenkin huomioida, kuinka musiikin käytön binääristä jaottelua hyödyllisiin ja haitallisiin tulisi välttää, ja hedelmällisempää olisi hahmotella nuorten musiikinkäyttöä eräänlaisen jatkumon näkökulmasta.

3.2 Musiikki ja identiteetti

Musiikilla on havaittu olevan myös positiivisia vaikutuksia nuorten identiteetin rakentumiseen useasta eri näkökulmasta. Saarikallion (2019) mukaan musiikki toimii voimavaratekijänä nuoruuden ikävaiheessa, jolloin joudutaan puntaroimaan useita henkilökohtaista identiteettiä määrittäviä tekijöitä, kuten esimerkiksi seksuaalisuutta, uravalintoja, elämänarvoja ja elämäkatsomusta. Musiikin avulla nuoret voivat reflektoida omaa persoonallisuuttaan, rakentaa siltaa nuoruuden ja aikuisuuden välille sekä tarkastella omaa sukupuolta ja seksuaalisuuttaan. (Saarikallio, 2019.)

Persoonallisuus on luonnollisesti tärkeä osa yksilön identiteettiä. Musiikin kuuntelulla ja nuoruuden persoonallisuuden piirteillä onkin havaittu olevan jotain yhteyksiä. Chamorro-Premuzic ja Furnham (2007) tarkastelivat tutkimuksessaan sitä, miten persoonallisuuden piirteet ovat yhteydessä siihen, miksi nuoret kuuntelevat musiikkia. Ekstroversio ja sovinnollisuus liittyivät vähäisempään musiikin emotionaaliseen käyttöön, kun taas neuroottisuus liitettiin korkeampaan emotionaaliseen käyttöön. Persoonallisuuden piirteistä avoimuus voitiin yhdistää musiikin kognitiivisen käytön kanssa. (Chamorro-Premuzic & Furnham, 2007.) On siis mahdollista, että yksilölliset tekijät, kuten persoonallisuuden piirteet, luovat pohjaa sille, mitä rooleja musiikille nuoruudessa annetaan.

Tutkijat ovat myös tarkastelleet sitä, voivatko musiikin kuuntelutavat vaikuttaa persoonallisuuden kehittymiseen nuoruudessa. Mirandan, Gaudreaun ja Morizotin (2010) tutkimustulosten mukaan musiikin kuuntelun strategioilla voi olla niin positiivisia kuin negatiivisiakin lyhytaikaisia vaikutuksia neuroottisuuden piirteeseen. Emotionaalisesti epävakaimmat nuoret voivat ratkaista nuoruuden kehitysvaiheeseen liittyviä ongelmia musiikin kuuntelun avulla. Tällöin musiikin kuuntelu toimisi itsesäätelyn välineenä, joka voi vaikuttaa positiivisesti nuorten persoonallisuuden emotionaaliseen tasapainoon. Toisaalta, jotkut musiikin

kuunteluun liitetyt selviytymiskeinot voivat vaikuttaa myös haitallisesti nuorten persoonallisuuden kehittymiseen, ja sen voitiin joissain tapauksissa katsoa lisäävän neuroottisuuden piirrettä. (Miranda ym., 2010.) Musiikin kuuntelu nuoruusiässä on siis yhdistetty myös nuoruuden kehitystehtäviin ja niissä onnistumiseen. Musiikilla voikin olla potentiaalia toimia eri kehitystehtävissä onnistumisen apukeinona, joissa onnistuminen luonnollisesti lisää yksilön hyvinvointia, ja ilmiöön tulisikin suunnata yhä enemmän huomiota.

Sosiaalisella medialla on nykypäivänä suuri rooli nuorten elämässä, ja merkittävä määrä musiikin kuuntelusta ja kuluttamisesta tapahtuu nykyään sosiaalisen median avulla. Pohjoismaihin sijoittuvan musiikin suoratoistopalveluita tarkastelevan tutkimuksen (YouGov, 2022) mukaan suomalaisista kuuntelijoista jopa 81 prosenttia kulutti musiikkia YouTube:n avulla, ja sosiaalista mediaa käytettiin etenkin uusien kappaleiden etsimiseen. Vaikka YouTube ja Spotify olivat tutkimuksen mukaan merkittävimmät palvelut, joiden avulla musiikkia kulutettiin, on myös muun sosiaalisen median rooli kasvanut viimeisten vuosien aikana merkittävästi. Sosiaalisen median palveluista musiikkia kulutettiin YouTube:n lisäksi myös esimerkiksi TikTokin, Instagramin ja Facebookin kautta. (YouGov, 2022.)

Sosiaalisen median on havaittu vaikuttavan nuoren sosiaalisen identiteetin rakentumiseen. Plurettin ja Bobkowskin (2019) mukaan nuoret voivat löytää yhteyksiä omaan identiteettiinsä esimerkiksi faniyhteisöjen tai musiikkigenreä koskevien sosiaalisen medioiden alustoista. Osallistuminen musiikkiorientoituneeseen keskusteluun erilaisilla sosiaalisen median alustoilla voi esitellä nuorille ideoita, yksilöitä sekä elämäntyylejä, jotka eivät ole tuttuja heille median ulkopuolisesta elämästä. Näin ollen sosiaalinen media voi osaltaan laajentaa esimerkiksi sukupuoliroolien kuvastoa, jonka myötä nuoret voivat saada uusia identiteettiinsä rakennuspalikoita. (Pluretti & Bobkowski, 2019.) Koska sosiaalinen media ja digitaalisuus on suuri osa nuorten arkea tänä päivänä, on syytä olettaa, että se vaikuttaa myös nuorten musiikille asettamiin rooleihin ja merkityksiin. Tulevaisuuden tutkimuksen tulisikin ehdottomasti tarkastella nuorten sosiaalisessa mediassa ja erilaisilla digitaalisilla alustoilla tapahtuvaa musiikillista toimintaa, sekä sitä, miten sillä voi olla vaikutusta esimerkiksi sosiaalisen identiteetin rakentumiseen ja edelleen hyvinvointiin.

3.3 Musiikin sosiaalinen rooli

Derringtonin (2019) mukaan kokemus siitä, että kuuluu osaksi jotain yhteisöä, on elintärkeää nuoruuden ikävaiheessa, ja yhteenkuuluvuuden tunne lisää sekä emotionaalista että henkistä hyvinvointia. Musiikin avulla nuorille voidaan tarjota

kokemuksia osallisuudesta ja yhteenkuuluvuudesta esimerkiksi musiikkiterapian avulla, jossa nuoret voivat kohdata toisiaan kasvokkain. Nykypäivänä yhteenkuuluvuuden ja osallisuuden kokemuksia voidaan tarjota myös verkkovälitteisten interventioiden avulla. (Derrington, 2019.) Koska kokemus osallisuudesta ja yhteisöön kuulumisesta on merkittävä yksilön hyvinvoinnin kannalta, onkin syytä tarkastella myös sitä, miten musiikki osaltaan voi vaikuttaa yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemuksiin hyvinvointia rakentavalla tavalla.

Schäfer ja Eerola (2020) tarkastelivat tutkimuksessaan sitä, millaisia sosiaalisia syitä voidaan liittää musiikin kuunteluun, television katseluun ja kirjallisuuteen. Tulosten mukaan etenkin nuoret kuuntelivat musiikkia vähentääkseen yksinäisyyden tunteita ja tunteakseen yhteenkuuluvuutta. Musiikin kuuntelun havaittiin myös tarjoavan lohtua yksinäisyyteen. Musiikin kuunteluun, toisin kuin muihin medioihin, yhdistettiin vahvasti myös muistot. Musiikki toi mieleen muistoja henkilöistä tai tapahtumista, jotka assosioitiin tiettyyn musiikkiin tai kappaleeseen. (Schäfer & Eerola, 2020.) Musiikin aiheuttamien muistojen katsotaan usein herättävän myös nostalgian tunteita (Barrett ym., 2010), ja nostalgian tunteiden puolestaan vahvistavan sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tunteita (Wildschut, Sedikides, Routledge, Arndt & Cordaro, 2020). Näin ollen musiikin herättämällä muistoilla ja nostalgian tunteilla näyttäisi olevan niin emotionaalinen kuin myös sosiaalinenkin rooli.

Schäferin, Saarikallion ja Eerolan (2020) tutkimustulokset tukevat myös osaltaan ajatusta musiikin sosiaalisesta roolista. Etenkin tilanteissa, joissa on koettu läheisen menetys, yksilö usein kaipaa uskoutumista ystävälle saadakseen lohtua, ja musiikki voikin tarjota lohdun ja empatian tunteita tällaisissa tilanteissa. Heidän mukaansa niin ajatuksia pois vievän musiikin kuin lohduttavakin musiikin kerrottiin parantavan tutkittavien mielialaa. Lisäksi musiikin kuuntelun kerrottiin herättävän sekä empatian tunteita että vähentävän yksinäisyyden tunteita. Tutkimustulokset viittaavat siihen, kuinka musiikki voikin toimia tehokkaana tunteiden säätelyn apukeinona ja mielialan parantajana. Lisäksi musiikin kuuntelulla näyttäisi olevan tärkeä sosiaalinen rooli yksinäisyyden tunteiden vähentämisessä, ja musiikin voidaan katsoa jopa toimivan eräänlaisena virtuaalisena ystävänä. (Schäfer, Saarikallio & Eerola, 2020.) Voidaankin todeta musiikilla olevan potentiaalia toimia nuorille arkisena, matalan kynnyksen apuvälineenä, jonka avulla voidaan käsitellä vaikeita tunteita, menetyksiä ja yksinäisyyden tunteita.

Cheong-Clinchin (2019) mukaan oman lempimusiikin jakaminen muiden kanssa voi lisätä myös osallisuuden tunteita, ja nuoret voivat kuunnella omaa lempimusiikkiaan hyvinvoinnin lisäämiseksi. Lempikappaleiden jakaminen muiden kanssa ryhmäterapiassa toimi myös sosiaalisten suhteiden luojana. Musiikin kuuntelun avulla nuoret pystyivät myös luomaan henkilökohtaisia merkityksiä, ja käyttämään lempimusiikkiaan esimerkiksi tunteiden tunnistamisessa ja ilmaisussa.

Musiikkiterapian avulla nuoret pystyivät myös tiedostamaan ja tunnistamaan sitä, kuinka itse valitsema musiikki vaikutti esimerkiksi vaikeiden tilanteiden ja tunteiden käsittelyyn. Nuoret siis oppivat myös tunnistamaan aktiivisen toimijuutensa vaikutuksia omiin tunnekokemuksiin. (Cheong-Clinch, 2019.) Vaikka tutkimus sijoittuukin musiikkiterapian piiriin, voidaan tulosten ajatella pätevän myös terapian ulkopuolisissa ympäristöissä. Koska musiikin kuuntelu on vahvasti läsnä myös nuorten arjessa, ja nuoret kuuntelevat musiikkia usein myös ystävien kesken, voidaan sen olettaa toimivan samankaltaisena osallisuuden ja sosiaalisten suhteiden rakentajana, kuin musiikkiterapiankin ympäristössä. Nuorten arkipäiväiset tilanteet voivatkin tarjota luonnollisemman ympäristön rakentaa ja ylläpitää sosiaalisia suhteita.

Mirandan ja Gaudreaun (2011) mukaan ystävien ja perheen kesken jaettu samanlainen musiikkimaku voikin vaikuttaa positiivisesti nuoren yleiseen hyvinvointiin. Heidän mukaansa ystäväpiirin jaettu musiikkimaku voi toimia voimakkaana sosiaalisena työkaluna, jonka avulla voidaan käsitellä ja rakentaa niin identiteettiä, sosiaalisia suhteita, luovuutta sekä itsenäisyyttä. Tulosten mukaan myös nuoren ja tämän vanhempien jaettu musiikkimaku vaikuttivat nuoren hyvinvointiin positiivisella tavalla, ja vanhempien kanssa jaettu musiikkimaku voikin osaltaan rakentaa nuoren kulttuurista identiteettiä ja parantaa perheen sisäisiä suhteita. (Miranda & Gaudreau, 2011.) Toisin sanoen sekä perheen että ystäväpiirin samankaltainen musiikkimaku voi osaltaan toimia sekä sosiaalisten suhteiden että oman identiteetinkin rakentaja.

Myös musiikkikulttuureiden piirissä ilmenevä fanikulttuuri näyttäisi pitävän sisällään yhteisöllisyyden ulottuvuuksia, ja nykypäivän tutkimukset ovatkin ryhtyneet tarkastelemaan faniutta yhä arkipäiväisemmästä näkökulmasta. Poikolainen (2020) on tarkastellut faniuden yhteisöllisiä kytköksiä vapaa-aikatutkimuksen kautta, ja tulosten mukaan musiikkifanius on vahvasti jaettua, ja useimmiten jaettu fanikulttuuri sijoittuu ystäväpiiriin. Nikunen (2009) on tarkastellut tutkimuksissaan etenkin ”löyhää faniutta”, jolla tarkoitetaan faniutta, joka ilmenee arkipäiväisissä toimissa, ja jota ei välttämättä aina edes mielletä faniudeksi. Löyhää faniutta voisikin kuvata arkiseksi, nautintoa tuottavaksi toiminnaksi, jossa sosiaalisia suhteita ei järjestetä kokonaan uudestaan, vaan arkinen ystävien kesken jaettu fanius voi parhaimmillaan toimia sosiaalisena liimana, jonka avulla voidaan vahvistaa ja ylläpitää jo olemassa olevia sosiaalisia suhteita. (Nikunen, 2009.) Toisin sanoen löyhä fanius voidaan nähdä myös ystäväpiirissä jaetuksi samankaltaiseksi musiikkimauksi, jossa nuorten jaetut ihailun ja faniuden kokemukset vahvistavat jo olemassa olevia ystävyys-suhteita.

Toisaalta jaettu fanius voi myös toimia alustana täysin uusille ystävyys-suhteille (Tormulainen, 2018, s. 176–177). Poikolaisen (2020) mukaan yhteisöllinen

fanikulttuuri voi ulottua myös oman ystäväpiiriin ulkopuolelle, jolloin digitaalinen media voi toimia virtuaalisen fanikulttuurin alustana. Nykypäivänä fanikulttuuri sijoittuukin yhä enemmän internetin ja sosiaalisen median piiriin. (Poikolainen, 2020.) Fanius onkin muuttunut viime vuosina suuresti, ja myös fanius on kokenut digitalisaation myötä suuria muutoksia. Nykypäivänä esimerkiksi uusien sosiaalisten suhteiden luominen vaikkapa musiikkimaun perusteella onkin sosiaalisen median ja digitaalisten alustojen vuoksi helpompaa kuin koskaan.

Poikolaisen (2020) vapaa-aikatutkimuksen tuloksista voitiin vetää mielenkiintoisia johtopäätöksiä etenkin fanikulttuurin sekä yhteisöllisyyden ja samaistumisen tunteiden välisistä merkityksistä ja niiden kehittymisestä lapsuudesta nuoruuteen. Tulosten mukaan faniuteen liittyvä ylisukupolvinen faktori, kuten esimerkiksi sosio-ekonominen asema, vähenevät merkitykseltään lapsuudesta nuoruuteen siirryttäessä, kun taas vertaisryhmien yhteisöllinen merkitys lisääntyy. Lisäksi nuoruudessa fanittamisen kohteiden maailmankuvan sekä arvojen merkitys korostuu. Tulokset painottavat vertaisyhteisön sekä populaarikulttuurin merkitystä identiteetin rakentumisessa sekä sosiaalisissa ympäristöissä. (Poikolainen, 2020.) Toisin sanoen se, että nuori pystyi sosio-ekonomisen taustansa vuoksi osallistumaan esimerkiksi konsertteihin, koettiin merkitykseltään suuremmaksi lapsuudessa kuin nuoruudessa. Nuoruudessa taas konsertteihin osallistumista tärkeämmäksi koettiin se, että lähipiiristä löytyi ystäviä, jotka jakoivat samakaltaisen musiikkimaun. Tulosten voidaankin nähdä liittyvän myös nuoruuden aikaisiin kehitystehtäviin, joissa ikätoverien merkitys on erityisen korostunut.

Digitaalisia ympäristöjä on käytetty hyödyksi myös instituutioiden ulkopuolella. Braderin ja Luken (2013) tutkimus tarkasteli koulupudokkaita nuoria ja sitä, kuinka nämä hyötyivät digitaalisesta musiikin luovasta tuottamisesta perinteisten koululaitosten ulkopuolella. Kahden tapatustutkimuksen tulosten mukaan nuoret pystyivät kommunikoimaan verkkoalustalla keskenään ja antamaan palautetta toistensa tuotoksista, joka loi näille nuorille oman sosiaalisen ympäristönsä. Tässä uudessa sosiaalisessa yhteisössä nuoret pystyivät ilmaisemaan itseään, kulttuuriaan ja yhteisöön, sekä tuomaan esille omia kykyjään. (Brader & Luke, 2013.) Toisin sanoen, instituutioiden ulkopuolisilla digitaalisilla alustoilla musiikin tuottaminen ja luova toiminta loivat nuorille kokemuksen sosiaalisesta yhteisöstä, joka edelleen vaikuttaa osallisuuden kokemukseen ja hyvinvointiin.

Toisaalta musiikin kuunteluun voi liittyä haitallisia käytötapoja myös yhteisöllisellä tasolla. Peltola ja Vuoskoski (2021) havaitsivat tutkimuksessaan viitteitä siitä, kuinka henkilökohtainen musiikkimaku näyttäisi olevan yhteydessä laajempaan sosiaaliseen kontekstiin. Kuuntelemalla musiikkia, joka on yksilön mielestä vastenmielistä, voi se aiheuttaa negatiivisia ja aggressiivisia tunteita sellaista henkilöä tai yhteisöä kohtaan, jotka ovat valinneet kyseisen musiikin. Luotaantyöntävä

musiikki voi aiheuttaa kuulijassa ulkopuolisuuden tunteita, joka voi pahimmassa tapauksessa johtaa aggressiiviseen käytökseen yksilöä tai yhteisöä kohtaan, jota musiikki edustaa. (Peltola & Vuoskoski, 2021.) Näin ollen musiikilla voi olla myös rooli yhteisöstä pois sulkemisessa ja toiseuden edistämisessä, ja haitallisten käyttötapojen tiedostaminen ja tutkimuksen niihin suuntaaminen onkin ollut vielä kovin vähäistä, joskin sitäkin tärkeämpää.

Musiikilla näyttäisi siis olevan myös merkittävä sosiaalinen rooli. Musiikilla itsellään on mahdollisuus toimia potentiaalisena sosiaalisena tekijänä, jolloin se voi esimerkiksi tarjota lohtua yksinäisyyden tunteisiin tai menetysten tilanteisiin. Musiikin voidaankin joissain tapauksissa nähdä toimivan myös ystävän roolissa. Näin ollen musiikki itsessään pitää sisällään vahvan sosiaalisen aspektin. Musiikilla voi kuitenkin olla myös välineellinen arvo, ja sen avulla voidaan ylläpitää ja rakentaa jo olemassa olevia ystävyys- ja perhesuhteita, kuin myös luoda täysin uusia sosiaalisia suhteita. Musiikki voikin joissain tapauksissa toimia sosiaalisena liimana. Digitaalisilla alustoilla ja sosiaalisella mediallynäyttäisi myös olevan merkittävä rooli esimerkiksi sosiaalisen identiteetin rakentaja, jota ei voi unohtaa. Toisaalta musiikilla voi olla myös haitallisia puolia sosiaalisestakin näkökulmasta, ja sitä voidaan käyttää esimerkiksi yksilön tai yhteisön poissulkemisen syynä. Kaiken kaikkiaan musiikilla näyttäisi olevan paljon potentiaalia toimia sosiaalisten suhteiden ja yhteisöllisyyden rakentajana nuorten arjessa, johon tulisikin suunnata yhä lisää tutkimusta. Kokemus yhteisöllisyydestä on elintärkeä ikäryhmään katsomatta, mutta sen merkitys on erityisen korostunut nuoruudessa, ja sen voidaankin katsoa toimivan yhtenä hyvinvoinnin kulmakivistä.

4 TUTKIMUSASETELMA

Tässä pääluvussa kuvaan tutkielmaan liittyviä metodologisia lähtökohtia. Ensimmäisessä alaluvussa (4.1) esittelen sen tutkimuksellisen aukon, johon pyrin tämän tutkielman avulla vastaamaan. Seuraavaa alaluku (4.2) käsittelee tässä tutkielmassa käyttämiäni tutkimusmenetelmiä. Tämän jälkeen avaan sitä, mistä tutkimusaineistoni koostuu ja miten se on kerätty (4.3), sekä esittelen aineiston analyysimenetelmän (4.4). Lopuksi käsittelen vielä tutkielmaan liittyviä eettisiä kysymyksiä (4.5).

4.1 Tutkimusongelma ja -kysymykset

Tässä tutkielmassa pyrin tarkastelemaan 19–24-vuotiaiden nuorten kokemuksia musiikin kuuntelusta. Musiikilla on havaittu olevan merkittävä rooli nuorten arjessa (esim. North, Hargreaves & O’Neill, 2000), ja musiikin kuuntelu on yksi nuorten suosituimmista ajanviettotavoista (Fitzgerad ym., 1995), jonka lisäksi digitaalisten alustojen myötä musiikin kuuntelu on helpompaa kuin koskaan (Randall & Rickard, 2017). Nykynuoret elävät epävarmuuksien maailmassa, joka vaatii heiltä jatkuvaa mukautumista ja sopeutumista (Kivijärvi, 2022). Globaalit epävarmuudet voivatkin lisätä nuorten tarvetta esimerkiksi tunteiden säätelylle, johon musiikki voi omalta osaltaan vastata. Nuorten omaehtoiseen toimintaan tulisikin suunnata yhä enemmän tutkimuksellista huomiota (Suurpää, 2009), sillä tutkimuksen tulisi kohdistua toimintaan, joka on mahdollisimman saavutettavissa nuorille.

Tämän tutkielman tavoitteena onkin tarkastella sitä, millainen rooli musiikin kuuntelulla on nuorten elämässä. Päättökysymykseni on seuraava: millaisia rooleja ja merkityksiä 19–24-vuotiaat nuoret liittävät arkipäiväiseen musiikin käyttöön?

Alatutkimuskysymykseni ovat seuraavat:

1. Millaisia mahdollisia taustekijöitä nuoret yhdistävät musiikin arkipäiväiseen käyttöön?
2. Millaisia mahdollisia hyvinvointia tukevia tai sitä heikentäviä merkityksiä nuoret yhdistävät musiikin arkipäiväiseen käyttöön?

4.2 Tutkimusmenetelmät

Tämä tutkielma on etnografisesti asemoitu haastattelututkimus. Tutkielma on osa laajempaa tutkimusta, joka osittain on ohjannut tutkimuksen metodologiaa sivuamaan juuri etnografian tutkimuskenttää. Laajemman MUSICCONNECT-tutkimusprojektin tarkoituksena on tarkastella musiikin roolia nuorten elämässä kasvua ja hyvinvointia rakentavana tekijänä. Omaan tutkielmaani liittyvät nuorten haastattelut limittyvät myös tutkimusprojektin ensimmäiseen aineistonkeruuvaiheeseen. Tutkimusprojektissa nuorten tulee tallentaa kuvin tai videoin arkista musiikin käyttöönsä yhden viikon ajan. Digitaaliseen aineistoon liittyy lisäksi myös kaksi haastattelua: nuoria haastatellaan kerran ennen tallenteiden kuvaamisen aloittamista, ja kerran sen lopuksi. Oman tutkielmani aineiston muodostaa ensimmäisen haastattelukerran aineisto. Tämän lisäksi haastattelen nuoret myös toisen kerran, mutta tätä aineistoa hyödynnetään pelkästään laajemmassa tutkimusprojektissa. Vaikka tutkielmassa hyödynnetäänkin vain ensimmäisiä nuorten haastatteluaineistoja, nuorten tapaaminen useamman kerran vaikuttaa silti väistämättä tutkijan ja tutkittavien suhteeseen. Tutkittavien tapaaminen useampaan kertaan voi esimerkiksi ilmetä viimeistään haastatteluaineiston analyysivaiheessa, ja tutkittavien arkista musiikinkuuntelua koskevat kertomukset voivat tuoda jotain lisää haastatteluaineistojen lukemiseen ja tulkitsemiseen.

Etnografinen tutkimus on perusteltua silloin, kun halutaan ymmärtää monisyisiä, kulttuurisia ilmiöitä niin yksilöllisellä kuin yhteisölliselläkin tasolla sekä tarkastella tätä toimintaa arkipäiväisestä näkökulmasta. Lisäksi etnografia on perusteltua etenkin silloin, kun tarkastelun kohteena ovat marginaalissa elävät yksilöt. (Hämeenaho & Koskinen-Koivisto, 2018.) Omassa tutkielmassani tarkoituksena on ymmärtää musiikin kuuntelua kulttuurisena ilmiönä yksilöllisellä tasolla. Tutkielman tavoitteena on haastattelujen avulla selvittää nuorten omakohtaisia kokemuksia ilmiöstä. Ilmiön yksilökohtaisen ymmärryksen lisäksi tavoitteena on tarkastella juuri nuorten arkipäiväisiä kokemuksia musiikin kuuntelusta. Vaikka laajemman tutkimusprojektin lähtökohdat ovat osittain suunnanneet myös tämän tutkielman metodologisia lähtökohtia, sijoittuu tämä tutkielma silti metodologisesti suurimmaksi osaksi haastattelututkimuksen piiriin.

Tuomen ja Sarajärven (2018) mukaan haastattelu on yksi käytetyimmistä aineistonkeruumenetelmistä laadullisessa tutkimuksessa. Haastattelu onkin

oivallinen aineistonkeruumenetelmä etenkin silloin, kun halutaan tietää, mitä yksilö ajattelee. Kun tarkastelun kohteena on toisten ihmisen kokemukset ja ajatukset, on silloin aiheellista kysyä asiasta häneltä itseltään. Haastattelun yksi merkittävimmistä eduista on haastattelun joustavuus. Tutkijan on mahdollista esittää tarkentavia kysymyksiä, oikaista väärinymmärryksiä ja käydä keskustelua haastateltavan kanssa. (Tuomi & Sarajärvi, 2018.) Koska tämän tutkielman tavoitteena oli tarkastella tutkittavien kokemuksia ilmiöstä, valikoitui haastattelu luonnolliseksi vaihtoehdoksi aineistonkeruulle. Lisäksi nuorten kokemuksia tarkasteltaessa koin haastattelun luonnollisemmaksi keinoksi lähestyä ilmiötä, kuin esimerkiksi kirjoitelmat.

Eskolan ja Suorannan (1998) mukaan haastattelulle aineistonkeruumenetelmänä on tyypillistä, että se on osittain tai kokonaan ennalta suunniteltu, ja aina tutkijan itsensä aloittama tai ohjaama. Lisäksi tutkijan on hyvä varautua ennakkoon siihen, että joutuu mahdollisesti motivoida haastateltavaa ja pitämään aktiivisesti itse haastattelua yllä. Haastattelulle aineistonkeruumenetelmänä on myös ominaista se, että sekä haastattelijat että haastateltavat tuntevat ja oppivat roolinsa, ja haastateltavan tulee voida luottaa siihen, että hänen ajatuksiaan ja kokemuksiaan, jotka nousevat esiin haastattelujen aikana, käsitellään luottamuksellisesti. (Eskola & Suoranta, 1998.) Haastattelutilanteisiin liittyy siis tiettyjä perusperiaatteita, joiden tiedostaminen ei pelkästään auta tutkijaa ymmärtämään haastattelutilannetta paremmin, vaan lisää myös tutkimuksen luotettavuutta.

4.3 Tutkimuksen aineisto

Tutkimuksen aineisto koostuu kolmen iältään 19–24-vuotiaan nuoren haastatteluista, joista kaksi identifioitui muunsukupuolisiksi ja yksi naiseksi. Olen antanut tutkittaville pseudonyymit ”Joa”, ”Neo” sekä ”Aino”. Joa on 24-vuotias korkeakouluopiskelija eräästä suomalaisesta suuresta kaupungista. Musiikilliseksi taustakseen Joa kuvaili musiikin kuuntelun, mutta hänellä oli lapsuudessa ollut myös soittoharrastus. Tänä päivänä etenkin musiikin kuuntelu oli erittäin läsnä hänen arjessaan, ja Joa kertoi kuuntelevansa musiikkia päivittäin ja säännöllisesti. Erityisesti Joa kertoi kuuntelevansa korealaista musiikkia, ja korealaisella musiikilla sekä siihen liittyvillä alakulttuureilla oli merkittävä osa hänen arjessaan.

Neo on 21-vuotias korkeakouluopiskelija eräästä suomalaisesta suuresta kaupungista. Neo oli harrastanut musiikkia paljon, ja soittotunnit sekä kuoroharrastus olivat olleet osa hänen lapsuuttaan ja nuoruuttaan. Neon arjessa musiikki oli läsnä monin eri tavoin, niin musiikin kuuntelun, soittamisen kuin luomisenkin kautta. Neo kertoi kuuntelevansa arjessa musiikkia useita tunteja päivässä. Neo koki omat lukuisat soittolistat erityisen tärkeäksi itselleen, ja hän kertoi

käyttävänsä soittolistojen kuuntelemista etenkin tunteiden säätelyn apukeinona. Musiikin kuuntelun lisäksi Neo kertoi arkensa pitävän sisällään myös soittamista sekä omien cover-kappaleiden tekemistä ja äänittämistä.

Aino on 19-vuotias nuori eräästä suomalaisesta suurkaupungista. Haastattelujen aikana Aino oli sairauslomalla, mutta kertoi sairasloman ulkopuolella tekevänsä opettajan sijaisuuksia. Aino kertoi musiikin olleen läsnä hänen elämässään jo lapsuudessa ja nuoruudessa, ja musiikin kuuntelun lisäksi hän oli itse opetellut soittamaan useita eri instrumentteja. Aino kertoi musiikilla olevan edelleen hyvin merkittävä rooli hänen arjessaan etenkin musiikin kuuntelun, soittamisen ja kirjoittamisen kautta. Musiikkia Aino kertoi kuuntelevansa lähes koko ajan, ja sillä oli merkittävä rooli hänen arjessaan. Myös soittaminen ja oman musiikin kirjoittaminen olivat tärkeä osa Ainon arkea, ja Aino kertoikin etenkin oman musiikin kirjoittamisella olevan merkittävä rooli omien tunteiden purkamisessa.

Tutkittavat rekrytoitiin erään suuren suomalaisen kaupungin vapaaehtoisen nuorisotoiminnan piiristä. Nuorisotoiminta, josta tutkittavat rekrytoitiin, on suunnattu kaikissa erilaisissa elämäntilanteissa oleville nuorille. Toiminta tarjoaa nuorille niin henkilökohtaista ohjausta kuin myös erilaista ryhmätoimintaa, joiden tarkoituksena on löytää jokaisen nuoren omat henkilökohtaiset voimavarat ja saada tukea erilaisiin elämän haasteisiin.

Haastattelut noudattivat puolistrukturoidun haastattelun kaavaa. Usein opinnäytetöiden haastattelut muistuttavat teemoiteltua puolistrukturoitua haastattelua, ja haastattelu rakentuu teemojen varaan, jonka lisäksi teemojen alle on kerätty useita tarkentavia kysymyksiä (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006a). Näin on myös tässä tutkielmassa: sijoitin tiettyjen teemojen alle useampia haastattelukysymyksiä, joista halusin tutkittavien kanssa keskustella. Tarkoituksena ei kuitenkaan ollut esittää kaikkia kysymyksiä samassa järjestyksessä jokaiselle haastateltavalle, vaan kysymysten järjestys vaihteli sen mukaan, mihin keskustelu haastateltavan kanssa lähti luontaisesti etenemään. Haastattelukysymykset toimivat pikemminkin muistiinpanoina haastattelijalle itselleen, kuin tarkkana listana kysyttävistä kysymyksistä.

On tärkeää, että tutkija tiedostaa haastattelutilanteiden luonteen ja niiden eroavaisuuden arkipäiväisistä keskusteluista. Mietolan (2007) mukaan haastattelutilanne muodostaa puheelle täysin omanlaisen ympäristönsä, jossa haastateltavalle tarjotaan tilaisuutta asiantuntijan tai tietäjän rooliin. Lisäksi nuorilla on luultavasti jotain ennakkokäsityksiä haastattelutilanteesta, joihin ovat voineet vaikuttaa esimerkiksi eri medioissa esiin tulevat haastattelutilanteet tai asiakastyö. (Mietola, 2007.) Sosiologi David Silverman on jopa kuvannut, että elämme jonkinasteisessa haastatteluyhteiskunnassa (*interview society*) (Silverman, 1993; Tiittula & Ruusuvuori, 2005). Mietolan (2007) mukaan nämä ennakkokäsitykset

haastattelutilanteesta voivat vaikuttaa siihen, mitä nuoret haastattelutilanteessa kertovat. Nuoret voivat tiedostaa, että heidän puheensa tallennetaan, ja tallentamisen kautta puheesta tulisi ilmetä jotain tärkeää ja tallentamisen arvoista (Mietola, 2007). Tutkijana pyrin tiedostamaan haastattelutilanteiden luonteen, ja pyrin omalla toiminnallani vaikuttamaan siihen, että haastattelutilanteet muistuttaisivat pikemminkin keskustelunomaisia tilanteita, kuin haastattelihaastateltava -asetelmia.

4.4 Aineiston analyysi

Aineiston analyysivaiheessa hyödynnettiin teemoittelua, ja aineiston luokittelun apuna käytettiin ATLAS.ti -tekstinanalyysiohjelmaa. Ennen aineiston varsinaista analysoimista litteroin haastattelut teemahaastatteluun sopivalla tarkkuudella. Hirsjärven ja Hurmeen (2015) mukaan aineiston litterointiin ja tarkkuuteen ei ole rutiinimaisia ohjeita, vaan tutkijan tulee oman harkintakykynsä mukaan määrittää, millä tarkkuudella aineisto litteroidaan (Hirsjärvi & Hurme, 2008). Ruusuvuori ja Nikander (2017, s. 427) kuvaavat tutkimuskysymyksen ja analyysitavan määrittävän litteroinnin tarkkuutta. Mikäli käytetyn kielen käytön tarkastelu ei ole aineistossa keskiössä, ei aineistoa tarvitse litteroida taukojen ja täytesanojen tarkkuudella. (Ruusuvuori & Nikander, 2017, s. 427.) Koska tässä tutkielmassa kiinnostuksen kohteena olivat haastatteluiden aineistolliset sisällöt, litteroitiin aineisto peruslitteroinnin tarkkuudella, jossa erilaiset täytesanat, toistot, äännähdykset ja tauot on jätetty litteraatista pois. Puhe kuitenkin litteroitiin sanatarkasti.

Teemoittelu on luonteva analyysitapa etenkin teemahaastattelun avulla kerätyn aineiston analyysissa. Yleensä teemat, joista on tutkittavien kanssa keskusteltu, löytyvät jokaisesta haastattelusta, joka mahdollistaa erinomaisesti teemoittelun. Teemoittelussa aineistoa järjestellään uudelleen teemojen mukaan, ja jokaisen teeman alle kerätään haastatteluista esiin nousseita asioita juuri kyseistä teemaa koskien. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006b.) Tässä tutkielmassa keräsin aineistoa puolistrukturoidun haastattelun avulla, jonka rakenne muistuttaa teemahaastattelun rakennetta. Näin ollen teemoittelu on perusteltu valinta analyysimenetelmäksi tässä tutkielmassa.

Aineiston analyysi rakentuu kolmesta vaiheesta; luokittelusta, analyysista ja tulkinnasta. Heidän mukaansa aineiston luokittelu ei ole vielä aineiston analyysia, vaan pikemminkin tutkijan huolellista tutustumista kerättyyn aineistoon. Toisaalta aineiston luokittelu on yhtä tärkeää kuin itse analysointi, ja ilman aineiston todellista tuntemista jää analyysi usein pintapuoliseksi, jolloin kyseessä ei ole enää tieteellinen tutkimus. (Ruusuvuori, Nikander & Hyvärinen, 2010.) Aineiston luokittelun ja

koodaamisen apukeinona käytin ATLAS.ti tekstinkäsittelyohjelmaa. Rantalan (2015, s. 123–130) mukaan erilaisten tekstinkäsittelyohjelmien avulla voidaankin luokitella ja jäsenellä hankittua aineistoa, ja samalla kehittää aineiston luokitteluun liittyvää järjestelmää. Tekstinkäsittelyohjelmien ansiosta aineiston hallinta on helpompaa, ja se myös selkiyttää ja systematisoi itse aineiston analyysiprosessia. (Rantala, 2015, s. 123–130.) Aineiston litterointi ja sen koodaaminen tekstinkäsittelyohjelmalla vastasivat aineiston luokittelua.

Luokittelua seuraa aineiston analysointi, jonka tein teemoittelun avulla. Braunin ja Clarken (2006) mukaan yksi teemoittelun merkittävistä hyödyistä on sen joustavuus. Heidän mukaansa itse analyysimenetelmä on joustava ja hyödyllinen työkalu, joka voi parhaimmillaan tarjota yksityiskohtaisen ja rikkaan tavan käsitellä aineistoa. Temaattisen aineiston analyysin avulla aineistoa voidaan lähestyä joko induktiivisesta tai abduktiivisesta näkökulmasta. Induktiivisesta näkökulmasta tarkasteltuna teemat nousevat esiin suoraan aineistosta, ja näin ollen aineistoa käsitellään ilman, että sitä yritetään liittää vahvasti jo olemassa olemaan teoreettiseen tietoon ilmiöstä. Induktiivista teemoittelua käytettäessä olemassa olevaa teoriaa ei kuitenkaan unohdeta, vaan aineiston analyysia lähestytään vain eri suunnasta, alhaalta ylöspäin (*bottom up way*). Abduktiivisesta näkökulmasta käsin aineistoa lähestytään teoreettisemmasta näkökulmasta, ja aineistosta pyritään etsimään vastauksia tiettyihin, spesifeihin tutkimuskysymyksiin. Näin ollen aineistoa lähestytään ylhäältä alaspäin (*top down way*). Kirjoittajien mukaan induktiivinen aineiston teemoittelu tarjoaa mahdollisesti rikkaamman aineiston, kun taas abduktiivisen teemoittelun avulla voidaan vastata tarkkoihin tutkimuskysymyksiin. (Braun & Clarke, 2006.)

Tässä opinnäytetyössä olen lähestynyt teemoittelua induktiivisesta näkökulmasta. Tavoitteenani oli kerätä mahdollisimman rikas aineisto, ja koska tutkimuskysymykseni eivät ole olleet kovin spesifejä, vaan pikemminkin laajempia kokonaisuuksia, päätin lähestyä aineiston teemoittelua induktiivisemmasta näkökulmasta. Tavoitteenani oli nostaa esiin mahdollisimman erilaisia kokemuksia, ja aineiston teemoittelun avulla pysyin myös muokkaamaan tutkimuskysymyksiäni. Vaikka lähestyin teemoittelua induktiivisesta näkökulmasta, on tämän tutkielman taustalla myös joitain abduktiivisia piirteitä, ja teoreettinen viitekehys ja aiempi tutkimustieto aiheesta on väistämättä vaikuttanut myös esimerkiksi haastattelukysymysten laatimiseen. Vaikka tutkielma pitää sisällään myös abduktiivisia piirteitä, koen, että tutkimuskysymysten laajuus ja avoimuus on ohjannut tutkimusta kuitenkin induktiivisempaan suuntaan. Induktiivisen teemoittelun jälkeen liitin aineistosta esiin nousseita teemoja aiempaan teoreettiseen tutkimustietoon.

Aineiston teemoittelun ohjenuorana olen käyttänyt Braunin ja Clarken (2006) psykologian tutkimuskentälle luomaa mallia "*Phases of thematic analysis*." Malli pitää

sisällään kuusi pääkohtaa, joiden avulla edetä aineiston analyysin kanssa. Aineiston teema-analyysin vaiheet kirjoittajien mukaan ovat; (1) aineistoon tutustuminen, (2) alustavien koodien luominen, (3) teemojen etsiminen, (4) teemojen uudelleen tarkistaminen, (5) teemojen määrittely ja nimeäminen, sekä (6) raportin luominen. Ensimmäinen analyysin vaihe pitää sisällään litteroinnin sekä aineistoon huolellisen tutustumisen lukemisen sekä uudelleenlukemisen kautta. Samaan aikaan tutkija voi kirjoittaa aineistoon tutustumisen aikana nousevia alustavia ideoita ylös.

Toisessa temaattisen analyysin vaiheessa tutkijan tehtävänä on luoda alustavat koodit aineistosta esiin nouseville mielenkiintoisille havainnoille. Aloitin koodien luomisen lukemalla aineistoa huolellisesti läpi, liittäen lainauksiin samaan aikaan mielestäni niitä hyvin kuvaavia koodeja. Tässä vaiheessa halusin vielä eritellä koodatut lainaukset hyvin toisistaan, jotta vivahde-erot koodeissa olisivat vielä selkeästi nähtävissä. Koodauksen lopputuloksena olin luonut 46 alustavaa koodia (taulukko 1).

Kuvio 3. Osittainen lista alustavista koodeista.

Kolmas vaihe, teemojen etsiminen, pitää sisällään koodien niputtamisen potentiaalisten teemojen alle. Tarkoituksena on kerätä kaikki tutkimusaiheelle relevantti informaatio tiettyjen teemojen alle. Tässä työvaiheessa olen luonut alustavan temaattisen kartan, joka pitää sisällään kahdeksan teemaa; (1) tunteet ja emootiot, (2) sosiaaliset aspektit, (3) identiteettiin liittyvät tekijät (4) kuuntelutilanteet (5) syyt ja tavat musiikinkäytölle (6) musiikilliset tekijät (7) ulkoiset tekijät sekä (8)

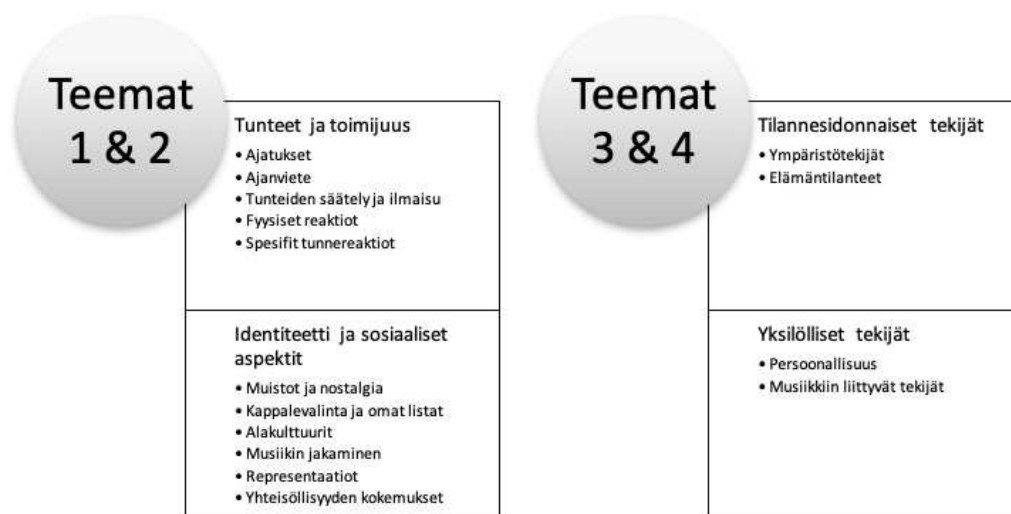
haitalliset vaikutukset. Jokaisen pääteeman alle kokosin alustavia koodeja sekä yhdistelin erinäisiä koodeja yhdeksi kokonaisuudeksi. Alustavasta temaattisesta kartasta tuli tarkoituksella erittäin laaja ja monisyinen, sillä en halunnut tässä vaiheessa vielä poistaa mitään koodeja, jotka olin liittänyt aineistooni.

Neljäs analyysin vaihe, teemojen uudelleen tarkistaminen, sisältää koodattujen kohtien sekä teemojen yhteensopivuuden tarkistamisen. Tavoitteena on jalostaa teemoja edelleen, ja muokata alustavaa temaattista karttaa tiiviimpään muotoon. Tässä vaiheessa tavoitteenani oli tiivistää temaattista karttaani, sillä teemoja oli monia ja ne pitivät sisällään useita eri koodeja. Tiivistämisen jälkeen temaattinen karttani piti sisällään viisi teemaa; (1) tunteet ja toimijuus, (2) identiteetti (3) sosiaaliset aspektit, (4) musiikin muut rooli, sekä (5) haitalliset vaikutukset. Jokainen teema piti sisällään 3–8 koodia.

Viidennessä analyysin vaiheessa tavoitteena on ollut luoda viimeistelyt temaattinen kartta tutkittavasta ilmiöstä. Tässä vaiheessa loin selkeät määritelmät ja nimet jokaiselle relevantille teemalle. Kyseisessä analyysin vaiheessa päätin vielä yhdistää teemat identiteetti ja sosiaaliset aspektit toisiinsa, sillä ne pitivät sisällään useita koodeja, jotka liittyivät kumpaankin teemaan. Tässä vaiheessa analyysia yhdistelin myös teemojen alla olevia koodeja toisiinsa sopivalla tavalla, sekä nimesin koodeja uudestaan. Näin temaattisesta kartasta tuli vielä selkeämpi ja tiiviimpi muodoltaan. Lopullinen temaattinen kartta on nähtävillä seuraavassa taulukossa (taulukko 2).

Temaattinen kartta koostui kahdesta kattoteemasta; musiikin henkilökohtaiset ja sosiaaliset strategiat sekä strategioiden taustalla vaikuttavat taustatekijät. Musiikin henkilökohtaiset ja sosiaaliset strategiat piti sisällään kaksi teemaa: (1) tunteet ja toimijuus sekä (2) identiteetti ja sosiaaliset aspektit. Strategioiden taustalla olevat taustatekijät pitivät myös sisällään kaksi teemaa: (3) tilanteelliset tekijät, sekä (4) yksilölliset tekijät. Ensimmäiset kaksi teemaa, tunteet ja toimijuus sekä identiteetti ja sosiaaliset aspektit, pitävät sisällään musiikin erilaisia rooleja ja merkityksiä sekä niiden vaikutuksia niin tunteiden säätelyyn ja emootioihin, kuin identiteettiin ja sosiaalisiin aspekteihin. Tilanteelliset tekijät ja yksilölliset tekijät sen sijaan ovat teemoja, jotka kuvaavat niitä tekijöitä, joiden voidaan nuorten omien kokemusten perusteella nähdä vaikuttavan siihen, miten ja miksi musiikki saa erilaisia rooleja ja merkityksiä nuorten arjessa.

Kuvio 4. Analyysin pohjalta muodostunut temaattinen kartta.

Kuudes analyysin vaihe, raportin luominen, oli viimeinen aineiston analyysin vaihe. Tässä tarkoituksena oli valita yksityiskohtaisia, mielenkiintoisia, perusteltuja ja rikkaita näytteitä, jotka nostettiin esiin aineistosta, ja yhdistettiin aiempaan teoreettiseen kirjallisuuteen sekä tutkimuskysymyksiin. Seuraavassa pääluvussa (luku 5) esittelen temaattisen analyysin pohjalta tuotetun viimeistellyn raportin ja näin ollen analyysin tulokset.

4.5 Eettiset kysymykset

Kaikkea tutkimustyötä ohjaavat eettiset periaatteet, joiden tarkoituksena on pyrkiä varmistamaan tutkimukseen liittyvien hyvien tieteellisten käytäntöjen toteutuminen. Käytännössä tämä tarkoittaa rehellisyyden, huolellisuuden ja tarkkuuden noudattamista jokaisessa tutkimuksen vaiheessa. Luomasen ja Nikanderin (2017, s. 288–289) mukaan haavoittuviin tai marginaalisiin ryhmiin kuuluvia haastateltavia, kuten esimerkiksi lapsia tai nuoria haastateltaessa, eettiset kysymykset nousevat korostetusti esille. Tutkijan tuleekin suunnata huomionsa niin haastattelun kulkuun, tutkijan valta-asemaan, vapaaehtoisuuteen ja itsemääräämisoikeuteen sekä luottamukselliseen toimintaan. (Luomanen & Nikander, 2017, s. 288–289.) Kaikessa tutkimustyössä eettiset periaatteet ovat ensisijaisen tärkeässä asemassa, ja myös tässä tutkielmassa olen pyrkinyt ottamaan eettiset kysymykset erityisen tarkasti huomioon.

Itsemääräämisoikeus on yksi tärkeimmistä eettisistä periaatteista tutkimustyössä. Kiilin ja Moilasen (2021) mukaan itsemääräämisoikeus tarkoittaa oikeutta päättää omasta osallistumisesta sekä osallistumisen tavoista (Kiili &

Moilanen, 2021). Jotta tutkittava voi itse päättää osallistumisesta tutkimukseen, tulee tällä olla tarpeeksi tietoa tutkimuksen tarkoituksesta, seurauksista ja tutkimuksen kulusta (Pekkarinen, 2018). Itsemääräämisoikeuden toteutumisen kannalta onkin tärkeää, että osallistujaa informoidaan riittävästi tutkimukseen osallistumisesta sekä siihen liittyvistä eri vaiheista. Itsemääräämisoikeuden toteutumisen kannalta tutkimukseen osallistujille pidetään alkutapaaminen, jonka tarkoituksena on informoida tutkimuksen kulusta ja tutkittavan omista oikeuksista. Tutkittaville onkin tärkeää tuoda ilmi, niin kirjallisesti kuin suullisestikin, että tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista, ja keskeyttäminen on mahdollista milloin tahansa. Alkutapaamisen tarkoituksena on myös tuoda suullisesti ilmi tutkimukseen liittyvät tarkoitukset, seuraukset ja käytännöt, sillä kirjallisten lomakkeiden käsitteet ja kieli voi olla nuorille vierasta. Suullisen informoinnin jälkeen osallistujat allekirjoittavat virallisen suostumuksen tutkimukseen, jonka tarkoituksena on tukea tutkimuksen eettistä toimintaa.

Kallinen ja Pirskanen (2022, s. 134–135) mukaan lapsia ja nuoria haastateltaessa valta-asetelmat ovat väistämättä läsnä. Valta-asetelmaa luovat jo valmiiksi tutkittavien ja tutkijan ikäerot sekä tutkijan aikuisen ja haastattelijan rooli, joita on miltei mahdotonta poistaa. Valta-asetelmasta huolimatta onkin tärkeää, että tutkija tiedostaa mahdolliset valtasuhteet, ja pyrkii omalla toiminnallaan luomaan haastattelutilanteeseen mahdollisimman tasavertaista suhdetta. Valta-asetelmaa lisää se, mikäli tutkija ei usko lapsen tai nuoren omaavan kykyä, kokemusta tai viisautta, jota hän voisi haastattelussa tuoda ilmi. Lisäksi aikuisen kohdistamat mahdolliset ennako-oletukset koskien esimerkiksi ikää, sukupuolta tai vaikkapa etnisyyttä voivat lisätä valta-asetelmien välistä kuilua. Valta-asetelmien väliset erot voivat johtaa jopa siihen, että haastattelutilanteessa nuori kertoo vain sen, mitä uskoo haastattelijan haluavan kuulla. Näin ollen haastattelu ei käsittelekään nuorten kokemusmaailma tutkittavasta ilmiöstä. (Kallinen & Pirskanen, 2022, s. 134–135.)

Tavoitteenani olikin ottaa myös tutkijan valta-asema huomioon haastatellessani tutkimukseen osallistuneita nuoria. Annoin nuorille mahdollisuuden itse valita haastatteluiden paikan, ja koen, että jo tämä oli tietoista toimintaa vaikuttaa tilanteen tasavertaisuuteen. Lisäksi ennen itse haastattelutilannetta pyrin kertomaan nuorille jotain itsestäni, ja olin myös kiinnostunut heidän kuulumisistaan. Itse haastattelutilanteissa pyrin myös välillä tuomaan esiin omia kokemuksiani ilmiöstä, josta keskustelimme, ja tällä pyrin tietoisesti hajottamaan tutkija–tutkittava valta-asetelmaa, ja luomaan tasavertaista keskustelunomaista tilannetta. Luomanen ja Nikander (2017, s. 291–292) kuitenkin tuovat esiin sen, että mikäli keskiluokkainen yliopistotaustan omaava tutkija ryhtyy liikaa korostamaan omien ja tutkittavan kokemusten samankaltaisuutta, voi tämä toimia myös päinvastoin, jolloin tutkija vie haastateltavalta liikaa tilaa, ja tutkittava saattaakin kaventaa omaa kerrontaansa

(Luomanen & Nikander, 2017, s. 291–292). Toisaalta pyrin myös tarjoamaan nuorelle tilaa kertomaan omista kokemuksistaan omin sanoin, ja tarjoamaan nuorelle asiantuntijaroolia, kun taas itse asetun pikemminkin oppijan roolin. Haastattelijana tavoitteenani olikin tasapainoilla keskustelunomaisen tilanteen ja tilan luomisen välillä parhaani mukaan.

Yksityisyyden suojaaminen ja vahingon välttäminen tutkittavalle ovat yksiä tärkeimpiä eettisiä periaatteita (Rutanen & Vehkalahti, 2021). Tähän tutkimukseen osallistuttiin anonyymisti, jonka vuoksi yksityisyyden suojaaminen otettiin tarkasti huomioon. Aineistonkeruun vaiheessa haastattelut nauhoitettiin litteroinnin ja analysoinnin vuoksi. Aineiston litterointivaiheessa tutkittavien henkilötiedot tai muut tunnistettavat ilmaisut häivytettiin, ja tutkittavia ei voida tunnistaa tai päätellä aineisto-otteista. Koska tämä tutkielma on osana laajempaa tutkimusprojektia, toimii Jyväskylän yliopisto aineiston säilyttäjänä. Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK) on suorittanut eettisen ennakoarvioinnin koskien laajempaa tutkimusprojektia, jonka osana tämä opinnäytetyö toimii.

5 TULOKSET

Tässä pääluvussa tarkoitukseni on avata analyysin kautta esiin nostettuja tutkimustuloksia. Aluksi käsittelen sitä, millaisia henkilökohtaisia ja sosiaalisia strategioita musiikille nuorten arjessa liitettiin (5.1), ja tarkastelen yleisesti sitä, millä eri tavoin ja miten musiikkia nuorten arjessa kulutettiin. Musiikin henkilökohtaiset ja sosiaaliset strategiat voitiin edelleen jakaa kahteen eri teemaan, joita ovat tunteet ja toimijuus (5.1.1) sekä identiteetti ja sosiaaliset aspektit (5.1.2), joista molemmat teemat pitävät sisällään useita alateemoja. Toisessa alaluvussa tarkastelen sitä, millaisten strategioiden taustalla olevien taustatekijöiden voitiin katsoa vaikuttavan siihen, mitä merkityksiä ja rooleja musiikki nuorten arjessa sai (5.2). Strategioiden taustalla olevat taustatekijät voitiin jälleen jakaa kahteen teemaan, joita olivat yksilölliset tekijät (5.2.1) sekä tilannesidonnaiset tekijät (5.2.2).

5.1 Musiikkiin liittyvät henkilökohtaiset ja sosiaaliset strategiat

Tämän aineiston mukaan nuoret näyttävät käyttävän musiikkia eri tavoin lukuisiin eri tarkoituksiin. Musiikin arkisista käyttötavoista nousi esille musiikin kuunteleminen, musiikin soittaminen, omien kappaleiden säveltäminen, laulaminen, pelaaminen, tanssiminen sekä videoiden katsominen. Kaikki tutkittavat olivat harrastaneet musiikkia jollain tapaa lapsuudessa tai nuoruudessa. Kaksi tutkittavista oli käynyt lapsuuden tai nuoruuden aikana soittoharrastuksessa tai kuorossa, ja yksi tutkittavista oli opetellut itse eri instrumenttien, kuten basson, kitaran ja ukulelen soittamista.

Nuoret kertoivat käyttävänsä musiikkia arjessa päivittäin tai lähes päivittäin. Etenkin musiikin kuuntelu oli sellainen musiikillinen aktiviteetti, joka oli usein osa nuorten päivittäistä elämää. Musiikin kuunteluun liittyikin myös useita eri

käyttötapoja. Musiikkia voitiin kuunnella aktiivisesti, jolloin oltiin yleensä yksin, musiikkiin keskityttiin, ja sillä oli usein tunteiden säätelyn kannalta merkittävä rooli. Toisaalta musiikin kuuntelu oli usein läsnä myös erilaisten arkiaskareiden taustalla; musiikin kuuntelun kuvailtiin olevan taustatekijä, joka teki arjen toimista ja askareista usein miellyttävämpiä.

Musiikin suoratoistopalvelut nousivat aineistossa keskeiseen asemaan, ja eri alustoilla näyttäisi olevan erilaiset roolit sen mukaan, mitä musiikilta haetaan. Spotify oli nuorten mukaan alusta, josta he useimmiten kuuntelivat musiikkia. Spotify koettiin tutuksi ja turvalliseksi alustaksi, jota oli myös helppo käyttää. Spotifyn vahvuutena koettiin etenkin omien musiikkilistojen luomisen helppous. Lisäksi Spotify koettiin hyväksi työkaluksi silloin, kun haluttiin löytää uutta kuunneltavaa, ja Spotifyn kappaleradioita sekä automaattisia soittolistoja käytettiin uusien kappaleiden löytämiseen. Spotifyn lisäksi tutkittavat kertoivat käyttävänsä myös YouTubea ja Soundcloudia arjessaan. YouTubea vahvuudeksi koettiin sen visuaalisuus, ja sitä käytettiin etenkin silloin, kun haluttiin katsoa musiikkiin liittyviä videoita tai live-esityksiä. YouTubea hyödynnettiin myös musiikin itseopettelussa, ja erilaisten opetusvideoiden avulla voitiin opetella soittamaan erilaisia soittimia. Soundcloudin avulla voitiin taas julkaista omaa musiikkia, ja sieltä voitiin myös löytää sellaista musiikkia, jota ei ollut esimerkiksi Spotifyssa saatavilla. Aineiston sisällöt tukevat aiempaa tutkimusta pohjoismaisista kuuntelutottumuksista, joiden mukaan musiikin suoratoistopalveluilla on merkittävä rooli musiikin kulutus- ja kuuntelutottumuksissa (YouGov, 2022).

Musiikin merkitys koettiin nuorten arjessa lähes täysin positiiviseksi ja hyvinvointia edistäväksi tekijäksi. Vain harvoja selkeästi haitallisia kokemuksia voitiin nostaa aineistosta esille, ja myös nämä olivat usein yksittäisiä tapauksia, joiden vaikutukset tutkittavat usein myös tunnistivat. Esimerkiksi epämiellyttävän musiikin kerrottiin aiheuttavan usein negatiivisia tunteita, kuten inhoa ja ärsyyntymistä, mutta tämä vältettiin usein sillä, että kuunneltava tai soitettava musiikki valittiin itse. Mikäli nuoret kuitenkin joutuivat tilanteeseen, jossa eivät itse saaneet valita kuunneltavaa musiikkia ja musiikki koettiin epämiellyttäväksi, olivat negatiiviset tunnetilat usein vain hetkellisiä.

5.1.1 Tunteet ja toimijuus

Tunteiden ja toimijuuden teemassa esiin nousi musiikin rooli niin ajatusten, ajanvietteen, tunteiden säätelyn, ja ilmaisun sekä fyysisten että spesifien tunnereaktioiden kannalta. Teeman sisällön mukaan musiikin koettiin usein vaikuttavan ajattelutapoihin ja sitä käytettiin niin ajatusten kuin tunteidenkin harhauttamiseen. Lisäksi musiikkia käytettiin viihdykkeenä, ja yksi sen

merkittävimmistä rooleista nähtiin liittyvän tunteiden säätelyyn ja käsittelyyn. Lisäksi musiikin katsottiin tarjoavan tunnetta voimasta, ja sen katsottiin vaikuttavan yleensä positiivisesti keskittymiseen. Tässä tutkimuksessa, kuten myös esimerkiksi Papinczakin ja kollegoiden (2015) temaattisessa analyysissä ja Saarikallion ja Erkkilän (2007) tutkimuksessa, musiikin rooli tunteiden säätelyn apukeinona oli erityisen korostunut nuorten vastauksissa. Musiikilla vaikuttaisikin olevan merkittävä ja monipuolinen rooli nuorten arjessa etenkin tunteiden näkökulmasta. Teemat vahvistavat myös Baltazarin ja Saarikallion (2019) tutkimustuloksia, joiden mukaan musiikin käyttöön liittyi kuusi eri strategiaa; kognitiivinen säätely, viihdyttävyyden, tunnetyöskentely, ajatusten ja tunteiden harhauttaminen, palautuminen sekä tilanteisiin keskittyminen.

Tunteisiin liittyvissä teemoissa nousi vahvasti esiin myös toimijuuden käsite, ja toimijuus onkin tunnistettavissa useassa eri alateemassa, joita myöhemmin tässä luvussa esittelen. Tutkittavat tiedostivat hyvin vahvasti musiikin vaikutukset omiin tunnekokemuksiinsa, ja käyttivät musiikkia tietoisesti tunteiden säätelyssä, käsittelyssä ja ilmaisussa arkipäiväisessä elämässään. Nuoret valitsivat kuunneltavan tai soitettavan musiikin tilanteen mukaan, ja esimerkiksi tilanteissa, joissa vaadittiin energiaa, valittiin tarkoituksella kuunneltavaksi energisempää musiikkia. Mikäli nuoret kokivat kaipaavansa voiman tunnetta esimerkiksi urheilusuorituksen aikana, he valitsivat tarkoituksella kuunneltavaksi sellaista musiikkia, jonka kokivat tarjoavan heille voiman kokemuksia. Stressaavissa tilanteissa haitallinen tunnetila tunnistettiin, ja musiikin avulla pyrittiin lievittämään negatiivisia tunnetiloja sekä mielialoja ja korvaamaan niitä positiivisimmilla tai neutraaleimmilla tunnetiloilla. Neon kokemuksessa toimijuuden tiedostaminen nousee hyvin esille:

"Tai sillain että jos mulla on vaikka semmonen vaikea fiilis, että nyt mua ressaava vaikka esimerkiksi jos mä en halua tehdä jotain, mut mä tiän että mun pitää, ja se alkaa ressaamaan, mä laitan sen listan tulemaan ja sit mä oon rauhottunu ja mä voin alkaa rauhallisena tehdä tätä asiaa. Tai sitten, jos mulla on sellanen että jostain syystä mä tarvitsen hirveesti energiaa, että mun pitää vaikka alkaa tiskejä tekemään ja mä oon ilosella tuulella ja mä haluan nostattaa sitä fiilistä, nii sitte energinen lista tulee. Tai sitte yleensäkin on semmonen tunne että nyt mä tarviin jotain mikä mätsää tätä mun energistä fiilistä." (Neo).

Neon kokemuksessa esiin nousut vahva toimijuuden tiedostaminen vastaa Chinin ja Rickardin (2014) tutkimustuloksia. Heidän mukaansa tietoinen musiikin käyttö tunteiden säätelyn apukeinona ennusti korkeampaa hyvinvointia ja vähensi stressin, masennuksen ja ahdistuksen tunteita. Tutkimuksessa korostui nimenomaan tutkittavan oma toimijuus ja tietoisuus omien toimien vaikutuksista; tarkoituksellinen musiikin kuuntelu tunteiden säätelyn apukeinona näytti vaikuttavan positiivisesti hyvinvointiin. (Chin & Rickard, 2014.) Toimijuutta kuvaavat kokemukset vastaavat myös Saarikallion ja kollegoiden (2020) pioneerisia tuloksia liittyen nuorten arkipäiväiseen musiikin kuunteluun ja toimijuuden kokemuksiin.

Heidän mukaansa musiikin tarkoituksellinen käyttö sisäisten tunnetilojen ja mielialojen muokkaamiseen ennakoivat kokemusta sisäisestä toimijuudesta. Lisäksi musiikin käyttötavat, jossa musiikin rooli oli etenkin positiivisen mielialan ylläpitäjänä tai sen parantajana, ennakoivat kokemuksia sisäisestä toimijuudesta. (Saarikallio ym., 2020.) Nuorten kokemukset tukevatkin aiempaa tutkimustietoa toimijuuden positiivisista vaikutuksista tunteiden säätelyyn ja hyvinvointiin, ja musiikkia kerrottiin käytettävän paljolti mielialan parantamiseen tai positiivisen mielialan ylläpitämiseen. Aiempaa empiiristä tutkimusta koskien nuorten arkipäiväistä musiikin kuuntelua sekä sen yhteyttä toimijuuteen ei juurikaan ole, mutta tämän teeman sisällöt vahvistavat aiempaa, joskin vähäistä empiiristä tutkimustietoa aiheesta, ja osoittavat sen, kuinka tutkimusta aiheesta tarvitaan vielä lisää.

Seuraavaksi tarkoituksenani on esitellä niitä alateemoja, jotka voitiin kytkeä osaksi tunteiden ja toimijuuden teemaa. Näitä alateemoja ovat *ajatukset, ajanviete, tunteiden säätely ja ilmaisu, fyysiset reaktiot sekä spesifit tunnereaktiot*. Yhtenä merkittävänä asiana tutkittavat kertoivat musiikin vaikuttavan omiin *ajatuksiin* ja ajattelutapoihin, joiden katsottiin jälleen vaikuttavan myös omaan käyttäytymiseen ja tunteisiin. Musiikkia voitiin käyttää toisaalta ajatusten yhteen keräämisen apukeinona ja toisaalta myös omien ajatusten harhauttamisessa. Musiikin rooli nähtiin myös stressin lievittäjänä, ja Joa kuvasikin musiikin toimivan apukeinona, jonka kautta voitiin harhauttaa omia ajatuksia pois ahdistavista ja stressaavista aiheista. Neo kertoi musiikin voivan myös tarjota vapauttavan hengähdystauon stressaaviin tai ahdistaviin elämäntilanteisiin.

”Mulle tulee ekana mielee jotenki sillee, se on semmonen jotenki vapauttava juttu. Välillä on just semmosta yliajattelemista ja kaikkea pyörii mielessä, nii se jotenki vapauttaa.” (Joa).

”Joo, se on vähä niinku tauko arjesta. Mulla on omia tapoja ottaa taukoja arjesta. Jos mää teen vaikka jottain ja mää haluan taukoa, nii mää alan tekkee musiikkiprojektia, tai mää alan piirtää, tai mää alan soittaa jonku mun klassisen biisin. Riippuu mihin mulla on henkistä tilaa sillä hetkellä.” (Neo).

Samankaltaisia tuloksia ovat saaneet muun muassa Papinczak ja kollegat (2015), joiden temaattisen analyysin tulosten mukaan nuoret näyttivät käyttävän musiikkia negatiivisten ajatusten poisviemiseen. Esiin nousseet alateemat vahvistavat myös Saarikallion ja Erkkilän (2007) tutkimustuloksia, joiden mukaan nuoret käyttivät musiikkia hyvän mielialan ylläpitäjänä sekä arjessa jaksamisen apukeinona. Heidän mukaansa nuoret käyttivät musiikkia myös omien ajatusten selvittämisen apukeinona (Saarikallio & Erkkilä, 2007.) Tulokset ovat samankaltaisia aiemman tutkimustiedon kanssa, ja vahvistavat näkemystä musiikin yhteydestä kognitiivisiin toimintoihin ja esimerkiksi ajatusten hallintaan.

Musiikilla koettiin olevan myös merkittävä rooli *ajanvietossa*, ja sen avulla voitiin luoda ikävistäkin tilanteista miellyttävämpiä. Musiikkia kuunneltiin, soitettiin ja sävellettiin ajankuluksi, ja erinäiset musiikilliset aktiviteetit tarjosivat nautinnon ja mielihyvän tunteita. Lisäksi musiikkia käytettiin paljon taustamusiikkina, ja sen roolin kuvattiin olevan tilan miellyttävämmäksi tekemistä. Musiikkia käytettiin usein keskittymisen välineenä, ja taustamusiikin katsottiin usein helpottavan opiskelua tai muita keskittymistä vaativia tehtäviä. Etenkin Neo ja Aino kokivat, että taustamusiikki auttoi heitä keskittymään koulu- tai työtehtäviin, ja he käyttivätkin usein musiikkia keskittymisen välineenä. Toisaalta Joa koki vahvasti, että musiikki ei auttanut keskittymään, vaan sillä oli täysin päinvastainen vaikutus.

”Esimerkiks opiskellessa tai, jos mä en puhu muille, nii sitte todennäköisesti mulla on kuulokkeet päässä. Se on semmosta vähä niinku, tilan mukavammaksi tekemistä itelle.” (Neo).

”En ymmärrä ihmisiä jotka voi kuunnella musiikkia samalla. Oon ehkä joskus yrittäny, mutta ei. En pystyis keskittyyn. Mää käytän sitä siihen keskittymiskyvyn poisviemiseen enemmänki, ja se toimii siinä tosi hyvin, koska jos mä kuuntelen musiikkia ja mun pitäis vaikka kävellä johonki uuteen paikkaan, nii mä kävelen jonnekki ihan väärän paikkaan ku mä oon nii täysillä kuunnellu sitä. Mutta ei keskittymiseen auta mua.” (Joa).

Analyysin myötä esiin nousseet alateemat tukevat Saarikallion ja Erkkilän (2007) sekä Baltazarin ja Saarikallion (2019) tuloksia musiikin roolista ajanvietossa sekä keskittymisen apukeinona. Teemat tukevat myös Dibbenin ja Haaken (2013) tutkimustuloksia, joiden mukaan musiikkia voidaan käyttää myös eräänlaisten auditiivisten kuplien luojana. Teeman sisällöt tukevat myös Saarikallion ja kollegoiden (2020) tutkimusta musiikin kuuntelun vaikutuksesta toimijuuteen. Heidän mukaansa musiikin kuuntelua voitiin käyttää sekä sisäisten että ulkoisten tilojen säätelyyn, ja musiikin avulla voitiin sulkea esimerkiksi ympäristön stressitekijöitä ulkopuolelle (Saarikallio ym., 2020). Nuorten kertomukset tukevat ajatusta siitä, kuinka tilanteissa, joissa kokemus ympäristön hallinnasta on matala, musiikin merkitys korostuu, ja sen avulla nuoret pystyivät luomaan itselleen auditiivisia kuplia joka edelleen vaikutti kokemukseen toimijuudesta. Tämän alateeman sisällöt osoittavat selkeästi tarpeen lisätutkimukselle koskien nuorten arkista musiikin käyttöä ja sen suhdetta toimijuuden kokemuksiin.

Nuoret nostivat usein keskusteluissa esiin musiikin roolin ja merkityksen *tunteiden säätelyn ja ilmaisuuden* apukeinona. Sekä Neo, Joa että Aino kokivat musiikilla olevan merkittävä rooli tunteiden säätelyssä, ja etenkin omien soittolistojen ja lempikappaleiden kuunteleminen nähtiin tärkeänä osana tunteiden säätelyä. Tunteiden säätelyssä erittäin tärkeäksi tekijäksi koettiin se, että kuunneltavat kappaleet voitiin valita itse, eikä esimerkiksi radion kuuntelemista nähty kovinkaan tehokkaana apukeinona tunteiden säätelyssä. Myös nuoren oma senhetkinen mieliala

vaikutti siihen, millaista musiikkia haluttiin kuunnella. Neo ja Joa kuvailivat omien soittolistojen merkitystä seuraavalla tavalla:

”Syy miks myös noille listoille, nii on tunnekäsittely. Aikoinaa jos mulla oli vaikka jottain vaikeuksia, nii mä tein itelle semmosen, yks tärkee listoista on tunnekäsittely, sielä on biisejä joita voi kuunnella jos on liikaa menossa. Nii ku sen listan laittaa nii mää tiän että mää rauhotun.” (Neo).

”Mutta mää tee aina esim itelle uuen soittolistan aina ku mää meen lenkille, tai vähä muokkaan sitä, nii en nyt sillee tietosesti, mutta ehkä jos nyt alan miettii nii kyllä se vaikuttaa jos on semmonen paha mieli nii sielä on semmosta ärjyntää enemmän. - - - ” (Joa).

Tunteiden säätelyn alateeman sisällön vahvistavat useiden aikaisempien (esim. Saarikallio & Erkkilä, 2007; Papinczak ym., 2015; Baltazar & Saarikallio, 2019; Chin Rickard, 2014; van Goethem & Sloboda, 2011) tutkimuksien tuloksia koskien musiikin roolia tunteiden säätelyn apukeinona. Kuten esimerkiksi Saarikallio ja Erkkilä (2007) ovat havainneet, myös tässä tutkimuksessa nuorten itse valitsema musiikki osoittautui erittäin tärkeäksi tekijäksi tunteiden säätelyn näkökulmasta. Lisäksi heidän mukaansa nuorten sen hetken mielialat, asenteet ja kokemukset, jotka liittyivät ympäröivään tilanteeseen, vaikuttivat musiikin tarpeeseen, jota myös tämän tutkielman sisällöt vahvistavat.

Musiikilla kerrottiin olevan merkittävä vaikutus omaan mielialaan ja senhetkisiin tunnetiloihin. Iloisen ja energisen musiikin kerrottiin yleensä vahvistavan positiivista mielialaa, ja omien lempikappaleiden tai muuten miellyttävän musiikin kuuntelemisen tai soittamisen koettiin parantavan jo valmiiksi positiivista mielialaa. Nuoret kokivat surullisen musiikin kuuntelemisen hieman eri tavoin; Neo ja Aino kertoivat surullisen ja melankolisen musiikin auttavan tunteiden säätelyssä positiivisella tavalla, kun taas Joa koki vahvasti, että surullinen musiikki ainoastaan vahvasti negatiivisia tunteita, ja sen vuoksi pyrkiikin välttelemään surullisen musiikin kuuntelemista kokonaan. Seuraavat sitaatit kuvaavatkin Ainon ja Joan surullisen musiikin kuuntelukokemusten erilaisuutta:

”Monesti jos mulla on huonoja päiviä nii sitte mää kuuntelen jotaki ilosempaa tai energisempää. Se voi vähä auttaa. Mutta sitte joskus mää kuuntelen ihan tahallee jotaki semmosta hitaampaa ja surullisempaa, nii seki voi vähä auttaa. Ehkä se on vaa musiikki mikä sitte auttaa. Että ei sen tarvi olla mitää erilaista musiikkia.” (Aino).

”No joo, ehkä sen takia mää en kuuntele mitää surullisia biisejä. Ja välillä mun kaverit nauraa ku on joku biisi ja sitte ne vaikka tykkää ja mää sanon että mää en voi kuunnella tätä ku tää on surullinen. Ja ne sanoo että tää ei todellakaan oo surullinen. Mutta mulla on jos on vähäkää hidas nii. Ehkä se niinku molempii suuntaa vaikuttaa tunteisii tosi paljon. Mulla voi tulla tosi paha olo jostaki semmosesta masentavasta biisistä ja jos siinä on jotenki tosi ikävät sanat, tai semmoset vellovat.” (Joa).

Tämän teeman sisällöt musiikin vaikutuksesta sen hetkiseen mielialaan ja tunteisiin vahvistavat esimerkiksi Papinczakin ja kollegoiden (2015) sekä Saarikallion

ja Erkkilän (2007) tutkimustuloksia, joiden mukaan musiikilla oli merkittävä rooli muun muassa hyvän mielialan ylläpitämisessä. Teeman sisällöt vahvistavat myös Peltolan ja Eerolan (2016) tuloksia, joiden mukaan surullisen musiikin kuuntelua voidaan tietoisesti vältellä sen aiheuttamien negatiiviksi koettujen surun tunteiden vuoksi, josta Joan kokemus voidaankin nostaa esiin oivana esimerkkinä.

Tunteiden säätelyn lisäksi musiikilla koettiin olevan tärkeä vaikutus myös tunteiden käsittelyssä ja ilmaisussa. Nuoret kokivat, että musiikin avulla voitiin kohdata, käsitellä ja ilmaista tunteita paremmin kuin sanojen avulla. Nuorista Aino sävelsi itse, ja hän kokikin sillä olevan merkittävä rooli etenkin tunteiden käsittelyssä ja niiden ilmaisemisessa. Neo taas teki ja äänitti paljon omia cover-kappaleitaan, joiden tekemisen hän kuvasi olevan tapa tarjota luovuuden kokemuksia. Luovan soittamisen avulla voitiinkin käsitellä niin positiivisia kuin negatiivisiakin tunteita. Samalla se tarjosi luovuuden ja pystyvyyden kokemuksia, joiden koettiin vaikuttavan positiivisesti sen hetkiseen mielialaan. Aino kuvasi kokemuksiaan säveltämisestä ja sen merkityksestä tunteiden käsittelylle seuraavasti:

”Sitte se tarjoaa mulle mahdollisuutta saada mun tunteita esille. Jos mä en ossaa jotaki sanoa sanoilla nii mä pystyn musiikillisesti sitä viestiä kuitenkin viestimään etiäpäin. Se on hyvä tapa kans purkaa tunteita. Jos mä oon vaikka ärtyny jostaki nii sitte se auttaa monesti jos mä kirjotan musiikkia vaikka just ärtymyksestä. En sanoilla mutta sillä musiikilla viestin sitä etiäpäin. Mää tykkään mieluummin puhua just sillä musiikilla.”
(Aino).

Alateemassa esiin nousseet sisällöt ovat paljolti samankaltaisia aiemman tutkimuksen kanssa. Esimerkiksi Saarikallion ja Erkkilän (2007) mukaan nuoret käyttivät musiikkia tunteiden ilmaisuun ja niiden käsittelemiseen. Nuoret käyttivät musiikkia heidän sisäisten tunnetilojensa reflektoinnissa. Heidän mukaansa tunteita voitiin käsitellä soittamisen avulla, ja sen toimi myös oivana apukeinona negatiivisten ja vaikeiden tunteiden käsittelyssä ja ilmaisussa. (Saarikallio & Erkkilä, 2007.) Tämä alateema vahvistaakin ajatusta musiikin roolista tunteiden käsittelyn ja ilmaisun apukeinona, ja sisällöt viittaavatkin siihen, kuinka musiikilla näyttäisi olevan välineellinen rooli yksilön sisäisten tunnetilojen reflektoinnin apukeinona.

Musiikilla havaittiin olevan myös *fysiologisia vaikutuksia*. Musiikki saattoi tarjota fyysisen voiman kokemuksia, jonka vuoksi musiikkia käytettiin esimerkiksi urheilusuoritusten aikana. Useimmiten musiikin rooli nähtiin nimenomaan voiman mahdollistajana, mutta Aino kertoi havainneensa säveltämisen yhteydessä sen myös vievän fyysisiä voimia. Toisaalta musiikin fysiologisia vaikutuksia voitiin käyttää myös tunteiden säätelyn apukeinona. Etenkin Neo kertoi havainneensa, kuinka kitaran soittaminen rintakehää vasten voi toimia jopa tehokkaampana rauhoittumisen välineenä, kuin itse musiikin kuuntelu.

”Kyllä mä voin sanoa että joskus se vieki voimia, niinku ihan fyysisiäki voimia. Jos mä teen vaikka jotaki yhtä biisiä monta tuntia. Siinä sitte nopiasti vässyy, varsinki jos on jotaki

tosi hyviä ideoita mutta niitä ei osaa sovittaa yhteen, nii se sitte vie voimia, että ai hitsi saakeli.” (Aino).

”Sitte etenki jos se on rauhallinen kappale, nii joskus mää tykkään laittaa kitaran mun rintaa vasten, sen kaikukopan, ja soittaa siinä. Nii sitte se vaikuttaa fyysisestiki sillain, se on paljo erilaisempaa jos kuuntelis rauhallisempaa tai ku jos soittaa omaa rintaa vasten kitaraa. Että se on rauhottavaa.” (Neo).

Teeman sisällöt tukevat vahvasti Baltazarin ja Saarikallion (2019) tutkimustuloksia. Heidän mukaansa kehollinen tunteiden säätely liittyi useimmiten juuri energisointiin tai rauhoittumiseen. Musiikkia ei kuitenkaan käytetty yhtä usein kehollisten tunteiden säätelyssä kuin kognitioiden sekä tunteiden säätelyssä. (Baltazar & Saarikallio, 2019.) Myös tässä tutkielmassa keholliset reaktiot voitiin liittää nimenomaan energian saantiin tai rauhoittumiseen liittyviin tunteiden säätelyn mekanismeihin. Lisäksi kehollisten tunteiden säätelystä kertovia kokemuksia tuli huomattavasti vähemmän, kuin esimerkiksi tunteiden säätelyyn liittyviä kokemuksia. Näin ollen teeman sisällöt ovat vahvasti linjassa aiempien tutkimusten kanssa.

Sekä Neo, Aino että Joa mainitsivat myös useita *spesifejä tunnereaktioita*, joita musiikin kuunteluun liitettiin. Usein toistuvia spesifejä tunnekokemuksia olivat kokemukset musiikin tarjoamasta voimasta, niin henkisestä kuin fyysisestäkin voimasta. Musiikin aiheuttamat spesifit tunnereaktiot saattoivat olla spontaaneja kokemuksia ja tulla yllättäen, mutta toisaalta musiikkia käytettiin myös tarkoituksellisesti tiettyjen tunnekokemusten saavuttamiseen. Musiikin avulla voitiin kokea voimakkaita mielihyvän ja nautinnon tunnekokemuksia, joita esimerkiksi omien lempikappaleiden kuunteleminen aiheutti. Seuraavat esimerkit Joan kokemuksista kuvaavat hyvin sitä, kuinka musiikki voi tarjota toisaalta henkisen voiman kokemuksia, sekä toisaalta voimakkaita mielihyvän kokemuksia.

”Jotenki tulee ekana mieleen semmonen voimakkuus ja semmonen itsevarmuus, ehkä just mietin sitä että ku kuuntelen vaikka lenkillä musiikkia. Ja just en pysty kuuntelee mitää hitaita tai mitää balladeja, se on tavallaa semmonen voima-asia.” (Joa).

”Mutta sitte toisaalta se on aivan uskomaton jos kuulee jonku hyvän biisin, varsinki ekaa kertaa, nii yleensä tulee semmonen tosi hyvä olo.” (Joa).

Tämän alateeman sisällöt ovat samankaltaisia esimerkiksi Saarikallion ja Erkkilän (2007) tulosten kanssa, joiden mukaan nuoret käyttivät musiikkia saavuttaakseen vahvoja emotionaalisia kokemuksia. Musiikin avulla voitiin kokea vahvoja mielihyvän tunteita, jotka liittyivät usein kappaleen estetiikkaan tai omiin lempikappaleisiin. (Saarikallio & Erkkilä, 2007.) Musiikki näyttäisikin toimivan erinomaisena välineenä myös silloin, kun halutaan tarkoituksella tavoitella tiettyjä tunnetiloja, ja etenkin omien lempikappaleiden kuuntelemiseen liitettiin usein vahvoja positiivisia tunnekokemuksia.

Voiman tunteiden lisäksi etenkin soittamisen, laulamisen ja omien kappaleiden säveltämisen kuvattiin tuovan itsevarmuuden ja ylpeyden kokemuksia. Itsevarmuuden kokemukset liitettiin usein uusien taitojen oppimiseen ja oman itsensä ylittämiseen. Uusien asioiden kokeileminen ja niissä onnistuminen tarjosivat onnistumisen kokemuksia ja tuottivat itsevarmuuden tunteita. Itsevarmuuden lisäksi omien sävellysten jakamisen kerrottiin tuottavan ylpeyden kokemuksia. Itsevarmuuden ja ylpeyden lisäksi musiikki tarjosi nuorille pystyvyyden kokemuksia. Omat aiemmin hankitut tiedot ja taidot esimerkiksi soittamisesta, säveltämisestä ja sovittamisesta loivat itsevarmuuden ja pystyvyyden tunteita ja vahvistivat toimijuuden kokemusta. Lisäksi Neo kertoi luoviin tilanteisiin liittyvän jopa kokemuksia flow-tilasta.

”Se on kivaa, että en mää oo mitenkään tavoitteellinen silleen että haluaisin olla jotenki parempi laulamaan tai osaisin jotain tekniikoita tai jotain, mutta se on kivaa ja varsinki jos opettelee jotain hankalampia, vaikka jotaki räppijuttuja, nii tulee semmonen itsevarma ja hyvä olo siitä ku oppii ne.” (Joa).

”Kyllä se on kivaa, varsinki jos se toinen tykkää siitä. Tulee semmonen ylpeä fiilis että mää oon tehny jotain hyvää.” (Aino).

”Ja mää pystyn alkaa, no sointuja mää en saa, ne pitää kattoo netistä, mutta esim melodia nii mää saan ne aika heti. Ja mää oon pystyny luomaa musiikkia aika nopeastikki ja se on musta kiva että pystyy menemää semmoseen flowhun ja tekemää.” (Neo).

Teeman sisällöt vahvistavat Baltazarin ja Saarikallion (2019) tutkimustuloksia, joiden mukaan musiikin käyttö yhdistettiin niin rentoutumiseen, energian saantiin kuin myös flow-kokemuksiin. Lisäksi Saarikallion ja Erkkilän (2007) tutkimuksen mukaan etenkin soittamiseen ja laulamiseen yhdistettiin voimakkaasti arkisista askareista palautumiseen. Soittamisen ja laulamisen kerrottiin tarjoavan myös voimakkaita mielihyvän kokemuksia (Saarikallio & Erkkilä, 2007). Nuoret kertoivatkin tarttuvansa arkisissa tilanteissa soittimeen yleensä hyvin spontaanisti, ja sen kerrottiin luovan mukavan henkilökohtaisen hetken arjen keskelle, jossa voitiin keskittyä vain soittamiseen ja sen aiheuttamiin positiivisiin tunteisiin.

5.1.2 Identiteetti ja sosiaaliset aspektit

Musiikilla koettiin olevan merkittävä rooli myös identiteetin sekä sosiaalisten aspektien näkökulmasta. Identiteetti ja sosiaaliset aspektit -teema pitää sisällään kahdeksan eri alateemaa, jotka liittyvät läheisesti niin identiteetin kuin sosiaalisten aspektienkin käsitteisiin. Kyseiset alateemat olen nimennyt seuraavasti: *muistot ja nostalgia, kappalevalinta ja omat listat, alakulttuurit, musiikin jakaminen, representaatiot sekä yhteisöllisyys*.

Musiikin katsottiin monessa tapauksessa herättävän erinäisiä *muistoja ja nostalgian* kokemuksia. Kappaleen esittäjä, itse musiikki, sanat tai tunnelma saattoivat

herättää muistoja, jotka liittyivät esimerkiksi aiempiin elämänkokemuksiin tai läheisiin. Musiikin herättämät muistot voitiin kokea positiivisiksi, neutraaleiksi tai negatiivisiksi muistoiksi. Musiikin avulla voitiin muistella esimerkiksi jo edesmenneitä läheisiä, jotka koettiin hyvinä muistoina. Toisaalta musiikin aiheuttamat muistot saattoivat joissain tapauksissa herättää myös muistoja menneistä tapahtumista tai ihmisistä, jotka tutkittavat kokivat negatiivisiksi tai haitallisiksi muistoiksi. Joa kokemuksista nousi esiin se, kuinka nostalgian tunteet saattoivat liittyä hyvinkin kaukasiin lapsuuden kokemuksiin, ja samainen musiikkikappale herättikin Joassa myöhemmin kuultuna erittäin voimakkaan tunnereaktion.

”Siis mä olin pieni, nii iskä aina, me mentii olkkarii – – ja sitte iskä vaa piti mua vaan sylissä ja sitte tanssitti mua. Ja sitte meillä on vielä se levy ja me joskus vaa laitettii se soimaa, ja sitte mä vaan oikeesti aloin itkeen ku se oli niin... Mää tunnistin sen heti vaikka mä olin semmonen sylivauva sillon. Että on kyllä tosiaan eri ikäkausilta nostalgisia muistoja.” (Joa).

Sisällöt vahvistavat useita aiempia tutkimustuloksia musiikin kyvystä aiheuttaa muistoja ja mielikuvia. Esimerkiksi Schäferin ja Eerolan (2020) mukaan etenkin musiikin kuuntelun, verrattuna television katseluun ja kirjallisuuteen, kerrottiin aiheuttavan muistoja ja mielikuvia. Musiikin avulla nousi esiin muistoja tapahtumista tai henkilöistä, jotka assosioitiin sillä hetkellä kuunneltavaan musiikkiin (Schäfer & Eerola, 2020). Barrettin ja kollegoiden (2010) mukaan muistot aiheuttavat usein myös nostalgian tunteita, ja Wildschutin ja kollegoiden (2020) mukaan nostalgian tunteet voivat usein vahvistaa sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tunteita. Lisäksi Saarikallio ja Erkkilä (2007) raportoivat tutkimuksessaan samankaltaisia tuloksia, ja nuoret kertoivatkin musiikin herättävän episodisia muistoja. Tämän tutkielman sisällöt tukevat aiempaa tutkimusta aiheesta, ja musiikin katsottiinkin usein herättävän muistoja, niin positiivisia kuin negatiivisiakin muistoja. Kappaleet voitiin assosoida aiempiin elämäntapahtumiin ja ihmisiin, jotka saattoivat edelleen nostaa muistoja ja mielikuvia tutkittavien mieliin. Muistojen katsottiin joskus aiheuttavan myös nostalgian tunteita, joihin saattoi liittyä voimakkaitakin tunnelatauksia, joiden voitiin jälleen katsoa olevan yhteydessä myös sosiaalisiin suhteisiin.

Omien soittolistojen muodostaminen ja tiettyjen soittolistojen kuunteleminen yhdistettiin vahvasti oman identiteetin tutkimiseen ja ilmaisemiseen. Etenkin Neon kokemusten mukaan musiikki toimi oivana apukeinona esimerkiksi oman sukupuoli-identiteetin ja seksuaali-identiteetin selvittämisessä. Musiikkiin voitiin liittää omia merkityksiä, jonka avulla voitiin käsitellä identiteettiin liittyviä eri osa-alueita. Omien musiikkilistojen ja lempimusiikin nähtiin kuvastavan vahvasti omaa identiteettiä ja sen eri osa-alueita. Lempimusiikki ja -artistit nähtiin tärkeänä osana omaa identiteettiä. Seuraavassa sitaatissa Neo kertookin musiikin merkityksestä identiteetin rakentamisen kannalta:

”Musiikilla pystyy ilmasemaan identiteettiä yllättävän hyvin – – – mää oon esimerkiksi pystynyt selvittämään sukupuoli-identiteettiä musiikin avulla, mää oon seksuaalisuuttaki käsitellyt niiden avulla. Ja sitä löytyy tosi monipuolisesti. Kaikkien ei tarvi aina täysin liittyä siihen, mutta niissä voi olla semmonen tietty tunnelma. Esimerkiksi se artisti tai bändi, se ei liity tietenkään mihinkään seksuaalisuuteen tai sukupuoleen, mutta mää voin liittää jonkun oman merkityksen siihen.” (Neo).

Tämän teeman sisällöt tukevat Saarikallion (2019) tutkimustietoa, jonka mukaan nuoret voivat musiikin avulla puntaroida omaa identiteettiä määrittäviä tekijöitä, kuten esimerkiksi seksuaalisuutta, sukupuolta, elämänarvoja ja elämäntapomusta. Musiikki voikin toimia eräänlaisena reflektion keinona nuorille (Saarikallio, 2019). Nuoret kertoivatkin käyttäneensä musiikkia oman identiteetin eri osa-alueiden käsittelemiseen, ja kokivat omien soittolistojen ja lempiartistien kuuntelemisen toimivan isona osana identiteetin käsittelyssä.

Myös oma lempimusiikki ja siihen liittyvät *alakulttuurit* liitettiin vahvasti osaksi omaa identiteettiä, ja tutkittavista etenkin Joa kertoi korealaisen musiikin alakulttuurin olevan erittäin merkittävässä osassa hänen arjessaan. Alakulttuurit pitivät sisällään musiikin kuuntelun lisäksi musiikkivideoiden katsomisen, joihin liittyi myös yhtyeiden jäsenten nimien opettelu ja heihin tutustuminen videoiden avulla. Musiikkivideoihin liittyi usein myös tansseja, joiden opetteleminen liitettiin osaksi alakulttuuria. Omat lempiyhtyeet ja lempimusiikki liitettiin osaksi itseä, ja se oli asia, etenkin Joa kertoi olevan merkittävä osa omaa identiteettiään ja jonka he halusivat myös muiden itsestään tietävän. Joa kuvaili lempiyhtyeidensä yhteyttä omaan identiteettiinsä seuraavasti:

”Mää haluaisin että kaikki tietää että mää tykkään tällasesta musiikista. Jos mun pitää jotenki kertoa jotain itsestä nii sen haluais sanoa siinä. Ku se korealainen musiikki on vähän niinku semmonen alakulttuuri just.” (Joa).

Teeman sisällöt tukevat osaltaan Plurettin ja Bobkowskin (2019) tutkimusta, jonka mukaan nuoret voivatkin löytää keinoja käsitellä identiteettiään musiikkikulttuurista ja sitä ympäröiviltä digitaalisilta alustoilta. Tutkittavista etenkin Joa koki korealaisen musiikin ja siihen liittyvät alakulttuurit tärkeäksi osaksi identiteettiään. Alakulttuuri piti sisällään paljon muitakin musiikillisia aktiviteetteja kuin pelkästään musiikin kuuntelun, ja bändin jäseniin tutustuminen sekä oman lempijäsenen valitseminen koettiin myös tärkeäksi osaksi alakulttuuria. YouTube toimi tässä oivana välineenä, ja videoiden katsominen miellettiin tärkeäksi tekijäksi yhtyeiden jäseniin tutustuttaessa. Tämän teeman sisällöt vahvistavatkin osaltaan ajatusta siitä, kuinka nuoret voivat käsitellä identiteettiään musiikkikulttuurien, digitaalisten alustojen ja sosiaalisen median avulla.

Myös *representaatiot*, joita musiikkikulttuurin avulla voitiin kokea kerrottiin erittäin tärkeäksi osaksi oman identiteetin rakentumisessa, ja nuoret saattoivat ottaa vaikutteita esimerkiksi ulkonäköönsä tai pukeutumistyyliinsä ihailemiltaan artisteilta

tai yhtyeiltä. Etenkin Joa koki myös erittäin merkittäväksi asiaksi sen, kuinka musiikin avulla voitiin havaita myös valtaväestöstä poikkeavia sukupuolirooleja. Sen koettiin vahvistavan ajatusta siitä, että voi itsekkin erota perinteisistä yhteiskunnan asettamista sukupuoliroolien raameista. Joa kertoo musiikin merkityksestä identiteetin rakentumiselle seuraavasti:

”On tullu vaikutelmia siitä miten pukeutuu tai miten haluais pukeutua tai miltä haluais näyttää, niiltä bändeiltä. Ja sitte myös se että ekaa kertaa näki erilaista ku niitä perinteisiä sukupuolirooleja, esimerkiks mun lempibändinki lempijäsen on mies joka on super feminiininen. Nii ehkä sitä kautta sillon teininä tuli silleen että tuoki on ihan OK ja määki voin, mun ei tarvi olla missään muotissa.” (Joa).

Plurettin ja Bobkowskin (2019) mukaan sosiaalisella medially voi olla vaikutusta myös nuorten ulkonäköön, sekä siihen, miten he haluavat pukeutua tai miltä he haluavat ulkoisesti näyttää. Lisäksi sosiaalisen median avulla nuoret voivat löytää monipuolisempaa identiteettikuvastoa, joka ei ole heille tuttua median ulkopuolelta. Näin ollen sosiaalinen media voi tarjota nuorille tilaisuuksia rakentaa identiteettiään monipuolisemmalla tavalla. (Pluretti & Bobkowski, 2019.) Teeman sisällöt vahvistavat ajatusta median roolista sosiaalisen identiteetin rakentajana. Nuoret olivat saaneet vaikutteita ihailemiltaan artisteilta median avulla, ja se oli tarjonnut nuorille esimerkiksi monipuolisempaa sukupuolikuvasia. Sosiaalisella medially voidaankin nähdä olevan merkittävä rooli (sosiaalisen) identiteetin rakentumisessa.

Musiikin jakamisen alateema pitää sisällään niin omien lempikappaleiden jakamisen muille, kuin myös omien sävellysten julkaisemisen. Omien lempikappaleiden jakaminen ystävien ja läheisten kanssa koettiin äärettömän tärkeäksi. Etenkin Joa kertoi omien lempikappaleiden jakamiseen liittyvän vahvasti myös kokemukset yhteisöllisyydestä ja tunteiden jakamisesta. Etenkin haastavissa elämäntilanteissa musiikin jakaminen nähtiin keinona, jonka avulla voidaan muodostaa yhteys toisen kanssa ja vahvistaa sosiaalisia suhteita. Toisaalta omien lempikappaleiden jakamisessa nähtiin tärkeänä se, kenelle omia lempikappaleita jaettiin. Neo kertoi, että läheisille ystäville ja perheenjäsenille oli helpompi jakaa omia suosikkikappaleita.

”Se on ihan älyttömän tärkeetä. Mulla on sillee että jos mun lempibändiltä tulee joku uus musiikkivideo nii mä en pysty kattoo sit yksin, koska musta tuntuu että mä räjähen. Se on ihana ku on joku joka jakaa ne tunteet ku katotaan yhdessä.” (Joa).

”Ja sitte sillon ku oli se tosi vaikee aika ja olin siellä osastolla, nii sitte se oli maailman ihaninta, ku mun veli tuli käymään siellä. Ja sitte mulla oli läppäri siellä, ja me pidettiin semmonen musiikki-ilta, tai semmonen että soitettiin vaan biisejä toisille.” (Joa).

”Esimerkiks just työpaikalla mä en ehkä näytä sitä mun eksentristä musiikkimakua, koska mä haluan että se on kaikille menevää. ABBA on esimerkiks semmonen mistä kaikki tykkää. Nii sitte se on ABBA ja kaikkea muuta sinnepäin menevää. Sitten jos on kavereiden kanssa nii sittehän se pystyy olemaan minun musiikkia enemmän.” (Neo).

Tämän alateeman sisällöt vahvistavat Cheong-Clinchin (2019) musiikkiterapian kentältä saatuja tutkimustuloksia, jonka mukaan oman lempimusiikin jakaminen muiden kanssa loi ja vahvisti sosiaalisia suhteita sekä tarjosi kokemuksia osallisuudesta (Cheong-Clinch, 2019). Nikusen (2009) mukaan esimerkiksi ystäväpiirin kesken jaettu fanius voikin toimia sosiaalisten suhteiden ylläpitäjänä ja eräänlaisena sosiaalisena liimana. Tässä tutkielmassa tutkittavat kuvailivat omien lempikappaleiden jakamisen vahvistavan sosiaalisia suhteita sekä luovan yhteisöllisyyden tunteita, ja sen voidaankin nähdä toimivan toiseen ihmiseen yhteyden muodostamisen välineenä ja jopa sosiaalisena liimana. Toisaalta voidaan päätellä, kuinka oman musiikkimaun ja omien soittolistojen voidaan nähdä kuvaavan vahvasti omaa identiteettiä, jonka vuoksi sen jakaminen muille kuin lähipiirille voidaan kokea epämiellyttäväksi tai jännittäväksi.

Tutkittavista sekä Neo että Aino sävelsivät omaa musiikkiaan tai tekivät omia covereitaan, ja olivat julkaisseet niitä joko lähipiirille, Spotifyhin tai Soundcloudiin. Kappaleiden jakaminen lähipiirille ja ystäville nähtiin lähinnä pelkästään positiivisena asiana, ja tutkittavien mukaan ystäville oli mukava esitellä omia taitojaan ja luomuksiaan. Suuremmalle yleisölle julkaiseminen, kuten esimerkiksi Spotifyn tai Soundcloudin kautta julkaiseminen, nähtiin sekä positiivisena että negatiivisena asiana. Omia luomuksia koskeva positiivinen palaute, jota saatiin laajemmalla yleisöltä, nähtiin kannustavana tekijänä, mutta negatiivinen palaute koettiin ahdistavaksi ja se otettiin usein hyvin henkilökohtaisesti. Esimerkiksi Aino kertoi negatiivisen palautteen aiheuttamat haitat koettiin niin suurina, että sen vuoksi kappaleita ei haluttu juurikaan jakaa muille kuin lähipiirille.

”Kyllä se on kivaa, varsinkin jos se toinen tykkää siitä. Tulee semmoinen ylpeä fiilis että mä oon tehny jotain hyvää. - - - Jos mä saan siitä positiivista palautetta nii se on kivaa. Sitten negatiivinen palaute, mä otan sen helposti itteeni. Ehkä senki takia mä en julkase oikeen mittään enää.” (Aino).

Tämän teeman sisällöt tukevat osittain Braderin ja Luken (2013) tutkimustuloksia, joissa tarkasteltiin digitaalisen musiikin luovaa tuottamista instituutioiden ulkopuolella. Tutkijat huomasivat omat musiikin luomisen ja sen jakamisen digitaalisilla alustoilla luovan nuorille ympäristön, jossa he pystyvät ilmaista itseään, jakaa omia tuotoksiaan, tuomaan esille omia kykyjään sekä saada luomuksistaan palautetta. Tulosten mukaan digitaalinen luominen kannusti nuoria luovan tuottamisen ja populaarikulttuurin pariin luoden samalla kokemusta yhteisöllisyydestä. (Brader & Luke, 2013.) Sisällöt tukevat osittain Braderin ja Luken tuloksia, ja musiikin tekeminen koettiin erittäin palkitsevaksi toiminnaksi. Positiivisen palautteen kerrottiin toimivan itseään ruokkivana tekijänä, ja myönteinen palaute innosti usein nuorta tekemään lisää omia sävellyksiään. Kyseisessä tutkimuksessa ei kuitenkaan käsitelty sitä, millainen vaikutus nuorten saamalla

negatiivisella palautteella on. Tämän tutkielman mukaan negatiivinen palaute voi vaikuttaa voimakkaastikin nuorten tekemiseen, ja sen takia koettiin, että kappaleita ei juurikaan haluttu enää jakaa tuntemattomien kuultavaksi.

Musiikin koettiin myös tarjoavan usealla eri tavalla *yhteisöllisyyden* kokemuksia. Yhdessä kuuntelemisen lisäksi konsertit ja keikat koettiin tilanteiksi, jotka tarjosivat erityisen voimakkaita yhteenkuuluvuuden kokemuksia. Yhteenkuuluvuuden tunteita koettiin etenkin niin musiikin esittäjää kohtaan kuin muuta yleisöäkin kohtaan.

”Mutta ehkä eniten se on se yhteisöllisyys, vaikka tykkään yksin kuunnella musiikkia, mutta siinä pystyy tanssimaan ja hyppimään ja kaikilla on ne samat tunteet mitä mulla ja ei oo yksin niitten kanssa.” (Joa).

”Mutta sitte sielä keikalla ku kaikki osas laulaa kaikki sanat kaikkiin biiseihin, nii siinä tuli semmonen että tää on mun porukka.” (Aino).

Samankaltaisia tuloksia ovat saaneet myös Papinczak ja kollegat (2015), joiden mukaan etenkin konsertit ja live-esiintymiset olivat erityisen nautinnollisia kokemuksia. Konsertit ja livetilaisuudet tarjosivat tilanteita, jotka voitiin jakaa muiden kanssa, ja joiden aikana voitiin kokea yhteenkuuluvuuden tunteita esimerkiksi ystävien kanssa. (Papinczak ym., 2015.) Myös Saarikallion ja Erkkilän (2007) tutkimuksessa konsertit ja juhlat nousivat esiin tilanteiksi, joissa esteettisesti miellyttävä kokemus yhdistyi ympäristön, tilanteen ja yleisön luoman tunnelman ja ilmapiirin kanssa. Tämän teeman sisällöt tukevat ajatusta siitä, kuinka konserttien voidaan katsoa olevan tilanteita, joissa erityisen voimakkaat esteettiset kokemukset sekä yhteenkuuluvuuden tunteet ovat mahdollisia.

Yhteisöllisyyden tunteita koettiin myös itse musiikin lisäksi sitä ympäröivästä musiikki- ja fanikulttuurista. Joan tapauksessa musiikkikulttuurin ja samankaltaisen musiikkimaun avulla oltiin voitu jopa luoda uusia ystävyysuhteita, ja sosiaalisen median avulla oltiin voitu tutustua uusiin ihmisiin ympäri maailmaa. Fanikulttuuri, sen luoma yhteisö, sen tarjoamat yhteenkuuluvuuden tunteet sekä sen kautta muodostetut uudet ihmissuhteet koettiin jopa tärkeämpänä, kuin itse musiikki, ja itse musiikin voitiinkin katsoa toimivan pikemminkin näiden mahdollistajana. Joa kuvaili yhteisöllisyyden merkityksestä musiikkikulttuureissa tällä tavalla:

”Oon esimerkiksi Twitterissä tosi aktiivinen ja siellä on tutustunu ihan eri puolilta maailmaa ihmisiin, jotka kuuntelee samaa musiikkia. – – – Ja sit toisaalta se yhteisöllisyys mikä tulee siitä että ehkä tärkeempää ku se musiikki on se fandom, ne ihmiset kehen on tutustunu sen musiikin kautta – – –.” (Joa).

Plurettin ja Bobkowskin (2019) mukaan sosiaalisen median alustoilla voi olla merkittäviä vaikutuksia esimerkiksi sosiaalisen identiteetin rakentumisessa. Heidän mukaansa sosiaalinen media tarjoaakin nuorille paikkoja, joissa he voivat tutustua

esimerkiksi muihin faneihin tai musiikkigenrestä pitäviin ympäri maailman. (Pluretti & Bobkowski, 2019.) Myös Poikolaisen (2020) mukaan digitaalisten alustojen ja sosiaalisen median rooli korostuu usein tämän päivän fanikulttuureissa, ja media voikin toimia oivana virtuaalisen fanikulttuurin alustana. Tormulaisen (2018) mukaan fanikulttuuri voikin toimia alustana uusille ystävyysuhteille. Myös tämän tutkielman sisällöt tukevatkin aiempaa ajatusta musiikin roolista sosiaalisen identiteetin rakentajana, ja omaa lempiyhtyettä ympäröivä fanikulttuuri koettiin tärkeäksi yhteisöllisyyden luojaksi sekä jopa tärkeämmäksi tekijäksi, kuin itse musiikki.

5.2 Strategioiden taustalla olevat taustatekijät

Musiikin roolit ja merkitykset eivät ole muuttumattomia nuoruudessa, vaan useilla eri taustatekijöillä näyttäisi olevan merkitystä siihen, mitä rooleja ja merkityksiä nuoret musiikkiin liittävät. Analyysin pohjalta olen jakanut nämä taustatekijät kahteen pääteemaan: yksilölliset tekijät (5.2.1) sekä tilannesidonnaiset tekijät (5.2.2). Yksilölliset tekijät pitävät sisällään sekä nuoren persoonallisuuden että musiikillisten tekijöiden vaikutukset musiikin rooleihin. Vaikka tässä tutkielmassa ei tarkasteltu persoonallisuutta millään tapaa, teeman sisällöt paljastivat jotain viitteitä sen vaikutuksista myös musiikin rooleihin ja merkityksiin. Lisäksi musiikilliset tekijät nousivat ensisijaisen tärkeään asemaan, ja etenkin sillä, mitä musiikkia kuunneltiin, oli suuri merkitys. Myös sanoituksilla koettiin olevan vaikutusta siihen, mitä merkityksiä musiikilla annettiin.

Tilannesidonnaiset tekijät pitävät sisällään ympäristön ja elämäntilanteiden vaikutukset musiikin rooliin sekä siihen, mitä merkityksiä siihen liitetään. Ympäristötekijöistä etenkin sen, kuunneltiinko musiikkia yksin vai yhdessä, näyttäisi olevan suurikin vaikutus siihen, mitä rooleja ja merkityksiä musiikille annettiin. Lisäksi yhdessä kuunteluun liittyi valinta siitä, kuka musiikista päättää ja miksi. Myös erilaisten elämäntilanteiden ja etenkin haastavien kokemusten kerrottiin joissain tapauksissa vaikuttavan siihen, millainen rooli musiikille arjessa annettiin.

5.2.1 Yksilölliset tekijät

Vaikka tässä tutkielmassa ei mitattu tutkittavien persoonallisuutta millään tavalla, aineistosta nousi esiin joitain tekijöitä, joiden voidaan katsoa liittyvän tutkittavien yksilöllisiin tekijöihin ja persoonallisuuteen, ja täten vaikuttavan myös heidän musiikin käytön rooleihin ja niiden merkityksiin. Esimerkkinä tästä voidaan mainita se, kuinka Neo kertoi käyttävänsä musiikkia aktiivisuuden ja tarkkaavuuden häiriön apukeinona.

”Joo, mulla tähän itseasiassa hyvin läheisesti liittyy mun ADHD. Eliikä, sekin, että mää tarvin sitä musiikkia taustalle on tapa vähä niinku kerätä mun ajatukset yhteen. Ja, erilaisten lääkitysten kautta mää oon huomannu sitte, että yleensä semmonen soft white noise, low-fi semmonen kaikuva musiikki, jossa vaikka sadetta kuuluu taustalla, se on hyvä.” (Neo).

Musiikillisista tekijöistä etenkin itse musiikilla koettiin olevan merkittävä vaikutus siihen, millaisia rooleja musiikille asetettiin. Keskeisimmäksi asiaksi nousi musiikin itse valitseminen, eivätkä nuoret kuunnelleet esimerkiksi radiota arjessaan juuri lainkaan. Kuunneltava tai soitettava musiikki valittiin tarkkaan siihen tilanteeseen, jossa musiikkia kuunneltiin, ja itse musiikilla katsottiin olevan suuri vaikutus siihen, täyttikö musiikki sille asetettuja tavoitteita. Myös sanoituksilla koettiin olevan vaikutusta siihen, miten musiikin rooli koetaan arjessa. Masentavilla tai muuten negatiivisilla sanoituksilla katsottiin olevan myös haitallisia vaikutuksia esimerkiksi sen hetkiseen tunnetilaan, ja sanoitusten voitiin katsoa vaikuttavan jopa omiin ajattelutapoihin ja sitä myöten myös käyttäytymiseen ja tunteisiin.

”Mää oon muutenki jotenki semmonen, että mulla saattaa tulla mielen maisemaan, tai muuttua ihan kokonaa jostaki yksittäisestä. Jos mulla on vaikka joku quote tai jonku biisin sanotukset, nii monta kertaa on käyny nii että koko elämänfilosofia on menny silleen ympäri. Että mää oon muutenki semmonen, että sanoitukset vaikuttaa tosi paljon. Jos joku vaikka sanoo mulle että elämä on ihan paskaa, nii sitte mulla on tosi helppoa uskoa se, että aa OK näin se on, tää on nyt totuus.” (Joa).

”Ja sitte jos mää kuulen jonku päinvastasen, ja sitte mää oon että aa niimpä, nii itseasiassa onkin. Että on vaikuttanu tosi paljon, ainaki isot oivallukset on monesti tullu biisien sanoista, on saattanu vaikuttaa siihen tosi paljon. Ku mulla on ollu masennusta ja tämmöstä, nii siihenki, ajattelutapoihin.” (Joa).

Tulokset vahvistavat esimerkiksi Saarikallion ja Erkkilän (2007) tutkimustuloksia, joiden mukaan yksi tärkeimmistä tekijöistä nuorten musiikin kuunteluun ja tunteiden säätelyn onnistumiseen oli se, että toiminta oli vapaaehtoista, ja että kuunneltava musiikki voitiin itse päättää. Baltazarin ja Saarikallion (2019) tutkimuksen mukaan myös sanoituksilla oli merkitystä siinä, miten musiikin koettiin vaikuttavan tunteiden säätelyn prosesseihin. Nuorten kertomukset vahvistavat musiikillisten tekijöiden sekä musiikin roolien ja merkitysten yhteyttä. Ei ole samantekevää, mitä kuunneltiin, jotta musiikille annetut roolit ja merkitykset täyttyisivät, vaan itse musiikille asetettiin merkittävä rooli.

5.2.2 Tilannesidonnaiset tekijät

Myös useat tilannesidonnaiset tekijät näyttäisivät vaikuttavan siihen, millaisia rooleja ja merkityksiä nuoret musiikille antavat, ja ympäristötekijöillä vaikuttaisi olevan ensisijainen vaikutus musiikkiin sekä sen rooleihin ja merkityksiin. Yksi merkittävimmistä ympäristötekijöistä vaikuttaisi olevan se, käytetäänkö musiikkia yksin vai yhdessä, ja näille tilanteille asetettiin merkittävän erilaiset roolit. Yksin

kuunnellessa musiikin rooli oli usein keskeinen; musiikkia kuunneltiin aktiivisesti, siihen keskityttiin, ja sillä haluttiin vastata johonkin tiettyyn tarpeeseen. Sosiaalisissa tilanteissa musiikilla nähtiin usein olevan taustamusiikin rooli, eikä siihen keskitytty niin aktiivisesti, kuin yksin kuunneltaessa. Kuitenkin sosiaalisissakin tilanteissa musiikilla oli oma roolinsa muun muassa yhteisöllisyyden luoja.

Yksin kuuntelemiseen liitettiin usein kokemus aktiivisesta musiikin käytöstä. Musiikkia voitiin kuunnella tai soittaa juuri sen aktiviteetin vuoksi, jolloin musiikille asetettiin usein keskeisiä rooleja. Yksin kuuntelun hyväksi puoleksi kerrottiin se, että näissä tilanteissa sai itse valita kuunneltavan musiikin. Kun musiikkia käytettiin yksin, siihen liitettiin myös yhteisöllisyyden ja samaistumisen kokemuksia. Tällaisissa tilanteissa musiikin koettiin toimivan eräänlaisena virtuaalisena ystävänä; musiikin avulla voitiin lievittää ahdistuksen ja yksinäisyyden tunteita, ja se tarjosi tunteen siitä, ettei olekaan täysin yksin. Samaan aikaan musiikin katsottiin auttavan ja tuovan lohtua myös vaikeissa elämäntilanteissa, kuten esimerkiksi läheisten tai lemmikkien menetyksissä. Näin ollen musiikilla oli myös sosiaalinen rooli, ja se toimi lohduttajana ja kuuntelijana vaikeissakin elämäntilanteissa.

”Ja sitte se musiikki, jotenki siitä tulee semmonen olo että ei oo yksin. Se on sillä tavalla tosi tärkeä. – – – Joo, kyllä se on ja varmasti siihen liittyy myös se että tuntuu siltä että tuntee ne bändin jäsenet ja tietää että kuka siellä laulaa. Ja tietää vähä minkälainen ihminen se on, vaikka ne on idoleita eikä silleen oikeita persoonia, mutta kuitenkin.” (Joa).

”Se auttaa läheisten menetyksissä tai lemmikkien kuolemassa. Tai sitten muutenki, jos on joku vaikea tilanne, nii se auttaa siinä.” (Aino).

”Mutta, ne on semmosia että niitä voi kuunnella ja ne vähä lohduttaa. Tää on varsinkin semmonen lohduttava kappale, mä tykkään [soittaa esimerkin]. Tämä on semmonen, että iteasiassa se biisi kirjaimellisesti lohduttaa sua ku sää kuuntelet sitä.” (Neo).

Tulokset vahvistavat useiden aiempien tutkimusten tuloksia liittyen musiikin rooliin lohduttajana ja virtuaalisena ystävänä. Myös Saarikallion ja Erkkilän (2007) mukaan musiikki näytti tarjoavan lohdun tunteita haastavissa elämäntilanteissa, ja musiikin koettiin lohduttavan ja luovan kuvaa siitä, ettei nuori ole tilanteessa yksin. Schäferin ja Eerolan (2020) mukaan musiikin havaittiin tarjoavan lohtua yksinäisyyden tunteille, jota tämän tutkielman tulokset osaltaan vahvistavat. Schäfer, Saarikallio ja Eerola (2020) havaitsivat musiikin toimivan lohduttajan ja kuuntelijan roolissa etenkin silloin, kun on koettu läheisen menettäminen. Musiikin nähtiin toimivan empaattisena kuuntelijana ja jopa virtuaalisen ystävän roolissa. (Schäfer, Saarikallio & Eerola, 2020.) Nuorten kokemukset tukevat laajalti aiemman tutkimuksen tuloksia, ja musiikkiin yhdistettiin voimakkaasti myös sen sosiaalinen rooli etenkin silloin, kun koettiin haastavia elämäntilanteita tai negatiivisia tunteita.

Yhdessä musiikin kuuntelemiseen ja muuhun käyttöön liitettiin vahvasti yhteisöllisyyden kokemukset. Tutkittavat kertoivat kuuntelevansa musiikkia lähes

aina silloin, kun olivat ystävien kanssa. Yhdessä kuunneltaessa musiikkia käytettiin usein passiivisesti, jolloin sen rooli oli olla etenkin tunnelman luojana jonkun toisen aktiviteetin taustalla. Toisaalta musiikkia kuunneltiin välillä myös juuri kuuntelemisen vuoksi, ja yhdessä voitiin katsoa esimerkiksi musiikkivideoita ja keskustella musiikista. Yhdessä kuunteleminen tarjosi yhteenkuuluvuuden tunnetta niin ystävien, esittäjän kuin musiikinkin kanssa.

”Just ku kavereitten kanssa kuuntelee, se on yhteisöllistä. – – – Jotenki semmosta, parasosiaalista toimintaa, tai mitä se onkaa, semmosta yhteenkuulumista niitten bändin jäsenten kanssa. Se tuntuu että ne melkee tuntee ku niistä on kattonu kaikkia videoita kymmenen vuoden ajan ja seurannu niitten kaikkia asioita.” (Joa).

Cheong-Clinch (2019) on havainnut tutkimuksessaan musiikin kuuntelemisen ja omien lempikappaleiden jakamisen ryhmämusiikkiterapian konteksteissa toimivan positiivisena osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemusten rakentajana. Oman lempimusiikin kuuntelun havaittiin lisäävän positiivisia tunteita, kokemuksia osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä, vahvistavan sosiaalisia suhteita sekä luovan henkilökohtaisia merkityksiä. Lisäksi sen havaittiin auttavan nuoria tunnistamaan oman toimijuutensa merkityksiä suhteessa nuorten omaan musiikinkäyttöön ja hyvinvointiin. (Cheong-Clinch, 2019.) Teeman sisällöt vahvistavat aiempaa tutkimusta musiikin jakamisen tärkeydestä sekä siihen yhdistetyistä merkityksistä. Vaikka tämä tutkielma ei sijoittunut musiikkiterapian tutkimuksen piiriin, voitiin omien lempikappaleiden jakamisen nähdä silti toimivan sosiaalisen yhteyden luomisen välineenä, ja sen avulla voitiin kokea voimakkaitakin yhteisöllisyyden kokemuksia.

Sosiaalisissa tilanteissa musiikista päätettiin yleensä yhdessä, ja tähän oli useita eri keinoja. Ystävien kanssa yhteiset soittolistat olivat tasapuolinen keino kuunnella kaikkien omaa lempimusiikkia. Joissain tilanteissa nuoret kertoivat sopivansa vuoroja ystäviensä kanssa, jolloin jokainen sai laittaa omalla vuorollaan tietyn määrän kappaleita jonoon. Ystäväpiirin listat ja kappaleiden vuorollaan valitseminen koettiin oivaksi keinoksi päättää yhdessä musiikista. Lisäksi Neo toi ilmi, että mikäli sosiaalisissa tilanteissa oltaisiin yksin päätetty musiikista, olisi se tuonut liikaa paineita, sillä haluttiin, että kaikki pitävät kuunneltavasta musiikista.

”Mut sit mä haluan että muutki nauttii siitä musiikista. Nii sitte se on semmonen yhteinen asia. Että en mä ala, musta tuntuu että mulle tulis vaa pahempi mieli jos mä alan laittaa jotain eksentristä musiikkia ja muut on sitte vähä tällain [nostaa kulmakarvoja]. – – – Se on semmonen, musiikki tuo myös yhteen. Ja mä tykkään siitä myös.” (Neo).

”Joskus se on sillee kiva, me ollaan joskus tehty semmonen yhteinen soittolista, nii se on ollu ehkä kaikista kivoin, siinä on kaikille sitte jotaki. Siitä on vähemmän paineita, että ei tarvi valita kaikkien puolesta.” (Joa).

Neo ja Aino kokivat, että ystäväpiirin musiikkimaulla ei ole merkittävän suurta merkitystä. Neo esimerkiksi kertoi kumppanin erilaisen musiikkimaun pelkästään positiivisena asiana, jonka avulla voitiin itsekin löytää uusia kappaleita omille soittolistoille. Joa taas koki vahvasti, että ystäväpiirin musiikkimaku on ensisijaisen tärkeää. Samanlainen musiikkimaku tarjosi tilaisuuden kuunnella samoja kappaleita, katsella samoja musiikkivideoita ja jakaa ne valtavat positiiviset tunnekokemukset, joita ystävien yhteinen lempiartisti sai aikaan. Joan tapauksessa sekä häntä että hänen ystäväpiiriään yhdisti voimakkaasti samankaltainen musiikkimaku ja kiinnostus korealaiseen musiikkiin.

”Mun kumppanin musiikkimaku on hyvin erilainen, nii mää oon päässy sitte tutustuu erilaiseen. Se on kiva. Mutta sitten mun ystäväpiirillä, musta tuntuu että se on tosi kiva jos mun kaverilla on samanlainen (musiikkimaku)”. (Neo).

”Se (ystäväpiirin musiikkimaku) on ihan älyttömän tärkeitä. Jos mun lempibändiltä tulee joku uus musiikkivideo nii mää en pysty kattoo sitä yksin, koska musta tuntuu että mää räjähdän. Se on ihana ku on joku joka jakaa ne tunteet ku katotaan yhdessä.” (Joa).

Teeman sisällöt tukevat Mirandan ja Gaudreaun (2011) tutkimustuloksia, joiden mukaan nuorten ystäväpiirin jaettu musiikkimaku voi toimia niin identiteetin, sosiaalisten suhteiden, luovuuden kuin itsenäistymisenkin rakentajana. Tämän tutkielman tulosten mukaan ystäväpiirin musiikkimaku koettiin suhteellisen tärkeäksi, ja esimerkiksi Joan ystäväpiirissä lähes kaikkeen heidän yhteiseen tekemiseensä liittyi jollain tapaa heidän yhteinen kiinnostuksensa korealaiseen musiikkiin. Toisin kuin Mirandan ja Gaudreaun (2011) mukaan, joiden tutkimuksessa myös musiikkisuhde vanhempien välillä korostui, tässä tutkielmassa tutkittavat eivät tuoneet esiin heidän ja heidän vanhempiansa musiikkimakua tai sen merkityksiä.

Myös nuorten *elämäntilanteilla* näyttäisi olevan merkitystä siinä, millä tavalla musiikin rooli näyttäytyy nuoren elämässä. Haastavissa elämäntilanteissa musiikin käyttö voitiin tietoisesti kieltää itseltään, vaikka samaan aikaan tiedostettiin se, että musiikin kieltämisellä on luultavasti vain haitallisia vaikutuksia ja musiikin kuunteleminen olisi luultavasti voinut vaikuttaa positiivisesti sen hetkiseen hyvinvointiin. Esimerkiksi Joa kuvasi musiikin muuttuneesta merkityksestä haastavassa elämäntilanteessa seuraavasti:

”Mulla yhdessä vaiheessa elämää oli vaihe että oli tosi vaikeeta, oli mielenterveysongelmia. Ja mulla oli yli vuosi että mää en oikeesti kuunnellu yhtään kertaakaan ollenkaa musiikkia. En ollenkaa. Sen huomaa että varmaa molemmat vaikutti molempaa, että mää en vaa halunnu kuunnella sitä. Mulla ei niinku ollu fiilistä siihen. Ja sitte mää päädyin osastolle. Ja sitte siellä muistan ku ekaa kertaa kuunteli musiikkia vuoden jälkeen, nii oli silleen mitä! Mutta se jotenki, se on jännä että miten sen kielsi iteltää semmosen tosi kivan asian sillon ku meni tosi huonosti. Että mikä sitte huononsi entisestään.” (Joa).

Teeman sisällöt tukevat Saarikallion ja Erkkilän (2007) tutkimustuloksia, joiden mukaan yksilön henkilökohtaiset tarpeet määrittävät paljolti sitä, millaista musiikkia

nuoret valitsivat kuunneltavakseen. Tärkeimmiksi muuttujiksi tutkijat havaitsivat nuorten persoonallisuuden sekä elämäntilanteet, joita he olivat kohdanneet, ja näiden tekijöiden havaittiinkin vaikuttavan siihen, millä tapaa nuoret käyttivät musiikkia. (Saarikallio & Erkkilä, 2007.) Teeman sisällöt tukevatkin aiempaa tutkimusta elämäntilanteiden yhteydestä musiikin rooleihin sekä merkityksiin, ja etenkin haastavissa elämäntilanteissa nuoret voivat jopa olla käyttämättä musiikkia lainkaan, jonka voidaan katsoa vaikuttavan hyvinvointiin heikentävällä tavalla.

6 POHDINTA

Tässä pääluvussa tarkoitukseni on vastata tutkimuskysymyksiin, pohtia niiden merkitystä laajemmassa kontekstissa sekä esitellä, mitä johtopäätöksiä analyysin tulosten pohjalta voidaan vetää. Tarkoitukseni on pohtia musiikin rooleja ja merkityksiä nuorten arjessa sekä eri taustatekijöiden yhteyttä annettuihin merkityksiin. Lisäksi pyrin tarkastelemaan sitä, miten nuoret kokivat arkipäiväisen musiikin kuuntelun vaikuttavan heidän arkeensa, sekä sitä, mitä tästä voidaan päätellä. Itse pohdinnan ja johtopäätösten jälkeen tarkastelen tutkimuksen luotettavuutta (6.1) sekä mahdollisia jatkotutkimuskohteita (6.2).

Analyysin tulosten mukaan nuorten kertomuksissa esiintyvät teemat voitiin jakaa kahteen osaan. Toisaalta nuorten kertomukset toivat esiin nuorten musiikin käytön roolien ja merkitysten eri strategiat, jonka lisäksi aineistosta nousi myös selkeästi esiin näiden strategioiden käyttöön liittyviä taustatekijöitä. Nuoret kertoivat käyttävänsä musiikkia runsaasti arjessaan, ja nuorten musiikin käytön roolit ja strategiat painottuivat vahvasti tunteiden säätelyyn ja toimijuuden merkityksiin. Nuorten kertomuksissa korostuikin vahvasti musiikin käyttö juuri tunteiden säätelyn näkökulmasta, joka oli usein myös tietoisista toimintaa; nuoret pyrkivät musiikin avulla säätelämään tunteitaan, pitämään yllä hyvää mielialaa, ilmaisemaan ja käsittelemään omia tunteitaan sekä jakamaan niitä muiden kanssa.

Musiikilla näyttäisikin olevan merkittävä rooli etenkin tunteiden säätelyn ja toimijuuden näkökulmasta, ja sen kerrottiin toimivan jopa tärkeimpänä keinona säädellä omia tunteita. Koska nuoret elävät maailmassa, joka on täynnä kriisejä, voi tarve tunteiden sekä ympäristön säätelylle olla myös jossain määrin korostunut. Musiikilla voikin olla merkittävä voima toimia tunteiden säätelyn apukeinona vaikeassa maailmantilanteessa, ja koska se on nuorille erittäin saavutettavissa, voi sillä olla huomattavia vaikutuksia myös nuorten hyvinvoinnille. Lisäksi kriisien täyttämä maailmantilanne voi lisätä tarvetta myös ympäristön säätelylle, johon musiikki voi omalta osaltaan myös vastata. Musiikilla voikin olla potentiaalia

vaikuttaa nuorten hyvinvointiin arjessa ja globaalissa ympäristössä, joka pitää sisällään useita muuttujia ja vaatii nuorilta resilienssiä sekä kykyä sopeutua. Jotta musiikin täysi potentiaali hyvinvoinnin rakentajana voidaan saavuttaa, tarvitaan yhä kattavampaa ja laajempaa tutkimusta arkisen musiikinkäytön yhteyksistä nuorten yleiseen hyvinvointiin.

Vaikka tämän tutkielman tutkittavat olivat erityisen tietoisia musiikin vaikutuksista esimerkiksi tunteiden säätelyyn ja sitä kautta heidän hyvinvointiinsa, ei voida tehdä yleistettäviä johtopäätöksiä siitä, että musiikin merkitykset hyvinvointiin aina tunnistettaisiin. On mahdollista, että tähän tutkimukseen hakeutui mukaan nuoria, jotka kokevat musiikin merkitykselliseksi heidän elämässään, ja ovat havainneet sillä olevan vaikutuksia myös heidän kokonaisvaltaiseen hyvinvointiinsa. On kuitenkin mahdollista, että kaikki nuoret eivät tunnista musiikin vaikutuksia esimerkiksi tunteiden säätelyn näkökulmasta, ja näin ollen musiikin täysi potentiaali voi jäädä jossain määrin myös hyödyntämättä. Jatkotutkimusten lisäksi tutkimustietoa tulisikin jakaa nuorille heille tutuissa kanavissa ymmärrettävällä tavalla. Lisäksi tutkimustietoa tulisi jakaa eri alojen, kuten esimerkiksi sosiaali- ja kasvatustieteiden piiriin, jotta musiikin täysi potentiaali hyvinvoinnin rakentajana saataisiin valjastettua, eikä se jäisi pelkästään teoreettiselle tasolle.

Kaiken kaikkiaan nuorten kertomuksissa nousi tunteiden säätelyn lisäksi myös muita keskeisiä rooleja ja merkityksiä, joita musiikille annettiin. Nuorten kokemusten mukaan musiikilla olikin tärkeä rooli myös identiteetin rakentumisen ja sosiaalisten suhteiden näkökulmasta. Tutkimukset toisensa jälkeen vahvistavatkin aiempaa tutkimusta näistä musiikin merkityksistä nuorten arjessa, joten onkin aiheellista pohtia, voisiko kyseessä olla laajempi mekanismi, joka koskettaa esimerkiksi länsimaalaisia nuoria sekä heidän musiikinkäyttöään. Aiempien tutkimusten huomattavasti samankaltaiset tutkimustulokset, tutkimusmenetelmät sekä toistettavuus korostavatkin myös tieteellisen tiedon luotettavuutta. Valtosen ja Hankosen (2020) mukaan 2010-luvulla etenkin psykologian alalla esiin nousut keskustelu toistettavuuskriisistä onkin herättänyt laajaa huomiota lähivuosien aikana. Viime vuosien keskustelussa on korostunut ongelmat koskien tieteen toistettavuutta ja luotettavuutta, ja useita esimerkiksi juuri psykologian tieteenalan klassikkotutkimusten päätuloksia ei ole onnistuttu toistamaan. Aiheesta on keskusteltu myös kansallisella tasolla, ja eräät suomalaiset psykologian tutkimusalan tutkijat ehdottavatkin, kuinka aiempien tutkimusten replikointi voisi omalta osaltaan rakentaa läpinäkyvää ja luotettavampaa tieteellistä kulttuuria. (Valtonen & Hankonen, 2020.)

Täten tämän tutkielman roolina on ollut toimia myös aiemman tutkimuksen eräänlaisena toistajana, ja sekä tämän tutkielman että aiempien tutkimusten samankaltaiset tutkimustulokset vähentävät mahdollista toistettavuusongelmaa sekä

korostavat luotettavaa tietoa. Tulevaisuuden tutkimuksen tulisikin tarkastella musiikin roolia yhä laajemmassa mittakaavassa, ja tutkimusta tulisi systemaattisesti ulottaa koskemaan erilaisissa kulttuureissa eläviä nuoria. Näin ollen voitaisiin sekä välttää toistettavuusongelmaa, että saada selville niitä yleistettäviä tekijöitä, strategioita ja mekanismeja, joita nuorten arkiseen musiikin käyttöön mahdollisesti liittyy.

Lisäksi on ensisijaisen tärkeää huomata, kuinka kaikki musiikille annetut keskeiset roolit ja merkitykset näyttäisivät liittyvän nuoruuden kehitystehtäviin. Niin emotionaaliset tekijät, identiteetin kehittyminen kuin sosiaalisten suhteiden muuttuminenkin ovat tärkeitä kehitystehtäviä nuoruudessa, joiden onnistumiseen musiikki voi osaltaan myös vastata. Kehitystehtävissä onnistuminen luokin pohjaa myös myöhemmille ikäsidonnaisille kehitystehtäville, ja lisää hyvinvointia sekä vaikuttaa positiivisesti normatiiviseen psykologiseen kehitykseen. Tästä voidaankin päätellä musiikilla olevan potentiaalia myös nuoruuden kehitystehtävissä onnistumisen ja yleisen hyvinvoinnin näkökulmista. Jatkotutkimusten tulisikin tarkastella yhä enemmän nuoruusiän psykologisen kehityksen sekä musiikin yhteyttä, taustalla vaikuttavien tekijöiden roolia unohtamatta.

Analyysin tulokset osoittivat myös sen, miten musiikille annetut roolit ja merkitykset eivät olleet muuttumattomia, vaan erilaiset taustatekijät, kuten yksilölliset sekä tilanteelliset tekijät, vaikuttivat siihen, millaisia rooleja ja merkityksiä musiikille annettiin. On luonnollista, että yksilön sisäiset tunnetilat, ympäristö, sekä kuuntelutilanne vaikuttavat siihen, millaisena musiikin roolit ja merkitykset kulloisessakin tilanteessa koetaan. Tämä asettaa kuitenkin haasteita yleistettävyydelle, jonka vuoksi onkin erityisen tärkeää, että erilaiset taustalla vaikuttavat tekijät otetaan myös jatkotutkimuksissa huomioon. Sen vuoksi esimerkiksi laboratorio-olosuhteissa tehdyt tutkimukset voivat kertoa vain oman osansa musiikin merkityksistä, ja arkipäiväistä, erilaiset sisäiset ja ulkoiset tekijät huomioon ottavaa tutkimusta tarvitaan yhä lisää.

Edellä mainittujen lisäksi digitaalisten alustojen ja sosiaalisen median rooli näyttäisi olevan vahvasti läsnä nuorten arkisessa musiikin käytössä. Musiikin kuunteluun käytettiin lähes täysin digitaalisia musiikin suoratoistopalveluita, kuten Spotifyta ja YouTubea. Spotifylla nähtiin olevan merkittävä rooli arjessa, ja sen yhtenä vahvuutena nähtiin muun muassa omien soittolistojen luominen. Digitaalisilla alustoilla oli kuitenkin musiikin kuuntelun lisäksi merkittävä rooli myös muissa musiikillisissa aktiviteeteissa. Musiikin tekemisen ja äänittämisen apukeinona käytettiin useita digitaalisia alustoja, kuten LMMS-ohjelmaa sekä Spotifyn Soundtrap-ohjelmaa, ja omia kappaleita julkaistiin joko Spotifyssa tai Soundcloudissa. YouTubea käytettiin taas silloin, kun opeteltiin itse instrumentin soittamista, sekä silloin, kun haluttiin katsoa musiikkivideoita tai videoita konserteista tai muista live-

esiintymisistä. Lisäksi sosiaalinen media yhdistettiin vahvasti fanikulttuureihin. Sosiaalisen median avulla voitiin tutustua samankaltaisen musiikkimaun omaaviin ihmisiin, ja sen kerrottiin toimivan toisaalta jo olemassa olevien ystävyys-suhteiden ylläpitäjänä, mutta myös uusien ihmissuhteiden mahdollistajana. Digitaalisilla alustoilla ja sosiaalisella mediallynäyttäisikin tulosten perusteella olevan merkittävä rooli nuorten arjessa, ja yhdessä musiikin kanssa niiden voidaankin nähdä toimivan sekä sosiaalisen identiteetin että yhteisöllisyyden rakentajina. Tulevaisuuden tutkimuksissa tulisikin huomioida myös digitaalisten ympäristöjen yhteydet nuorten musiikin käyttöön.

Analyysin tulokset ovat relevantteja esimerkiksi nuorisotoiminnan, musiikkikasvatuksen sekä musiikkiterapiankin kentillä. Tämä tutkielma vahvistaa ajatusta musiikin hyvinvointia rakentavasta roolista, ja musiikin koettiin vaikuttavan nuorten emootioihin ja tunteiden säätelyyn, identiteettiin ja sen rakentamiseen sekä sosiaalisiin suhteisiin. Nuoret kertoivat käyttävänsä musiikkia paljon arjessaan, ja koska musiikilla näyttäisi olevan merkittäviä hyvinvointivaikutuksia, onkin aiheellista pohtia, miten musiikin hyvinvointia luova potentiaali saataisiin valjastettua mahdollisimman monipuolisesti nuorten käyttöön. Etenkin nuorisotoiminnan tulisi hyödyntää musiikin potentiaali hyvinvoinnin rakentajana erityisten tarkasti, sillä nuoruus on ajanjakso jossa tarve esimerkiksi tunteiden säätelylle ja oman identiteetin tarkastelulle voi olla korostunut. Nuorisotoiminnan maksuttoman musiikkitoiminnan avulla voitaisiin taata jokaiselle nuorelle mahdollisuus hyötyä musiikin valtavasta voimasta hyvinvoinnin rakentajana sosio-ekonomisesta taustasta huolimatta. Täten musiikillinen toiminta nuorisopalveluiden piirissä toimisi myös tasa-arvon rakentajana. Lisäksi nuorisotoimintaan tulisi rakentaa pysyviä toimintamalleja erilaisten hankkeiden sijaan, jonka avulla voitaisiin musiikin ja kulttuurin avulla luoda jatkuvuutta, yksilöiden välistä tasa-arvoa, hyvinvointia sekä ennalta-ehkäisevää toimintaa.

Musiikin positiivisia hyvinvointivaikutuksia tulee hyödyntää myös musiikkikasvatuksen kentällä. Musiikkikasvatuksen avulla voidaan taata ja mahdollistaa jokaiselle nuorelle pääsy musiikkitoiminnan piiriin, jonka avulla voidaan luoda pitkäkestoisiakin hyvinvointivaikutuksia nuorten elämään. Musiikkikasvatuksen avulla nuori voi oppia käyttämään musiikkia oman hyvinvointinsa rakentajana, ja opituista taidoista voi olla hyötyä myös myöhemmissä elämänvaiheissa. Kaikki musiikkitoiminta ei ole tasa-arvoista, ja kaikilla lapsilla ja nuorilla ei ole mahdollista aloittaa soittoharrastusta esimerkiksi musiikkiopiston piirissä. Tämän vuoksi onkin tärkeää huomata kuinka musiikin kuuntelulla, ehkäpä kaikista saavutettavammalla musiikin harrastamisen muodolla, voidaan todeta olevan merkittäviä hyvinvointivaikutuksia. Musiikin kuuntelun hyötyjä tulisikin avata nuorille yhä enemmän musiikkikasvatuksenkin parissa. Auttamalla nuorta

tiedostamaan ja tunnistamaan musiikin kuuntelun vaikutuksia omaan hyvinvointiin, voidaan rakentaa hyvinvointia niin yksilöille kuin yhteisöillekin.

Tutkielman analyysin tulokset ovat relevantteja myös musiikkiterapian kentällä. Omien lempikappaleiden jakaminen koettiin nuorten keskuudessa tärkeäksi tekijäksi, ja lempikappaleet tai lempiyhtyeet ja –artistit liitettiin usein myös omaa identiteettiä kuvaaviksi tekijöiksi, jota voidaan hyvin hyödyntää myös musiikkiterapian tutkimuskentällä. Lisäksi musiikkiterapian avulla voidaan auttaa nuoria tiedostamaan omien kuuntelutottumustensa vaikutuksia heidän hyvinvointiinsa. Mikäli nuoret tunnistavat oman toimijuutensa vaikutukset hyvinvointiin, voidaan musiikin potentiaalinen voima pyrkiä valjastamaan mahdollisimman tehokkaasti. Tunnistamalla ja tiedostamalla musiikin roolit niin tunteiden säätelijänä, identiteetin rakentajana kuin sosiaalistenkin suhteiden luojana, sekä kertomalla näistä nuorille, voidaan täten myös edistää heidän hyvinvointiaan.

Tämä tutkielma toimi MUSICCONNECT-tutkimusprojektin pilottitutkimuksena, jonka tarkoituksena oli testata etenkin haastatteluiden ja digi-etnografisen aineistonkeruun toimivuutta. Nuoret haastateltiin kaksi kertaa, ja lisäksi heiltä pyydettiin kuvia ja videoita sellaisista arkisista tilanteista, joissa musiikki oli heidän elämässään läsnä. Vaikka tässä tutkielmassa käytettiin vain ensimmäisen kerran haastatteluaineistoa, voidaan aineiston keruuta ja sen tuottamaa tietoa tarkastella myös tutkimuksellisesta näkökulmasta. Ensimmäisten haastatteluiden perusteella voidaan todeta, että musiikki on erityisen läsnä nuorten arjessa. Musiikille asetettiin moninaisia rooleja ja merkityksiä, ja sen voitiin nuorten omien kokemusten perusteella havaita tuovan hyvinvointia ja jaksamista arkeen. Ensimmäisissä haastatteluissa keskustelut sijoittuivat hyvin yleiselle tasolle, ja vaikka keskusteluissa sivuttiin musiikin monia eri rooleja, tarjosivat ne kuitenkin vain pintaraapaisuun musiikin moninaisista eri rooleista ja merkityksistä nuorten elämässä. Ensimmäiset haastattelut tarjosivatkin hyvin laajaa, joskin pintapuolisempaa tietoa.

Nuoria toisen kerran haastatellessa heitä oli pyydetty tallentamaan kuvin ja videoin arkisia tilanteita, joissa he olivat viikon ajan musiikkia käyttäneet. Toiset haastattelut rakentuivatkin näiden konkreettisten esimerkkien pariin, jolloin keskustelut käsittelivät spesifimpiä ilmiöitä, kuin ensimmäisissä haastatteluissa. Toisten haastatteluiden ja digi-etnografisen aineiston myötä keskustelun kohteena olivat todelliset arkiset tilanteet, ja ilmiötä voitiinkin käsitellä syvällisesti, pohtien sen erilaisia rooleja ja merkityksiä useasta eri näkökulmasta. Toiset haastattelut tarjosivat spesifimpiä, konkreettisia esimerkkejä nuorten arjesta, joissa aiheita päädyttiin pohtimaan hyvinkin tarkasti ja syvällisellä tasolla. Näin ollen ensimmäiset ja toiset haastattelut tarjosivatkin tietoa hieman eri näkökulmista, ja niiden voidaan nähdä täydentävän toisiaan. Koska tässä tutkielmassa hyödynnettiin ainoastaan nuorten ensimmäisiä haastatteluja, voitiin tämän pilottitutkimuksen puitteissa käsitellä

nuorten arkista musiikinkäyttöä vain yleisemmästä näkökulmasta, ja laajemman tutkimusprojektin puitteissa voidaan tarjota sekä laajaa että syvällisempää kuvausta nuorten arkisesta musiikinkäytöstä.

Kaiken kaikkiaan tämä tutkielma osoitti musiikilla olevan merkittävä rooli nuorten arjessa, ja kattavampaa, universaalimpaa ja moniulotteisempaa lisätutkimusta aiheesta tarvitaan yhä lisää. Nuoret elävät kriisistä toiseen etenevässä maailmassa, jolloin tarve omien sisäisten tunnetilojen tarkastelulle sekä ulkoisen ympäristön hallinnalle voi olla korostunutta. Musiikilla näyttäisikin olevan potentiaalia vaikuttaa sekä emootioihin, identiteettiin sekä nuorten sosiaalisiin suhteisiin. Tulevaisuuden tutkimuksen tulisi myös tarkastella musiikin merkityksiä suhteessa nuoruuden kehitystehtäviin ja niissä onnistumiseen, ja edelleen niiden vaikutuksista nuorten emotionaaliseen hyvinvointiin. Myös taustalla olevien yksilöllisten ja tilannesidonnaisten tekijöiden merkitystä ei voi sivuuttaa, sillä ne näyttäisivät olevan tärkeässä roolissa siinä, millaisia merkityksiä nuoret musiikille antavat. Lisäksi tutkimusten avulla saatua tutkimustietoa tulisi aktiivisesti jakaa sekä nuorille itselleen että esimerkiksi sosiaali- ja kasvatusalojen piiriin. Tuomalla musiikin potentiaaliset hyvinvointivaikutukset nuorten tietoisuuteen, voidaan tällä pyrkiä vaikuttamaan nuorten musiikin käyttötapoihin sekä sitä kautta myös yleiseen hyvinvointiin.

6.1 Luotettavuus

Etenkin kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkija ja hänen oma toimintansa vaikuttavat suuresti tutkimusprosessin luotettavuuteen, ja tutkija toimiikin oman tutkimuksensa keskeisimpänä tutkimusvälineenä. Yksi tärkeimmistä luotettavuuden osoittajista on itse teksti, ja tekstin johdonmukaisuus vaikuttaa väistämättä myös tutkimuksen luotettavuuteen. (Eskola & Suoranta, 1998.) Luotettavuuden parantamiseksi olenkin pyrkinyt kuvaamaan tutkielmani ja sen etenemisen mahdollisimman läpinäkyvällä ja johdonmukaisella tavalla. Etenkin aineiston analyysissä koin tärkeäksi sen mahdollisimman yksityiskohtaisen selostamisen, jotta analyysi näyttäytyisi läpinäkyvänä, ja täten lisäisi tutkimuksen luotettavuutta.

Lasten ja nuorten tutkimushaastattelussa kohtaaminen ja vuorovaikutus ovat ensisijaisen tärkeässä roolissa, ja kohtaamisen luonnetta sekä rakennetta tulisikin pohtia jo ennen itse haastatteluja. Luottamuksellisen ja turvallisen ilmapiirin rakentaminen on yksi tärkeimmistä lasten ja nuorten haastattelun kulmakivistä. Etenkin tutkimushaastattelussa, joissa lapset tai nuoret kohdataan usein korkeintaan muutaman kerran, on tutkijan rakennettava luotettavaa ilmapiiriä suhteellisen nopeasti. Tutkijan on myös kerrottava haastattelun tarkoitus ja sen tavoitteet lapselle

ja nuorelle ymmärrettävällä tavalla. Myös tilan ja ympäristön, jossa haastattelut tapahtuvat, huomioon ottaminen on ensisijaisen tärkeää, sillä parhaimmillaan turvallinen ympäristö luo myös luotettavaa ilmapiiriä. (Kallinen & Pirskanen, 2022, s. 108–112.)

Yksi tärkeimmistä tavoitteistani tämän tutkielman aineistonkeruun vaiheessa oli turvallisen ja luotettavan ilmapiirin rakentaminen haastattelutilanteissa. Jotta tällainen luottamussuhde voi saada tilaisuuden syntyä, on luontaista, että tutkija tapaa tutkittavat useamman kerran aineistonkeruun aikana. Ensimmäisen tapaamisen tarkoituksena olikin informoinnin lisäksi luoda pohjaa tälle luottamussuhteelle. Ensimmäisessä tapaamisessa tutkija pääsi esittäytymään nuorelle, kertomaan hieman itsestään ja tutkimuksen kulusta sekä siitä, miksi juuri tämä tutkimus on tärkeä, joka toivottavasti loi pohjaa turvalliselle haastattelutilanteelle. Uskon ja toivon, että aito kiinnostukseni nuorta sekä tämän kokemusmaailmaa kohtaan osaltaan rakensi turvallista ja rehellistä ilmapiiriä, joka ilmeni jälleen tutkimuksen luotettavuudessa.

Lisäksi haastattelutilanteessa läsnä olevat valta-asetelmat voivat vaikuttaa tutkimuksen luotettavuuteen. Kallinen ja Pirskanen (2022, s. 134–138) tuovatkin teoksessaan esille keinoja, joilla haastatteluiden valta-asetelmaa voi pyrkiä tuomaan tasavertaisemmaksi. On tärkeää, että lapsia ja nuoria kohdellaan ja heille puhutaan kuin vertaiselle. Esimerkiksi nuoria haastateltaessa voidaan nuorten kanssa jutella jo ennen itse haastattelua ja haastattelun jälkeen. Myös vastavuoroisuuden voidaan katsoa toimivan valta-asetelmien lievittäjänä. Tutkijan on myös tarjottava nuorille tarpeeksi tilaa kertoa omista kokemuksistaan; näin ollen nuori voi tarvittaessa ottaa kertojan roolin, kun taas haastateltava voi toimia kuuntelijan ja oppijan roolissa. Tutkijan roolissa oleva haluaa, että haastateltava tuntee voivansa ensinnäkin olla oma itsensä, toisekseen hallita haastattelun kulkua, ja kolmanneksi kyseenalaistaa asioita. (Kallinen & Pirskanen, 2022, s. 134–138.) Valta-asetelmaa häivyttääkseni pyrin aina ennen itse haastattelua juttelemaan tutkittavien kanssa niin ennen kuin jälkeenkin haastattelujen. Lisäksi pyrin pitämään haastattelutilanteet keskustelunomaisina tilanteina, ja kerroin välillä myös omia kokemuksia niistä aiheista, joista keskustelimme. Samaan aikaan pyrin kuitenkin antamaan nuorelle tilaa ottaa kertojan roolin näin halutessaan. Koen, että jo valta-asetelmien tiedostaminen ja niiden tietoinen purkaminen teki haastattelutilanteesta luontevamman ja täten myös luotettavamman tilanteen.

Tutkielman luonteeseen vaikuttaa väistämättä se, että tapasin tutkittavien kanssa kaksi kertaa aineistonkeruun aikana. Vaikka tutkielman aineistona käytettiin vain ensimmäisiä haastatteluja, voi tutkittavien tapaaminen useampaan kertaan ilmetä viimeistään haastatteluaineiston analyysivaiheessa, ja tutkittavien arkista musiikinkuuntelua koskevat kertomukset voivatkin tuoda jotain lisää haastatteluaineistoihin tutustumiseen, analysointiin ja tulkitsemiseen.

Tutkielmaa koskevat myös tietyt rajoitteet. Koska tässä tutkielmassa otanta oli suhteellisen pieni, ja haastateltavia nuoria oli kolme, eivät tulokset ole yleistettävissä. Koska kyseessä on laadullinen tutkimus, kolme tutkittavaa on kuitenkin riittävä määrä maisterintutkielman laadullista aineistoa varten. Vaikka tulokset eivät ole yleistettävissä, ovat ne kuitenkin osoittaneet sen, kuinka musiikilla näyttäisi olevan merkittävä rooli nuoruudessa, ja täten myös selkeän tarpeen jatkotutkimukselle. Myös itse tutkittavat ja teemahaastattelun runko vaikuttavat siihen, mitä aineistosta voitiin päätellä. Eri tutkittavilta oltaisiin luultavasti saatu erilaista tietoa, ja myös kysymyksenasettelu vaikutti väistämättä aineistoon ja sitä kautta myös tuloksiin. Voidaan olettaa, että tutkimukseen hakeutui sellaisia nuoria, jotka kokivat musiikin olevan merkityksellistä heidän elämässään, joka edelleen vaikuttaa myös siihen, millaista aineistoa tämän tutkielman avulla voitiin kerätä.

Lisäksi metodologinen valinta toteuttaa tutkimus haastattelututkimuksena tuo luonnollisesti tutkimukseen joitain rajoituksia. Vaikka haastattelututkimuksen avulla voidaan saada erittäin rikasta ja syvällistä tietoa tutkittavasta ilmiöstä, haastattelututkimus kohdistuu yleensä pienempään joukkoon, kuin esimerkiksi kyselytutkimus. Kyselytutkimuksen avulla oltaisiin mahdollisesti voitu saada aineistoa laajemmalta tutkimusjoukolta, joka olisi voinut lisätä tutkimuksen luotettavuutta. Lisäksi kyselytutkimuksessa tutkijan rooli on huomattavasti pienempi kuin haastattelututkimuksessa, jolloin tutkija ei olisi omalla läsnäolollaan vaikuttanut tutkittavien vastauksiin. Toisaalta, vaikka kyselytutkimuksen avulla oltaisiin voitu saada suurempi joukko tutkittavia, ei aineisto olisi luonteeltaan todennäköisesti ollut yhtä syvällistä ja rikasta, kuin haastattelututkimuksen avulla.

Tutkimuksellisesta näkökulmasta tarkasteltuna tämä pilottitutkimus onnistui tuottamaan aineistoa, jota voidaan hyödyntää jälleen jatkotutkimuksissa. Tämän pilottitutkimuksen tarkoitus oli tarkastella etenkin aineistonkeruun, eli haastatteluiden ja digi-etnografisen aineistonkeruun toimivuutta, ja pilottina tutkielma vahvistikin aineistokeruun toimivuuden. Mikäli aikaresursseja olisi ollut enemmän käytettävissä, olisi pilottitutkimukseen mahdollisesti saatu enemmän tutkittavia, mikä olisi edelleen lisännyt luotettavuutta. Tästä huolimatta pilotti oli onnistunut, ja tutkielma osoitti selkeästi aineistonkeruun toimivuuden sekä tarpeen lisätutkimukselle.

6.2 Jatkotutkimuskohteet

Kuten aiemmat tutkimukset ovat nuorten arkisesta musiikin käytöstä paljastaneet, musiikilla näyttäisi olevan merkittävä rooli etenkin tunteiden säätelyn, identiteetin rakentumisen sekä sosiaalisten suhteiden näkökulmasta. Tutkimukset toisensa

jälkeen korostavat samojen roolien yhteyttä nuorten arkiseen musiikinkäyttöön, ja sen vuoksi olisikin aiheellista pohtia, liittyykö ilmiöön jotain universaalia, joka yhdistäisi eri kulttuureista tulevien nuorten musiikinkäytön toisiinsa. Näin ollen yhä systemaattisempaa ja laajempaa tutkimusta tulisikin suunnata koskemaan myös muista kulttuurisista taustoista tulevia nuoria. Jatkossa tulisikin tarkastella enenevässä määrin myös sitä, miten eri taustatekijät (esim. yksilölliset, emotionaaliset, sosiaaliset ja kontekstuaaliset) vaikuttavat siihen, millaisia rooleja ja merkityksiä musiikille annetaan ja miten vaikutukset nuorten hyvinvoinnissa näkyvät.

Jotta ilmiötä voitaisiin ymmärtää mahdollisimman universaalista ja yleistettävästä näkökulmasta, tulisi tutkimuksen kohdistua myös erilaisista taustoista tuleviin nuoriin. Tämä tutkimus on osoittanut sen, että tavoittamalla nuoria instituutioiden ulkopuolelta ja erilaisista marginaaleista, voidaan lisätä ymmärrystä musiikin rooleista ja merkityksistä myös moninaisemmissa ympäristöissä. Tulevaisuuden tutkimuksessa olisikin ensisijaisen tärkeää, että se kohdistuisi nuoriin mahdollisimman monipuolisesti niin maantieteellisestä, kulttuurisesta, etnisestä, sosio-ekonomisesta ja institutionaalisestakin näkökulmasta.

Lisäksi analyysin pohjalta voitiin selkeästi havaita toimijuuden merkitys etenkin tunteiden säätelyn ja ympäristön hallinnan näkökulmista, jota on kuitenkin tutkittu vasta kovin vähän. Teemojen pohjalta voitiin havaita nuorten käyttävän musiikkia tarkoituksella ja tietoisesti omien sisäisten tunnetilojen säätelyyn, joka viittaa vahvasti toimijuuteen. Myös ulkoisia ympäristöjä pyrittiin hallitsemaan musiikin avulla. Jotta ilmiötä voitaisiin ymmärtää paremmin, tulisi siihen kohdistaa enemmän tutkimuksellista huomiota.

LÄHTEET

- Baltazar, M., & Saarikallio, S. (2016). Toward a better understanding and conceptualization of affect self-regulation through music: A critical, integrative literature review. *Psychology of music*, 44(6), 1500-1521. <https://doi.org/10.1177/0305735616663313>
- Baltazar, M., & Saarikallio, S. (2019). Strategies and mechanisms in musical affect self-regulation: A new model. *Musicae scientiae*, 23(2), 177-195. <https://doi.org/10.1177/1029864917715061>
- Barrett, F. S., Grimm, K. J., Robins, R. W., Wildschut, T., Sedikides, C. & Janata, P. (2010). Music-Evoked Nostalgia: Affect, Memory, and Personality. *Emotion (Washington, D.C.)*, 10(3), 390-403. <https://doi.org/10.1037/a0019006>
- Brader, A. & Luke, A. (2013). Re-engaging marginalized youth through digital music production: Performance, audience and evaluation. *Pedagogies (Mahwah, N.J.)*, 8(3), 197-214. <https://doi.org/10.1080/1554480X.2013.796692>
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2), 77-101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Carlson, E., Saarikallio, S., Toiviainen, P., Bogert, B., Kliuchko, M. & Brattico, E. (2015). Maladaptive and adaptive emotion regulation through music: A behavioral and neuroimaging study of males and females. *Frontiers in human neuroscience*, 9, 466. <https://doi.org/10.3389/fnhum.2015.00466>
- Chamorro-Premuzic, T. & Furnham, A. (2007). Personality and music: Can traits explain how people use music in everyday life? *The British journal of psychology*, 98(2), 175-185. <https://doi.org/10.1348/000712606X111177>
- Cheong-Clinch, C. (20..). My iPod, YouTube, and our playlists: Connections made in and beyond therapy. Teoksessa K. McFerran, P. Derrington & S. Saarikallio (toim.). *Handbook of Music, Adolescents, and Wellbeing*. Oxford: Oxford University Press.
- Chin, T., & Rickard, N. S. (2014). Beyond positive and negative trait affect: Flourishing through music engagement. *Psychology of well-being*, 4(1), 1-25. <https://doi.org/10.1186/s13612-014-0025-4>
- Cohen, M.L., Silber, L. H., Sangiorgio A. & Iadeluca, V. (2012). Music-making as a means to promote positive relationships. Teoksessa G. McPherson & G. F. Welch (toim.). *The Oxford handbook of music education: Volume 2* (185–202). Oxford: Oxford University Press.
- Derrington, P. (2019). 'What's the WiFi code in here?': Connecting with adolescents in music therapy. Teoksessa K. McFerran, P. Derrington & S. Saarikallio (toim.). *Handbook of Music, Adolescents, and Wellbeing*. Oxford: Oxford University Press.
- Dibben N., Haake A.B. (2013). Music and the construction of space in office-based work settings. Teoksessa G. Born (toim.). *Music, sound and space: Transformations of public and private experience* (pp. 151–168). Cambridge: Cambridge University Press. Crossref.
- Dingle, G., Sharman, L. & Larwood, J. (2019). Young people's uses of music for emotional immersion. Teoksessa K. McFerran, P. Derrington & S. Saarikallio

- (toim.). *Handbook of Music, Adolescents, and Wellbeing*. Oxford: Oxford University Press.
- Eskola, J. & Suoranta, J. (1998). *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. [E-kirja]. [Viitattu 24.1.2023]. Tampere: Vastapaino.
- Fitzgerald, M., Joseph, A. P., Hayes M. & O'Regan, M. (1995). Leisure activities of adolescent schoolchildren. *Journal of Adolescence*, 18, 349–358.
- Garrido, S. & Schubert, E. (2013). Adaptive and maladaptive attraction to negative emotions in music. *Music. Sci.* 17, 147–166. doi: 10.1177/1029864913478305
- van Goethem, A., & Sloboda, J. (2011). The functions of music for affect regulation. *Musicae scientiae*, 15(2), 208-228.
<https://doi.org/10.1177/1029864911401174>
- Gold, C., Saarikallio, S., Crooke, A. H. D. & McFerran, K. S. (2017). Group Music Therapy as a Preventive Intervention for Young People at Risk: Cluster-Randomized Trial. *Journal of music therapy*, 54(2), 133-160.
<https://doi.org/10.1093/jmt/thx002>
- Halle, T. G. (2003). Emotional Development and Wellbeing. Teoksessa M.C. Bornstein and L. Davidson (toim.). *Well-Being: Positive Development across the Life Course: Crosscurrents in Contemporary Psychology* (ss. 125–138). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Hargreaves, D. J., Miell, D. & MacDonald, R. A. R. (2002). *Identities and Why They Are Important*. In *Musical Identities*. Teoksessa R. A. R. Macdonald, D. J. Hargreaves, & D. Miell (toim.), *Musical Identities* (ss. 41–59). Oxford: Oxford University Press.
- Hirsjärvi, S., & Hurme, H. (2008). *Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö*, [E-kirja]. [Viitattu 5.1.2023]. Gaudeamus Helsinki University Press.
- Hämeenaho, P. & Koskinen-Koivisto, E. (2018). Etnografian ulottuvuudet ja mahdollisuudet. Teoksessa P. Hämeenaho & E. Koskinen-Koivisto (toim). *Moniulotteinen etnografia* (2. painos.). Helsinki: Ethnos ry.
- Kallinen, K. & Pirskanen, H. (2022). *Lasten ja nuorten tutkimushaastattelu*. Helsinki: Gaudeamus.
- Kiili, J. & Moilanen, J. (2021). Lapset kansainvälisissä lastensuojelututkimuksissa – tutkimuseettinen näkökulma. Teoksessa N. Rutanen & K. Vehkalahti (toim). *Lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka: II, Tutkimuseettisestä sääntelystä elettyyn kohtaamiseen*. Helsinki: Nuorisotutkimusseura ry.
- Kivijärvi, A. (2022). *Läpi kriisien. Nuorisobarometri 2022*. Valtion nuorisoneuvosto. Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkosto. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Hansaprint.
- Krause, A. E., North, A. C. & Hewitt, L. Y. (2015). Music-listening in everyday life: Devices and choice. *Psychology of music*, 43(2), 155-170.
<https://doi.org/10.1177/0305735613496860>
- Luomanen, J. & Nikander, P. (2017). Haavoittuvat haastateltavat? Teoksessa M. Hyvärinen, P. Nikander & J. Ruusuvuori (toim.). *Tutkimushaastattelun käsikirja*. Vastapaino.

- MacDonald, R., Kreutz, G. & Mitchell, L. (2012). What is *Music, Health and Wellbeing* and why is it important? Teoksessa R. MacDonald, G. Kreutz & L. Mitchell (toim.), *Music, Health & Wellbeing*. (ss. 3–11). Oxford: University Press.
- Mannerheimin lastensuojeluliitto, (2019). *Lasten ja nuorten puhelimen ja nettipalveluiden vuosiraportti 2019*. Helsinki.
- McFerran, K. (2019.) Crystallizing the relationship between adolescents, music and emotions. Teoksessa K. McFerran, P. Derrington & S. Saarikallio (toim.). *Handbook of Music, Adolescents, and Wellbeing*. Oxford: Oxford University Press.
- McFerran, K. S., Garrido, S. & Saarikallio, S. (2016). A Critical Interpretive Synthesis of the Literature Linking Music and Adolescent Mental Health. *Youth & society*, 48(4), 521-538. <https://doi.org/10.1177/0044118X13501343>
- Mietola, R. (2007). Etnografisesta haastattelusta etnografiseen analyysiin. Teoksessa S. Lappalainen, P. Hynninen, T. Kankkunen, E. Lahelma, T. Tolonen, T. Gordon, . . . U. Salo (toim.). *Etnografia metodologiana: Lähtökohtana koulutuksen tutkimus*. Tampere: Vastapaino.
- Miranda, D., & Claes, M. (2009). Music listening, coping, peer affiliation and depression in adolescence. *Psychology of music*, 37(2), 215-233. <https://doi.org/10.1177/0305735608097245>
- Miranda, D., & Gaudreau, P. (2011). Music listening and emotional well-being in adolescence: A person- and variable-oriented study. *Revue européenne de psychologie appliquée*, 61(1), 1-11. <https://doi.org/10.1016/j.erap.2010.10.002>
- Miranda, D., Gaudreau, P., & Morizot, J. (2010). Blue Notes: Coping by Music Listening Predicts Neuroticism Changes in Adolescence. *Psychology of aesthetics, creativity, and the arts*, 4(4), 247-253. <https://doi.org/10.1037/a0019496>
- Mulari, H., Vilmilä, F. & Merikivi, J. (2017). Huolipuheen yli – näkökulmia lasten ja nuorten medioituneeseen vapaa-aikaan. *Näkökulma nro 43*. Nuorisotutkimusseura ry, Nuorisoverkosto. https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/nakokulmat/nakokulma_43_merikivi_mulari_vilmila.pdf
- Mulder, J., Bogt, T. t., Raaijmakers, Q., & Vollebergh, W. (2007). Music taste groups and problem behavior. *Journal of youth and adolescence*, 36(3), 313-324. <https://doi.org/10.1007/s10964-006-9090-1>
- Nikunen, K. (2009). Fanisuhde: yhteisöjä ja yhteisiä puheenaiheita. Teoksessa S. Kotilainen (toim.). *Suhteissa mediaan*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 75–93.
- North, A. C., Hargreaves, D. J. & O'Neill, S. A. (2000). The importance of music to adolescents. *British journal of educational psychology*, 70(2), 255-272. <https://doi.org/10.1348/000709900158083>
- Nuorisolaki 1285/2016, 3 §: Määritelmä. Viitattu 22.3.2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161285#L1P3>
- Nurmi, J., Ahonen, T., Lyytinen, H., Lyytinen, P., Pulkkinen, L. & Ruoppila, I. (2015). *Ihmisen psykologinen kehitys*. [E-kirja]. [Viitattu 25.1.2023]. PS-kustannus.
- Papinczak, Z., Dingle, G., Stoyanov, S., Hides, L. & Zelenko, O. (2015). Young people's uses of music for wellbeing. *Journal of Youth Studies*. 18. 10.1080/13676261.2015.1020935.

- Pekkarinen, E. (15.3.2018). Kuka suostuu lasten ja nuorten tutkimuksessa? Vastuullinen tiede – tutkimusetiikka ja tiedeviestintä Suomessa. <https://vastuullinentiede.fi/fi/tutkimuksen-suunnittelu/kuka-suostuu-lasten-ja-nuorten-tutkimuksessa>
- Peltola, H.-R. (2018). "Lauluja surullisin sävelin elämästä luopumisesta" : musiikki kuoleman ja surun merkityksellistäjänä suomalaisten suremisessa ja siihen liittyvissä rituaaleissa. *Thanatos*, 7(1), 32-67. https://thanatosjournal.files.wordpress.com/2018/06/peltola_musiikki_kuoleman.pdf
- Peltola, H.-R. & Vuoskoski, J. K. (2021). "I hate this part right here": embodied, subjective experiences of listening to aversive music. *Psychology of Music*, 50(1), 159-174. <https://doi.org/10.1177/0305735620988596>
- Peltola, H.-R. & Eerola, T. (2016). Fifty shades of blue: Classification of music-evoked sadness. *Musicae scientiae*, 20(1), 84-102. <https://doi.org/10.1177/1029864915611206>
- Pluretti, R. & Bobkowski, P. S. (2019). Social media, adolescent developmental tasks, and music. Teoksessa K. McFerran, P. Derrington & S. Saarikallio (toim.). *Handbook of Music, Adolescents, and Wellbeing*. Oxford: Oxford University Press.
- Poikolainen, J. (2020). Intohimona musiikki – näkökulmia lasten ja nuorten faniuteen ja sen tunnuslukuhin. Teoksessa M. Salasuo (toim.), *Harrastamisen äärellä: Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2020* (s. 91–96). Opetus- ja kulttuuriministeriö, Valtion nuorisoneuvosto, Nuorisotutkimusseura ja tekijät.
- Randall, W. M. & Rickard, N. S. (2017). Reasons for personal music listening: A mobile experience sampling study of emotional outcomes. *Psychology of Music*, 45(4), 479–495. <https://doi.org/10.1177/0305735616666939>
- Rantala, I. (2015). Laadullisen aineiston analyysi tietokoneella. Teoksessa R. Valli & J. Aaltola (toim.). *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin*. (5., uudistettu ja täydennetty painos.). PS-kustannus.
- Reybrouck, M., Podlipniak, P., & Welch, D. (2019). Editorial: The Influence of Loud Music on Physical and Mental Health. *Frontiers in psychology*, 10, 2149. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02149>
- Reybrouck, M., Podlipniak, P., & Welch, D. (2020). Music Listening as Coping Behavior: From Reactive Response to Sense-Making. *Behavioral sciences*, 10(7), 119. <https://doi.org/10.3390/bs10070119>
- Ruusuvuori, J. & Nikander, P. (2017). Haastatteluaineiston litterointi. Teoksessa M. Hyvärinen, P. Nikander & J. Ruusuvuori (toim.). *Tutkimushaastattelun käsikirja*. Vastapaino.
- Ruusuvuori, J., Nikander, P., & Hyvärinen, M. (2010). *Haastattelun analyysi*. [E-kirja]. [Viitattu 24.1.2023]. Vastapaino.
- Saaranen-Kauppinen A. & Puusniekka A. (2006a). *Strukturoitu ja puolistrukturoitu haastattelu*. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkojulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. <<https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/>>. (Viitattu 5.1.2023.)

- Saaranen-Kauppinen A. & Puusniekka A. (2006b). *Teemoittelu*. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkójulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. <<https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/>>. (Viitattu 4.1.2023.)
- Saarikallio, S. (2019). Music as a resource for agency and empowerment in identity construction. Teoksessa K. McFerran, P. Derrington & S. Saarikallio (toim.). *Handbook of Music, Adolescents, and Wellbeing*. Oxford: Oxford University Press.
- Saarikallio, S. & Erkkilä, J. (2007). *The role of music in adolescents' mood regulation*. *Psychology of Music*. 35(1), 88-109. 10.1177/0305735607068889.
- Saarikallio, S. H., Randall, W. M., Baltazar, M. (2020). *Music Listening for Supporting Adolescents' Sense of Agency in Daily Life*. Frontiers Research Foundation.
- Salasuo, M., Tarvainen, K. & Myllyniemi, S. (2021). Nuorten ruutu-aika ja musiikin kuuntelu. Teoksessa M. Salasuo (toim.), *Harrastamisen äärellä: Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2020* (s. 91-96). Opetus- ja kulttuuriministeriö, Valtion nuorisoneuvosto, Nuorisotutkimusseura ja tekijät. <https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2021/05/lasten-ja-nuorten-vapaa-aikatutkimus-2020-web.pdf>
- Schäfer, K., & Eerola, T. (2020). How listening to music and engagement with other media provide a sense of belonging: An exploratory study of social surrogacy. *Psychology of Music*, 48(2), 232-251.
- Schäfer, K., Saarikallio, S., & Eerola, T. (2020). Music May Reduce Loneliness and Act as Social Surrogate for a Friend: Evidence from an Experimental Listening Study. *Music & Science*, 3. <https://doi.org/10.1177/2059204320935709>
- Silverman, D. (1993). *Interpreting Qualitative Data. Methods for Analyzing Text, Talk and Interaction*. London: Sage.
- Sloboda, J.A. and Juslin, P.N. (2001) 'Psychological Perspectives on Music and Emotion', in P.N Juslin and J.A. Sloboda (eds) *Music and Emotion: Theory and Research*, pp. 71-104. New York: Oxford University Press.
- Suurpää, Leena (toim.) (2009): Nuoria koskeva syrjäytymistieto. Avauksia tietämisen politiikkaan. Nuorisotutkimusverkoston verkko- julkaisuja 27. <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/syrjaytymistieto.pdf> (Viitattu 4.4.2022.)
- Tiittula, L. & Ruusuvuori, J. (2005). Johdanto. Teoksessa J. Ruusuvuori & L. Tiittula (toim.). *Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus*. [E-kirja]. [Viitattu 18.1.2023]. Tampere: Vastapaino.
- Tormulainen, A. (2018). *Tyttöenergialla kasvaneet. Postfeministisen populaarikulttuuri-ilmiön yhdessä muistellut merkitykset*. Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkoston julkaisuja 207. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi* (Uudistettu laitos.). [E-kirja]. [Viitattu 15.2.2023]. Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- United Nations (n.d). *Definition of Youth*. Pdf-dokumentti. Viitattu 4.1.2023. <https://www.un.org/esa/socdev/documents/youth/fact-sheets/youth-definition.pdf>

- Valtonen, J., & Hankonen, N. (2020). Mitä toistettavuuskriisistä pitäisi ajatella? Johdanto tutkijoiden haastatteluihin. *Psykologia*, 54(6 (2019)), 433-459. <http://psykologia.fi/uusin-numero/236-artikkelit-uusin-numero/keskustelua/842-mita-toistettavuuskriisista-pitaisi-ajatella-johdanto-tutkijoiden-haastatteluihin>
- Vilmilä, F. (2015). Media + lapsi + kasvat. Mediakasvatuksen tutkimuksellinen kehittäminen. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Helsinki. https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/mediakasvatuksen_tutkimuksellinen_kehittaminen.pdf
- Welch, G. F., Himonides, E., Saunders, J., Papageorgi, I. & Sarazin, M. (2014). Singing and social inclusion. *Frontiers in psychology*, 5, 803. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2014.00>
- Wildschut, T., Sedikides, C., Routledge, C., Arndt, J. & Cordaro, F. (2010). Nostalgia as a Repository of Social Connectedness: The Role of Attachment-Related Avoidance. *Journal of personality and social psychology*, 98(4), 573-586. <https://doi.org/10.1037/a0017597>
- YouGov (2022). Polaris Nordic. Digital Music in the Nordics. Pdf-dokumentti. Viitattu 30.5.2023. https://www.teosto.fi/app/uploads/2022/06/01150800/digital-music-in-the-nordics-2022_report.pdf

LIITTEET

KUTSU OSALLISTUA TUTKIMUKSEEN

Hei sinä 16–25-vuotias! Tykkäätkö musiikista? Onko musiikki läsnä arjessasi?

Osallistu tutkimukseen, jossa tutkitaan musiikin roolia nuorten elämässä!

Tutkimuksen tarkoituksena on tarkastella musiikin roolia ja merkitystä nuorten arjessa. Tarkoituksena on selvittää, minkälaisena voimavaratekijänä musiikki voi toimia nuorten arjessa, vai voiko musiikki toimia jopa jaksamisen esteenä. Tutkimusaineisto koostuu omista kuva-, video- tai äänitetallenteista sekä kahdesta yksilöhaastattelusta. Tavoitteena on ymmärtää paremmin nuorten kokemuksia ja näkemyksiä musiikin roolista ja merkityksestä heidän elämässään. Tutkimuksen toteuttaa Jyväskylän yliopiston tutkijat Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitokselta.

Etsimme tutkimukseen 4–6 nuorta. Tutkimusaineiston kerääminen aikataulutetaan maaliskuulle 2023. Tutkimukseen osallistujaa pyydetään tallentamaan noin yhden viikon ajalta valokuvien, videon tai äänitteiden sellaisia tilanteita, joissa musiikki on jollain tapaa läsnä arjessa. Tallenteet voivat muistuttaa sosiaaliseen mediaan (esim. Instagram, TikTok, Snapchat) ladattavia lyhyitä videonpätkiä tai kuvia. Tallenteissa ei tarvitse esiintyä itse, vaan voit kuvata esimerkiksi ympäristöäsi. Lisäksi osallistujalta pyydetään kahteen yksilöhaastatteluun (kesto n. 60 min/kerta) osallistumista. Aikataulu voidaan kuitenkin sopia juuri sinulle parhaiten sopivaksi. Tutkimukseen osallistutaan täysin anonymisti, tutkittavia ei voida tunnistaa jälkeenpäin eikä heidän tuottamaansa aineistoa käytetä muihin kuin tieteellisiin tarkoituksiin.

Tutkimukseen osallistumisesta hyvitetään 50 euron suuruinen S-ryhmän lahjakortti. Jos kiinnostuit ja haluat osallistua tutkimukseen tai saada siitä lisätietoja, ole yhteydessä

Lotta Kourilehto / lmkouril@student.jyu.fi / 0409124994.

HAASTATTELURUNKO

Taustatiedot

Nimi
Ikä
Sukupuoli
Asuinpaikka
Koulu/työ
Musiikillinen harrastuneisuus

Yleiset kysymykset

1. Kerro omin sanoin musiikin kuuntelustasi arjessa.
2. Kuinka usein kuuntelet musiikkia arjessa?
3. Minkälaista musiikkia kuuntelet?
4. Mistä kuuntelet musiikkia? (Spotify, Youtube, joku muu?)
5. Minkälaisissa tilanteissa ja paikoissa kuuntelet musiikkia?
6. Miksi kuuntelet musiikkia?
7. Mitä saat musiikilta? Mitä musiikki sinulle tarjoaa?

Emootioihin ja identiteettiin liittyvät kysymykset

8. Onko musiikki tai tietty kappale herättänyt jotain ajatuksia? Millaisia? Tuleeko jokin tietty esimerkki mieleen jostain kappaleesta?
9. Onko musiikki tai kappale tuonut mieleen muistoja? Millaisia?
10. Oletko kokenut musiikista nostalgisia tunteita? Mistä luulet tämän johtuvan?
11. Onko musiikki tai kappale vaikuttanut mielialaasi? Miten?
12. Onko musiikki herättänyt sinussa jotain tunteita? Millaisia?
13. Onko musiikki muokannut mielialaasi joskus johonkin suuntaan?
14. Oletko kokenut musiikista joskus epämiellyttäviä tunteita? Millaisissa tilanteissa?
15. Inhoatko jotain musiikkia? Mikä tällaisesta musiikista tekee inhottavaa?
16. Koetko, että musiikilla on yhteys siihen, kuka olet tai keneksi haluat tulla?

Yhteisöllisyyteen liittyvät kysymykset

17. Oletko kuunnellut musiikkia yksin vai yhdessä? Millä tavoin ja miksi?
18. Onko yksin ja yhdessä kuuntelemisessa jotain eroavaisuuksia? Mitä? Kuka päättää musiikista, jos kuunnellaan yhdessä?
19. Oletko kokenut samaistuvasi musiikkiin/kappaleeseen/esittäjään/sanomaan? Millä tavoin?

20. Oletko kokenut yhteenkuuluvuuden tunnetta kuunnellessasi musiikkia? Kenen kanssa? Esimerkiksi artistiin, kavereihin, niihin, keille kappale on osoitettu jne.?

Toimijuuteen liittyvät kysymykset

21. Millaista musiikkia kuuntelet, kun olet surullinen/allapäin/iloinen/vihainen? Miksi?
22. Vaikuttaako musiikki omiin tunteisiin? Oletko huomannut?
23. Kuunteletko ikinä musiikkia tiettyjen tunteiden tavoittelemista varten? Ts. jos haluat tuntea olosi esim. iloiseksi, käytätkö musiikkia tässä apuna?
24. Antaako musiikki sinulle voimaa? Auttaako esim jännittävissä tilanteissa, urheilutilanteissa, keskittymiseen, mihin tahansa?
25. Haetko musiikin avulla jotain tiettyä mielialaa, voimakkuutta, rohkeutta, tunnetta?
26. Jos musiikki antaa sinulle voimaa, oletko huomannut, että se vaikuttaisi myös päinvastoin? Ts. oletko huomannut, että musiikki vaikuttaisikin haitallisesti joissain tilanteissa?